ALp 2466
L.arch.

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, August 15, 1989

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr.32-33 (2059-60) 1989 RUGPJŪTIS-AUGUST 15 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Raudonoji sukaktis

Įprasta penkiasdešimtmečių sukaktis vadinti auksinėmis. Šiuo laiku tokių nemažai švenčiama. Dauguma jų – asmeninės ar visuotinesnės – yra džiugios ir apie save skleidžia šviesias nuotaikas. Yra betgi ir liūdnų sukakčių, kurios verčia ne tik susimąstyti, bet skatina ir būtiną ryžtingumą daugiau dirbti ir veikti, kad ateityje tokių daugiau nepasikartotų. Šiemet tokia liūdnoji, ne auksinė, bet rudai-raudona, rugpjūčio mėnesį iškyla kaip kadaise įteisinta pabaisa, nukreipusi Lietuvos, Latvijos ir Estijos likimą baision tautžudystėn. Tai Molotovo-Ribbentropo paktas, dabar labai plačiai aptariamas, skelbiamas, kai kur pritildomas, vienok jau reikalaujantis nuogo tiesos žodžio, kurį taria pavergtieji.

PRIEŠ penkiasdešimtį metų dvi priešingų ideologijų, bet vienodo sukirpimo totalistinio režimo valstybės Sovietų sąjunga ir Vokietija savo užsienio reikalų ministerių parašais patvirtino susitarimą pasidalinti neutralumą paskelbusius kaimynus. Karo išvakarių didžiai ginkluotos pajėgos apvertė aukštyn kojom bet kokią teisinę mažesnių valstybių padėtį, nebekalbant jau apie paprasčiausios moralės sugriovimą. "Kieno galia – to ir teisė" virto kone pagrindiniu įstatymu. Ir šitame perstatinėjime, įprastų vertybių gramzdinime iš rytų kilo užmojis atsiimti po Pirmojo pasaulinio karo prarastas gubernijas, iš vakarų – plėsti gyvybinę erdvę, prisidengus Naujosios Europos idėja. Būtų buvęs stebuklas, jei Lietuva ir kitos Baltijos valstybės šiuose grobuoniškuose planuose būtų išlikusios nesutryptos. Ir taip skaudžios okupacijos sugriovė tų nekaltų valstybių gyvenimą, sunaikino ūkius, išžudė šimtus tūkstančių žmonių.

TAIP – ne mes vieni nukentėjome Antrojo pasaulinio karo metu. Rytų ir vakarų grobuonys nusiaubė kone visas Europos valstybes, kurios betgi po karo atgavo savo nepriklausomybes. Nemažai susikūrė ir visai naujų nepriklausomų valstybių. *Tik Lietuva, Latvija ir Estija liko okupuotos net iki dabar.* Ir tartum kažkur slepiamas vėl ir vėl iškyla ramybės neduodantis klausimas: *KODĖL?* Maskvos atsakymas – tai garsusis "savanoriško" prisijungimo melas. Penkiasdešimt metų jis buvo pasaulyje priimamas kaip formalus paaiškinimas, nors didieji Vakarai to prisijungimo niekada nepripažino. Dabar tasai melas vis drąsiau ir plačiau atidengiamas. Prieš akis pastatomas vėliau sušaudytojo Dekanozovo siautėjimas, išsigandusių paleckių ir gedvilų pataikavimas, Stalino "saulės" parvežimas, Kauno teatro prisijungimo komedija . . . Ta baisi laisvos valstybės išprievartavimo tikrovė iš klaikumos išnyra ir tiems, kurie šiandien turi tęsti anuomet pradėtą komunistinį kolaboravimą. Ne tik išnyra, bet daugeliui ir bado akis, kai tauta šaukia apie padarytą skriaudą, apie baisią neteisybę, kai *reikalauja nepriklausomybės grąžinimo.* Šitas šauksmas turi plėstis per visą pasaulį. O savo ruožtu turi būti surinkta ir paskelbta dokumentacija apie prievartinį Baltijos valstybių prijungimą prie Sov. Sąjungos. Ji turi remti teisėtus tautos reikalavimus, turi istorijon įeiti teisingais įrašais. Turi įrodyti imperialistinės Rusijos užmačias ir pasmerkti okupaciją. Šitai yra vienas iš pačių *svarbiausiųjų sutelktinių tautos uždavinių šiandien.* Nepriklausomybės grąžinimo klausimas turi tapti mainonišku "nebeužtvenksi upės bėgimo" proveržiu visur – kam ir kaip prieinama, kas ir kaip gali. **Č.S.**

Pirmieji Lietuvos kankinių palaikai iš Amžinojo įšalo žemės liepos 28 d. sugrįžo į savo tėvynę. Kėdainių kariniame oraustyje 128 karstus iš Igarkos sutiko 15000 minia. Čia buvo atliktos gedulo apeigos ir karstai išskirstyti į vietoves laidojimui **Nuotr. L. Karvelio**

Pelė, kuri mauroja prieš Kremlių

Tokiu pavadinimu išspausdino straipsnį "The Washington Post" rugpjūčio 6 d. laidoje. Lietuva, rašoma, yra maža, tvarkinga respublika prie Baltijos jūros. Ji atrodo kaip pelė maurojanti prieš Maskvą, reikalaudama nepriklausomybės.

Tai kovai vadovauja muzikologai, poetai, chemikai, universiteto profesoriai — susispietę į Sąjūdžio organizaciją, kuri apie įvykius Lietuvoje informuoja visą pasaulį. Tautiniai judėjimai iškilo Estijoje, Latvijoje, Gruzijoje, Moldavijoje, Ukrainoje, bet Sąjūdžiui pavyko daugiausia laimėti ir susilaukti mažiausios opozicijos. Sąjūdžio vadai pokalbiuose pareiškia, kad jie nori išsikovoti nepriklausomybę taikiomis priemonėmis. "Mes negalime laimėti fizine, tik moraline jėga", — sako Arūnas Žebriūnas, filmų kūrėjas, Sąjūdžio seimo tarybos narys. Jis toliau kalba: "Mes tai pasiryžę ištesėti iki galo ir laimėti. Mūsų laisvė mums yra esminis dalykas".

Drąsūs užmojai

Kas savaitę didėja drąsus moralinis spaudimas. Rugpjūčio 23 d. Lietuva, Estija ir Latvija minės Molotovo-Ribbentropo sutarties 50 metų sukaktį. Ryšium su šia sutartimi, ypač su slaptais protokolais, Baltijos valstybės neteko nepriklausomybės. Vilniuje, Kaune, kituose miestuose ir kaimuose žmonės renka parašus po peticija, reikalaujančia sovietų kariuomenę pasitraukti iš Lietuvos. Tokia peticija, kaip sako ekonomistas Antanas Buračas, neprivers sovietų kariuomenę tuojau žygiuoti Maskvos link, bet pakeis krašte nuotaikas. Tai bus dar vienas moralinis smūgis Maskvai. Tikimasi surinkti du milijonus parašų. Šimtai tūkstančių žmonių dalyvaus demonstracijoje Vilniuje ir kitur. Pasak Žebriūno, tai bus lyg prisiminimas mirusiojo šeimoje.

Valdžios komisija, vadovaujama politbiuro nario Jakovlevo, atrodo, pasiruošusi pripažinti pirmą kartą Sov. Sąjungoje, kad iš tikrųjų egzistuoja slapti protokolai. Tačiau Gorbačiovas ir kiti valdžios pareigūnai svarsto, ar turėtų slaptus protokolus paskelbti kaip neturinčius jokios juridinės galios.

Sąjūdžio įtaka

Neseniai Aukščiausioji taryba Maskvoje suteikė Baltijos respublikoms iki šiol negirdėto laipsnio ekonominę autonomiją, kuri įgalins baltiečius užmegzti prekybinius ryšius ir su užsieniu. Žemė jau perleidžiama tiems, kurie ją dirba ir ant jos gyvena. Sąjūdis spaudžia dar daugiau, norėdamas išsikovoti atskirą valiutą ir mokesčių sistemą. Aplamai, Sąjūdžio įtakos dėka išsikovota nepriklausomybės laikų vėliava, tautinis himnas, lietuvių kalbos pripažinimas valstybine kalba.

Sąjūdžio vadovybę sudaro įdomios asmenybės. Pvz. Arvydas Juozaitis yra filosofijos profesorius ir sporto čempionas. Kazimieras Uoka yra darbininkas, vairuoja buldozerį, bet turi aukštesnį istorijos laipsnį ir yra Sov. Sąjungos Aukščiausiosios tarybos deputatas. Jis padėjo įsteigti Lietuvos darbininkų sąjungą, kuri, vakariečių pavyzdžiu, gins darbininkų teises.

Lietuva skiriasi

Vilnius panašėja į tų laikų miestą, kai jis buvo vienas iš didžiųjų nepriklausomų centrų Europoje. Atvykėlis iš kitų respublikų į Vilnių turi keistai pasijausti. Čia nematyti Sov. Sąjungos vėliavų, propagandos plakatų. Trispalvė plevėsuoja pilies bokšte, net ant valdiškų pastatų. Atrodo, kad Lietuva nėra Sov. Sąjungos dalis.

Reikšminga pergalė tautinėje kovoje

Taip rašė "The New York Times" liepos 21 d. laidoje, kai Sov. Sąjungos aukščiausioji taryba patvirtino Estijos ir Lietuvos respublikų ekonominės savivaldos planą. Dėl detalių respublikos turės susitarti su Maskva iki spalio mėnesio. Reikės išspręsti keblius klausimus, susijusius su žemės turtais, geležinkeliu, elektros jėgainėmis, įmonėmis, kurios tiesiogiai gamina produktus Maskvai ir kariuomenei. Baltiečių deputatai Maskvoje neslėpė pasitenkinimo. Esą atidaromas kelias nepriklausomų planų vykdymui.

(Nukelta į 2-rą psl.)

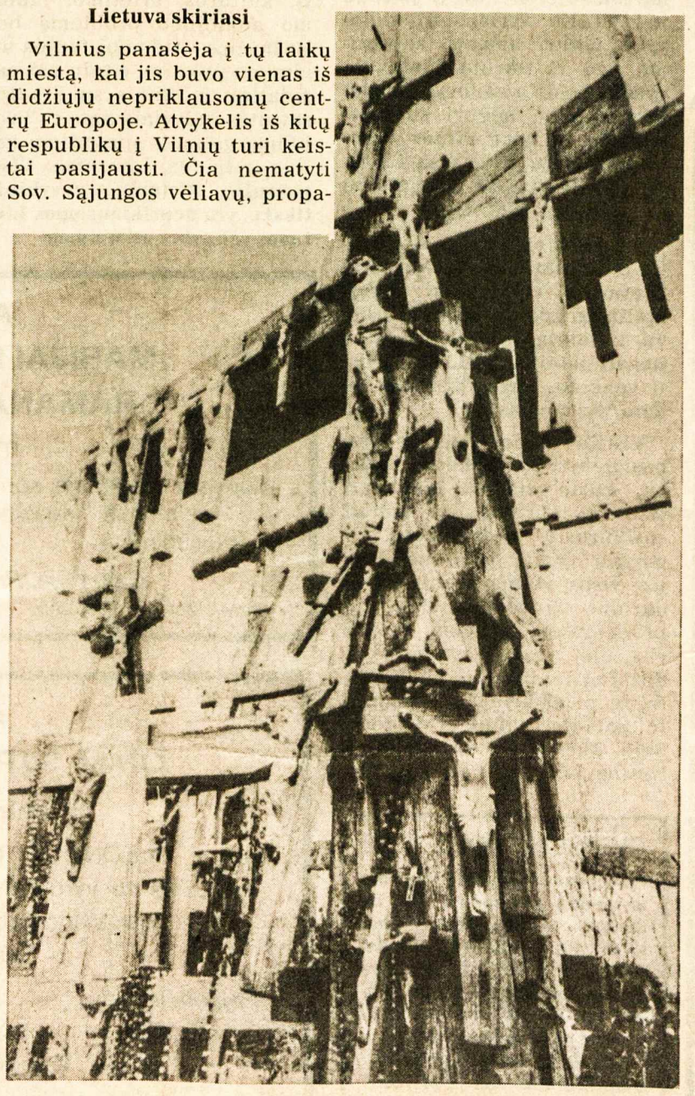

Lietuviški kryžiai Sibire prie Laptevų jūros **Nuotr. E. Katino**

Pasaulio įvykiai

NAUJOS ĮTAMPOS ARTIMUOSIUOSE RYTUOSE ATNEŠĖ Izraelio įvykdytas šeiko A. K. Obeido pagrobimas. Jis yra laikomas Iranui palankios musulmonų Dievo partijos dvasios vadu Libane. Šeiką A. K. Obeidą pagrobė specialiai tokiems žygiams paruošti kariai ir malūnsparniu parsigabeno Izraelin. Vėliau paaiškėjo, kad Izraelio vadai jį norėjo iškeisti į tris karo nelaisvėn patekusius savo karius ir septyniolika vakariečių, kuriuos įkaitais yra paėmusios musulmonų grupės, turinčios ryšius su Dievo partija. Didžiąją įkaitų dalį sudaro amerikiečiai, susilaukę didžiausio pavojaus dėl šeiko A. K. Obeido pagrobimo. Pirmąja auka tapo Jungtinių Tautų priežiūros komisijai vadovavęs marinų plk. ltn. W. Higginsas, į musulmonų rankas patekęs 1988 m. Izraeliui atsisakius paleisti šeiką A. K. Obeidą, buvo atsiųsta ant virvės kabančio plk. ltn. W. Higginso vaizdajuostė. JAV CIA žvalgyba patvirtino jo nužudymą. Tačiau ir dabar nežinoma, kada buvo padarytas tos vaizdajuostės įrašas. Plk. ltn. W. Higginsas galėjo būti nužudytas kitu būdu, o vaizdajuostėje parodytas tik jo pakartas lavonas. Tačiau faktas lieka faktu, kad jis tapo pirmąja auka, dabar susieta su bandymu išlaisvinti Izraelio pasigrobtą šeiką A. K. Obeidą. Tada buvo paskelbta, kad toks likimas laukia ir Beiruto amerikiečių universitete dirbusio J. Cicippijo. Šis pagrobtas amerikietis yra vedęs libanietę ir netgi priėmęs Islamo religiją. Jam išgelbėti buvo pareikalauta šeiko A. Obeido paleidimo dviejų dienų laikotarpyje. Vėliau mirties bausmė J. Cicippijui buvo atidėta, kai viešoje spaudos konferencijoje grobikus prašė jo pasigailėti libanietė žmona Ilhama. Kita musulmonų grupė grasino nužudyti Beirute 1987 m. dingusį Anglikonų Bendrijos atstovą T. Waitą, ten važinėjusį taikos reikalais.

Problema prezidentui

JAV prez. G. Bushui tai buvo pirmoji tokio masto problema, atnešta nesibaigiančio konflikto tarp Izraelio ir arabų. Šeiką A. K. Obeidą pagrobė Izraelis, o žudyti buvo pradėti amerikiečiai įkaitai. Prez. G. Bushas prie Libano sutelkė JAV karo laivyno vienetus, bet jų nesiryžo panaudoti. Mat įkaitų ir jų pagrobėjų neįmanoma surasti. Lėktuvų bombos ir laivų patrankos išprovokuotų dar didesnį kerštą. Vienu metu pagalbą pasiūlė naujasis Irano prez. H. Rafsanjanis, šiose pareigose pakeitęs A. Chameinį, kuris dabar tapo vyriausiu dvasios vadu. Prez. G. Busho vyriausybė norėtų pagerinti santykius su Iranu. Gera proga taptų amerikiečių ir kitų įkaitų išlaisvinimas. Atrodo, Irano prez. H. Rafsanjanis pritaria tokiai minčiai, bet jis nori gauti JAV įšaldytus Irano dolerius. Sakoma, kad prez. G. Bushas pirmiausia nori išlaisvinti įkaitais laikomus amerikiečius ir tik tada pradėti derybas dėl dolerių grąžinimo Iranui. Izraelis, norėjęs išlaisvinti tris savo karius šeiko A. K. Obeido pagrobimu, iš jo sužinojo, kad du kariai buvo sužeisti ir mirė. Tad iš tikrųjų išlaisvinti galima tik vieną Izraelio karį. Tuo tarpu Beirute vyksta aštri artilerijos kova tarp krikščionių ir musulmonų kariuomenės dalinių. Krikščionis ginkluoja Irakas, o musulmonams ginklų parūpina Libaną okupavusi Sirijos kariuomenė.

Nauji posūkiai

Naujuoju Lenkijos prezidentu seimas išrinko gen. W. Jaruzelskį, Lenkijos kompartijos vadu tapusį 1981 m. spalio 18 d. Sprendimas buvo padarytas su "Solidarumo" vadu L. Walensos sutikimu. Kompartijos vado pareigas dabar perėmė buvęs premjeras M. Rakowskis, o premjeru seimas išrinko kompartijos kandidatą gen. Č. Kiščaką, buvusį vidaus reikalų ministerį. Pagal pasitraukiančio premjero M. Rakowskio planą buvo panaikintos kortelės ir kainų kontrolė maisto gaminiams. Tačiau tokia taktika nenudžiugino lenkų. Dėl nepakankamos maisto pasiūlos kai kurie gaminiai pabrango 500%. Lenkijoje vėl prasideda protesto streikai. Premjeras Č. Kiščakas ekonominiams planams įgyvendinti neįstengia sudaryti naujos komunistinės vyriausybės. Nuo jo ima nusisukti komunistus lig šiol rėmusi demokratinė partija ir jungtinė ūkininkų partija. Šia proga bando pasinaudoti "Solidarumo" vadas L. Walensa, prez. W. Jaruzelskiui siūlantis atsisakyti kompartijos vadovaujamo ministerių kabineto. Esą Lenkiją iš ekonominio akligatvio tegali išgelbėti koalicinė vyriausybė, sudaryta "Solidarumo" atstovų su demokratine partija ir jungtine ūkininkų partija. Premjeru išrinktas gen. Č. Kiščakas nuo rugpjūčio 2 d. siekia koalicinės vyriausybės, bet visos jo pastangos buvo nesėkmingos. Dabar jis vėl pradeda derybas su "Solidarumo" vadu L. Walensa, lig šiol atsisakiusiu įsijungti kompartijos vadovaujamon koalicinėn vyriausybėn.

KANADOS ĮVYKIAI

Naujas ministerių kabinetas

Ontario premjeras D. Petersonas gerokai pertvarkė savo ministerių kabinetą. Oficialiai šis pertvarkymas susietas su liberalams nemalonia Patricijos Starr afera. Būdama Kanados žydžių tarybos Toronto skyriaus labdaros fondo pirmininke, ji 1987-89 m. $85.000 fondo lėšų paskyrė 25 politikams. Toks paskirstymas yra nelegalus. Įstatymas politikų paramai neleidžia panaudoti labdaros fondo lėšų. Nemaža dalis tų lėšų įvairiais būdais pasiekė eilę liberalų premjero D. Petersono ministerių kabineto narių. Iš kabineto jis pašalino aštuonis ministerius, kurių penki buvo įsivėlę į ryšius su dosniąja Patricija Starr. Aukomis tapo: namų statybos ministerė Chaviva Hosek, kultūros ministerė Lily Munro, specialybės ugdymo ministeris Alvin Curling, pajamų ministeris Bernard Grandmaitre ir transporto ministeris Ed Fulton. Kiti trys ministeriai pakeisti jaunesniais politikais. Komentatoriai teisingai pastebi, kad penki atleisti ministeriai, oficialiai susieti su Patricija Starr, darbo neteko ne vien tik dėl ryšių su ja.

Pertvarkytame ministerių kabinete premjero D. Petersono kardas nepalietė sveikatos ministerės Elinoros Caplan ir pramonės ministerio M. Kwinterio, nors jie taip pat buvo gavę Patricijos Starr finansinės paramos. Daroma išvada, kad juos išgelbėjo geras jiems patikėtų pareigų atlikimas. Į atleistųjų eiles pateko ministeriai, kurių pajėgumu premjeras D. Petersonas buvo pradėjęs abejoti. Daugelį buvo nustebinęs ką tik išrinktos į parlamentą Chavivos Hosek paskyrimas namų statybos ministere. Tai yra sunkus postas, kai ypač Toronto gyventojams trūksta namų jiems prieinamesnėmis kainomis. Patirties neturinčiai Chavivai Hosek tai buvo kietas riešutas staigios karjeros laiptuose. Ji ir dabar yra vienintelė iš visų atleistų ministerių, protestuojanti atleidimą ir kalbanti apie grįžimą. Naujuoju namų statybos ministeriu premjeras D. Petersonas pasirinko veteraną S. Sweenį, turėjusį socialinių reikalų ministeriją, gerai pertvarkiusį jos programas. Finansų ministeriu ir premjero D. Petersono pava-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Raudonoji sukaktis
Prieš 50 m. Sov. Sąjunga ir Vokietija pasidalijo savo kaimynus
Pelė, kuri mauroja prieš Kremlių
Lietuvių ryžtinga kova už nepriklausomybę
Dvi detalės, vertos rimtesnių diskusijų
Sėkmingas Sąjūdžio seimo tarybos pirmininko apsilankymas JAV
Juk drąsiesiems lenkias jūros giluma . . .
Lietuvio kelias į jūrą visada buvo nelengvas
Benamė tauta ir jos viltys
Baisioji lietuvių tautos migracija artėja prie galo
Toronto "Gintaro" viešnagė Lietuvoje
Kelionė į Dzūkiją, šiaurės Lietuvą ir Palangą
Tarėsi lietuvių jaunimas
Pokalbis su Arvydu Juozaičiu, Sąjūdžio seimo tarybos nariu
Juodąjį žemyną aplankius
Kelionė per Keniją, Zimbabvę ir Botswaną
Pastabos apie "The Changeling" spektaklį
Septyniolikto šimtmečio veikalas, vaidintas Stratfordo festivalyje
Anatolijaus Kairio "Epigonai"
Naujausia rašytojo knyga

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $24, pusmetinė – $13, rėmėjo – $30, garbės – $40 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 60 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st & 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular $24.00, supporter $30.00, honorary $40.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Pelė, kuri mauroja prieš Kremlių

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Pasak laikraščio, svarbiausias priimtos rezoliucijos punktas, kuris sako, kad Baltijos respublikos nebus saistomos tų Sov. Sąjungos įstatymų, kurie trukdytų ekonominę nepriklausomybę. Baltiečiai ekonomistai tikisi savo kraštuose išvystyti žemės ūkį ir lengvąją pramonę, panašią į Suomijos bei Švedijos.

Sugrįžta į Lietuvą amžinajam poilsiui

Lietuvių informacijos centro pranešimu, rugpjūčio 3 d. į Lietuvą iš Igarkos sugrįžo pirmieji lietuvių tremtinių palaikai. Kėdainių kariniame oruostyje nusileidusius lėktuvus su 128 tremtinių karstais pasitiko 15,000 žmonių minia. Čia buvo atliktos gedulingos apeigos ir karstai išvežioti į atskiras vietoves. Kaip pranešama, Igarkoje, kapinių apylinkėje, dar gyvena apie 30 lietuvių, kurių dauguma jau nebemoka lietuviškai.

Pradės veikti seminarija

Nutarta atgaivinti Telšių kunigų seminariją, kuri veikė iki 1946 metų. Nutarimui pritarė Lietuvos vyskupų konferencija, žodinį sutikimą davė ir pasaulietinė valdžia. Tikimasi, kad valdžios pinigais bus atremontuoti buvę seminarijos rūmai. Seminarijoje mokslas prasidės šį rudenį. Jau yra įsiregistravusių 30 kandidatų.

Pranešama, kad Telšių vyskupijoje buvo apiplėštos keturios šventovės: Akmenės, Kuršėnų, Mažeikių ir Skuodo. Vienoje iš jų buvo išniekintas Švenčiausiasis. Keliamas klausimas, ar sugebės milicija surasti piktadarius?

Susiorganizavo darbininkai

Lietuvos darbininkų sąjungos steigiamasis suvažiavimas įvyko liepos 1 d. Vilniuje. Bendruose sąjungos nuostatuose pasakyta, kad pagrindinis organizacijos "politinis tikslas — Lietuvos nepriklausomybė".

Į Profsąjungos rūmus buvo susirinkę 440 delegatų iš 19 Lietuvos miestų ir 366 svečiai. Sąjungos pirmininku išrinktas Sąjūdžio seimo tarybos narys Kazimieras Uoka.

Priimtos rezoliucijos, deklaracijos ir memorandumai. Juose atsisakoma komunistų partijos, smerkiamas Molotovo-Ribbentropo paktas ir jo slaptieji protokolai.

Ieškoma ryšių su darbininkų organizacijomis užsienyje. Tokius ryšius Amerikoje užmezgė Sąjūdžio seimo tarybos nariai prof. V. Landsbergis ir prof. E. Zingeris. Amerikos darbininkų unijos AFL-CIO biuletenis išspausdino Zingerio laiško ištraukas: "Šiuometinėje kovoje už demokratines teises ir Lietuvos suverenumą kartu atgimsta nepriklausomos darbininkijos balsas Lietuvoje".

Liepos 21 d. Vašingtone prof. V. Landsbergis susitiko su AFL-CIO vadu Lane Kirkland. Profesorius apibūdino Lietuvos darbininkų sąjungą, kuri remia Sąjūdžio programą ir jo veiklos kryptis. L. Kirkland pranešė, kad LDS pirm. Kazimieras Uoka yra pakviestas į AFL-CIO kongresą, įvyksiantį lapkričio mėnesį.

N. Sadūnaitė Prancūzijoje

Rugpjūčio 1 d., kviečiama prancūzų krikščionių susibūrimo "Dievas su mumis", Nijolė Sadūnaitė atvyko į Prancūziją. Dalyvavo Paray L'Monlale miestelyje 4000 maldininkų konferencijoje. Ten XVII š. Kristus apsireiškė šv. Margaretai Marijai Alacoque. Iš čia kilo Jėzaus Širdies garbinimas.

"Dievas su mumis" sąjūdį įsteigė dabartinis popiežius, o Prancūzijoje — kardinolas Jean-Marie Lustiger, kuris gegužės mėnesį lankėsi Lietuvoje ir Vilniaus arkikatedrai padovanojo įspūdingą monstranciją.

Rugpjūčio 13-20 d.d. Sadūnaitė dalyvaus tikinčiojo jaunimo konferencijoje Santiago mieste Ispanijoje. Ten atvyks ir 18 ateitininkų iš Lietuvos. **J.A.**

Dvi detalės, vertos rimtesnių diskusijų

VYTAUTAS SKUODIS

Neseniai praėjo sėkmingas Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos pirmininko prof. Vytauto Landsbergio vizitas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Niujorke, Klivlande, Čikagoje, Los Angeles ir Vašingtone jis susitiko su Amerikos lietuviais. Jį priėmė visa eilė Amerikos valdžios žmonių. Didelį dėmesį jam parodė didžioji Amerikos spauda. Apie jo apsilankymus ir susitikimus daug rašė ir mūsų išeivijos laikraščiai.

Prof. V. Landsbergio vizitas Amerikoje turėjo politinę misiją. Aplamai, kaip pripažino pats svečias, tas vizitas buvo sėkmingas.

Atrodo, jog ir visi lietuviai, kuriems nors vieną kartą teko išgirsti V. Landsbergį kalbant, pasiliko neapvilti. Jie įsitikino, jog Sąjūdis yra rimta jėga, kuria galima pasitikėti sunkioje kovoje už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Prof. V. Landsbergio apsilankymas Amerikoje dar labiau sustiprino mūsų ryšius su Lietuva. Mes pasijutome, jog dabartinių dramatinių įvykių Lietuvoje fone, esame tikrai vieninga tauta.

Dabar po šio istorinio vizito kalbėti ir rašyti, jog Lietuvos persitvarkymo sąjūdis yra sovietų valdžios įrankis aneksijos įamžinimui yra daugiau negu naivu. Tiktai neskaitantys mūsų išeivijos lietuviškų, vienas kitą papildančių laikraščių, dar gali giedoti tą seną giesmę, deja, pasilikdami tiktai visiems nusibodusiais solistais.

Apžvelgiant prof. V. Landsbergio vizitą Amerikoje, vis tik pastebimos dvi tamsios dėmės.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas dr. K. Bobelis, prieš pat V. Landsbergio atvykimą, su paskaita svečiavosi Čikagoje. Jam buvo pasiūlyta susitikti su atvykstančiu prof. V. Landsbergiu. Deja, jis nepanoro jo pamatyti. Nesusitiko su juo ir Vašingtone, kur Lietuvos pasiuntinybė buvo surengusi priėmimą pagerbti Vytautui ir Gražinai Landsbergiams. Tikriausiai ir prof. V. Landsbergiui VLIKo priešiškas nusistatymas buvo žinomas. Į vieną klausimą apie Sąjūdžio ryšius ir santykius su VLIKu jis pasakė tiesą, jog Lietuvoje VLIKo veikimas mažai žinomas.

Tiems, kurie atidžiai seka įvykius Lietuvoje ir sugeba interpretuoti atskirus naujus faktus, toks demonstratyvus ir keistas VLIKo pirmininko nusistatymas prieš Sąjūdį yra sunkiai suprantamas. Tokia VLIKo pozicija pirmiausiai jį patį kompromituoja tautos akivaizdoje. Be to, ji parodo jog VLIKo vyriausioji vadovybė neturi aiškaus supratimo, kas iš tikrųjų Lietuvoje vyksta. VLIKo vadovybė nesupranta arba nenori suprasti dvasios ir pagrindinės varomosios jėgos, kuri visą Lietuvą pakėlė į kovą už lietuvių tautos teises ir laisvę.

Atstovavimas arba simpatizavimas tiktai vienai ar kitai Lietuvoje veikiančiai neformaliai grupei, o ne visai į kovą už laisvę pakilusiai tautai, negali pateisinti VLIKo vardo, o ypač to vardo pirmojo žodžio "vyriausias".

VLIKo vadovybei vertėtų pasimokyti iš Sąjūdžio vadovų, kurie sugeba suderinti visų atsikūrusių ir naujai susikūrusių organizacijų ir partijų veiklą taip, kad ten jos visos veikia vieningai ir darniai. Žinoma, ir ten yra prieštaravimų, tačiau beveik visi jie yra neesminiai ir dažniausiai taktinio pobūdžio. Būna prieštaringų nuomonių ir pačioje Sąjūdžio vadovybėje. Tačiau jos dažnai būna tiesiog būtinos, nes, kaip sakoma, tiktai ginčuose gimsta tiesa ir surandamas teisingiausias veikimo būdas.

VLIKo vadovams reikėtų žinoti, kad visos dabar Lietuvoje veikiančios neformalios, t. y. sovietinės valdžios dar nepatvirtintos, partijos ir organizacijos, atsirado tiktai Sąjūdžio veiklos dėka. Beveik visos jos yra Sąjūdžio, kaip bendro fronto kovos už lietuvių tautos išlikimą ir už Lietuvos laisvę sudėtinės dalys. Todėl VLIKo selektyvinis požiūris į dabartinio tautinio atgimimo ir revoliucinio pakilimo Lietuvoje apraiškas atlieka tiktai skaldantį, o ne jungiantį vaidmenį ne tik jo nepasiekiamoje Lietuvoje, bet ir mūsų išeivijoje.

Dabartinė VLIKo pozicija Sąjūdžio atžvilgiu mažai teikia vilčių, kad kada nors jis atras bendrą kalbą su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybe, kuri gerai orientuodamasi dabartinėje Lietuvos situacijoje ir jos įvykių eigoje, veikia racionaliai, operatyviai ir tiksliai. Tokiu būdu PLB prieš savo norą tampa rimtu ir teisėtu konkurentu VLIKui taip pat ir politinės veiklos plotmėje, siekiant Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės atkūrimo.

Kol VLIKas nepersitvarkys savo galvosenoje ir veikime, jis neįgys simpatijų ir Lietuvoje. Lai jo neklaidina atskirų grupių "įgaliojimai", gaunami iš Lietuvos. Jais tiktai siekiama, kad VLIKo veikla Lietuvoje būtų gerai žinoma.

Antroji prof. Vytauto Landsbergio vizito Amerikoje tamsi dėmė yra tokia. Buvo daromos didelės pastangos, kad jis būtų priimtas Baltuosiuose rūmuose paties prezidento nors formaliai privačiai audiencijai. Deja, šios pastangos nepasiteisino. Gal būt, prisibijota Gorbačiovo priekaištų? Gal buvo ir kitos tokio abejingumo priežastys.

Prisimintinas 1987 m. gruodžio 10 d. Baltųjų rūmų paveikslas. Tos dienos vidurdienyje tuometinis JAV prezidentas Ronaldas Reaganas iš Baltųjų rūmų išleido aukštą Maskvos svečią Gorbačiovą. Nežiūrint didelio jo veide pastebimo nuovargio, praėjus tiktai keletai valandų po atsisveikinimo su M. Gorbačiovu, jis savo darbo kabinete priėmė maždaug grupę įvairių kraštų politinių disidentų, pasakė jiems trumpą pasveikinimo kalbą, jų akivaizdoje pasirašė deklaraciją žmogaus teisių gynimo klausimu, su kiekvienu atskirai nusifotografavo, o kas norėjo, galėjo ir asmeniškai su prezidentu pasikalbėti. Šito priėmimo metu M. Gorbačiovas dar nebuvo išvykęs iš Vašingtono.

Metais ar dviem anksčiau prezidentas R. Reaganas buvo priėmęs grupę Vakaruose atsidūrusių Sovietų Sąjungos disidentų ir prašė jų patarimų, ką ir kaip Amerika turėtų daryti santykiuose su Sovietų Sąjunga?

Šita ekskursija į Baltųjų rūmų netolimą praeitį kelia tiktai nusivylimą dabartiniu jų šeimininko elgesiu Pabaltijo klausimuose, ir kol kas neduoda daug vilčių ateičiai.

"The New York Times" š. m. gegužės 25 d. laidoje rašė, jog prezidentas G. Bushas Baltijos kraštų atžvilgiu galėtų daug ką padaryti, tačiau JAV laikosi politikos nesikišti į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Laikraštis padarė tokią pastabą: kadangi JAV nepripažįsta Baltijos kraštų aneksijos, JAV galėtų jais rūpintis bent tiek, kiek ji rūpinasi arabais Izraelio užimtoje teritorijoje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, dabartinių įvykių Lietuvoje šviesoje tapusi pagrindiniu veiksniu mūsų išeivijoje, ir kai kurių kraštų bendruomenių vadovybės turėtų surasti būdą, kad gautų atkreipti JAV prezidento dėmesį į tai, jog metai iš metų Amerikos vyriausybės deklaruojamas Baltijos kraštų įjungimo į TSRS nepripažinimas yra tiktai žodžiai, neparemti veiksmais.

Prof. V. Landsbergis pasisakė aiškiai ir jo žodžiai atspausdinti "Chicago Tribune" laikraštyje: "Amerikos nepripažinimo politikos nebeužtenka", nes "nepripažinimo politika taip pat turi būti pagrįsta teisingumo įgyvendinimu".

Iš JAV valdžios pusės pavergtų Baltijos kraštų atžvilgiu, deja, kol kas tokių pastangų nematyti. Tai patvirtina ir atsisakymas priimti Baltuosiuose rūmuose tikrąjį vyriausią Lietuvos išsilaisvinimo kovos vadą prof. Vytautą Landsbergį.

Europos lietuvių studijų savaitės komunikatas

XXXVI-je Europos lietuvių studijų savaitėje, vykusioje Švedijoje Gotlando salos rytinės pakrantės Katthamarsvik vietovėje nuo 1989 m. liepos 30 iki rugpjūčio 6 d., išklausę pranešimus apie dabartinę Lietuvos politinę, ekonominę, ekologinę ir socialinę padėtį, kultūros, švietimo, jaunimo auklėjimo problemą bei Bažnyčios vaidmenį tautos atgimimo procese, o taip pat pasidalinę mintimis su Studijų savaitės dalyviais apie tų problemų galimus sprendimų kelius ir būdus, sutarėme: **Visų pasaulio lietuvių gyvybinis tikslas yra nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas!**

Katthamarsvik, 1989. VII. 6. — Pasirašė: dr. K. Bobelis, VLIKo pirmininkas; A. Buračas, LPS seimo tarybos narys, Lietuvos mokslo istorijos ir filosofijos sąjungos pirmininkas; Č. Kudaba, LPS seimo tarybos narys, Lietuvos kultūros fondo pirmininkas; V. Landsbergis, LPS seimo tarybos pirmininkas, I. Lukoševičienė, PLB valdybos vicepirmininkė; K. Motieka, LPS seimo tarybos narys, Lietuvos olimpinio komiteto vicepirmininkas; J. V. Paleckis, LKP CK ideologijos skyriaus vedėjas; A. Terleckas, Lietuvos laisvės lygos pirmininkas.

(ELTA)

OVERSEAS VIDEO TAPE
Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.
KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

A†A
JANINAI RAČIUKAITIENEI

nebuvo lemta pasidžiaugti lengvesniu gyvenimu. Tik dešimt mėnesių kaip persikėlė gyventi į Baltimorę, JAV. Staigi mirtis pakirto jos gyvenimą. Paliko nuliūdusį vyrą Petrą, sūnus – Vytautą ir Romą Jurus su šeimomis bei dukterį Magdą su šeima. Tą skausmą, kurį artimieji pergyvena, nėra žodžių jį sumažinti. Gimines ir artimuosius giliai užjaučiame bei kartu liūdime –

G. A. Sagevičiai *S. V. Aušrotai*
O. H. Adomoniai

A†A
JANINAI RAČIUKAITIENEI
mirus,

jos sūnų ROMĄ JURĄ, šeimą ir artimuosius giliai užjaučiame –

Č. A. Pažerūnai *J. P. Gurkliai*
B. T. Stanuliai *A. Gaidelienė*

A†A
JADVYGAI ALEKSIEJUVIENEI
Lietuvoje mirus,

jos dukrai REGINAI AUDET su šeima gilią užuojautą reiškia –

Londono "Pašvaistės" choras

A†A
SIGUTEI ZUBRICKAITEI-RUDIENEI
mirus,

dukroms – MARYTEI ir RŪTELEI, visiems giminėms bei artimiesiams reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Lietuvių namų kultūros komisija

PADĖKA

A†A
JUOZUI ŠARAPNICKUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. K. Butkui, OFM, už atlaikytas Mišias ir pasakytą pamokslą. Taip pat nuoširdi padėka karsto nešėjams, visiems atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems laidotuvių pamaldose, užprašiusiems Mišias, atsiuntusiems gėles ir pareiškusiems užuojautas. Gili padėka solistams P. V. Paulioniams už giedojimą šventovėje, P. Šetikui už atsisveikinimo žodį.

Dėkingas Aleksas Šarapnickas ir šeima

PADĖKA

A†A
MARIJA JANCEWICZ-PARGALIAUSKIENĖ

mirė Šv. Mykolo ligoninėje 1989 m. gegužės 23 dieną. Palaidota iš Lietuvos kankinių parapijos šventovės gegužės 25 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Missisaugoje.

Nuoširdi padėka kun. K. Kaknevičiui už Rožinį koplyčioje, gedulingas Mišias šventovėje, palydėjimą ir apeigas kapinėse, žodį prie kapo.

Dėkojame Svetlanai Makarenkaitei-Nolan ir Lyliai Makarenkaitei-Van Eck už jos lankymą ir priežiūrą ligoninėje.

Dėkojame Broniui Mackevičiui už vargonavimą pamaldų metu, karsto nešėjams, visiems užprašiusiems Mišias, atsilankiusiems laidotuvių namuose ar atsiuntusiems gėles, dalyvavusiems laidotuvėse.

Nuoširdi padėka B. Stanulienei už pusryčių paruošimą.

Testamento vykdytojai

A†A
RAMUTEI PABREŽIENEI
tragiškai mirus,

jos vyrą TEODORĄ, tetą ANASTAZIJĄ PETKEVIČIENĘ, pusseseres – VIDĄ VALIULIENĘ ir DANĄ PETRAUSKIENĘ bei kitus gimines, artimuosius Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiu –

Malvina Kasperavičienė

A†A
JUOZUI ŠARAPNICKUI
mirus,

jo giminaičiams Kanadoje ir Lietuvoje gilią užuojautą reiškia –

SLA 72 kuopos valdyba Hamiltone

A†A
JONUI DAMBRAUSKUI
iškeliavus amžinybėn,

žmonai SALLY, vaikams – JONUI, SUZANAI, KRISTINAI ir MICHELLE, taip pat seseriai IDAI, broliams – ROBERTUI ir EDVARDUI bei jų šeimoms reiškiame gilią užuojautą –

Algirdas ir Vanda Ulbinai

A†A
MARIJAI STATKUTEI-RAMANAUSKIENEI
mirus,

liūdesio valandoje sūnums ROMUI ir VIKTORUI su šeimomis reiškiame gilią užuojautą bei kartu liūdime –

Salomėja, Pranas Pakalniškiai ir dukros
Santa Monica, California

A†A
ONAI STRIMAVIČIENEI
Putname mirus,

dukrą ELEONORĄ MACKEVIČIENĘ, dukraitę VIOLETĄ su vyru GINTARU REPEČKA ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Pajauta ir Algis Kaziliai *Sandra ir Peter Langer*
Vera Kalendrienė

Canadian Art Memorials Ltd.
76 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Europos lietuvių dienose birželio 23-25 d.d. pagrindinis paskaitininkas buvo PLB valdybos pirm. prof. V. BIELIAUSKAS (dešinėje). Jį papildė prof. V. LANDSBERGIS, Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Nuotr. M. Šmitienės

Benamė tauta ir jos viltys

Baisioji lietuvių tautos migracija, atrodo, artėja prie galo

DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS

Garsusis Amerikos psichologas Erik Erikson yra pastebėjęs, kad bene didžiausia žala padaryta žmonijai Antrojo pasaulinio karo pasireiškė ne tik dideliu skaičiumi sunaikintų žmonių, bet ir dar didesne tautų migracija, ypač Europoje. Dėl šio karo milijonai žmonių buvo priversti palikti savo gimtuosius kraštus ir ieškoti sau vietos kitur. Milijonai žmonių prarado savo turtą, savo namus ir savo šeimas. Jie buvo įkurdinti kitur, kur ir kalba buvo svetima ir klimatas kitoks. Jie turėjo atsisakyti savo profesijų ir pradėti gyvenimą iš naujo, nors dauguma jų jau buvo pasiekę vidurinį amžių, kai tokie pasikeitimai yra visuomet surišti su dideliais emociniais pergyvenimais. Šitai Eriksonas vadina didžiuoju pokariniu *žmonių prakeikimu.*

Palietė ir Lietuvą

Be abejonės, tas prakeikimas, palietęs įvairias Europos tautas, stipriai palietė ir Lietuvą. Tūkstančiai mūsų žmonių buvo priversti palikti savo kraštą ir atsidurti Vakaruose. Tūkstančiai kitų buvo stalinizmo siautėjimo metu išvežti į Sibirą, sukišti į kalėjimus ir iššudyti. Ir taip masės žmonių tapo benamiais. Galima sakyti, kad visa Lietuva tapo benamių tauta savo krašte, nes atėjūnai okupantai atnešė su savimi naują politinę sistemą ir nusavino visų žmonių nuosavybes: atėmė žemes, namus, gyvulius ir visą turtą. Sugrūdo daugumą žmonių į penkiaaukščius, greitai statomus ir greitai griūvančius stalinistinius dangoraižius, kuriuose jie buvo tik kampininkai, o ne savininkai. Sugriovė jie vienkiemius ir sukėlė žmones į kolūkių trobeles, kuriose jie irgi nebuvo savininkai.

Visa lietuvių tauta tapo benamiais; visų šaknys buvo išrautos, kai tuo tarpu okupantai savo šaknis leido, primesdami savo kalbą, savo kultūrą ir savo priespaudą.

Išeivijos sąlygose

Išeivijoje, nors dažnai ir sunkiose sąlygose, žmonės pradėjo įsikurti. Jie įsigijo namus, sukūrė šeimas, augino vaikus ir visą laiką savo žvilgsnį laikė nukreipę į Lietuvą, tikėdamiesi, kad ši emigracija tik laikina, kad jie ir jų vaikai netrukus galės grįžti namo. Ir taip jie išeivijoj šaknų neįleido, nes laukimas tapo jų šaknimis, kurių stabilizuoti jie nenorėjo.

Išeivija, ilgėdamasi savo tėvynės, stengėsi pasaulyje Lietuvos vardą kelti, priminti jai daromas skriaudas. Jie tapo Lietuvos šaukliais, besibeldžiančiais į pasaulio sąžinę, reikalaujančiais savo kraštui ir sau teisybės.

Benamė tauta

Tuo metu Lietuvoje benamė tauta šaukti negalėjo: ji tik kentė ir savo širdyje laisvės viltį puoselėdama, laukė galo šiai benamei būsenai. Taip ir Lietuvoje žmonės liko fiziniu būdu bešakniais, nors savo dvasioje jų šaknys tebebuvo įleistos tėvynės sunaikintuose dirvonuose ir jos sugadintoje aplinkoje. Iš esmės ir Lietuvoje laukimas tapo taip pat bešakne egzistencija.

Įvyko kaip ir masinis pakartojimas tos amžino žydo legendos. Tas legendinis amžinasis žydas buvo Dievo nubaustas už jo valios nevykdymą ir pasmerktas guventi be mirties, visą laiką keliauti, niekur nesustoti, niekur šaknų neįleisti, niekur neprigyti. Amžinojo žydo šaknimis tapo tų šaknų neturėjimas, keliavimas — jo pastoviu gyvenimu. Jam sustojimas būtų reiškęs gyvenimo būdo ir savo šaknų praradimą.

Panašiai ir lietuvių tautai laukimas, šaknų neturėjimas, benamiškumas namie be savo kampo, benamiškumas net gražiausiuose rūmuose išeivijoje buvo per metų metus betampą gyvenimo būdu, kuris reiškė ilgesį, nostalgiją ir, tam tikra prasme, merdėjimą benamiško prakeikimo jūrose.

Istorijos kaita

Bet istorija vietoje niekad nestovi. Istorija žmonių klaidas registruoja. Istorija diktatorius ir kraugerius į kapus paguldo. Istorija pasenusias, atgyventas politines sistemas sužlugdo ir visuomet leidžia laisvės spinduliams pro priespaudos debesis prasiveržti. Istorija suranda namus benamiams. Deja, istorija neretai lėtai juda ir mums šį judėjimą yra sunku pastebėti, dažnai yra sunku jo pasekmes sulaukti. Bet istorijos lapai rodo, kad imperijos visuomet griūva, vergijos pančiai nukrinta, kad žmogaus teisės visuomet randa sau vietą pasaulyje. Deja, kaip sakiau, dažnai tas vyksmas atskirų žmonių amžių pralenkia, ir jiems gerų pasekmių netenka pergyventi.

Laisvės spinduliai Lietuvoje

Atrodo, kad po ilgų laukimo ir merdėjimo metų istorija staiga pajudėjo ir dabar jau rieda kaip sniego gniužulas nuo kalno, vis didėdamas, vis didesnį svorį įgaudamas.

Prieš metus Lietuvoje atsirado eilė drąsių žmonių, kurie, politinėms sąlygoms šiek tiek keičiantis, pamažu prabilo. Iš pradžių gana tyliai, vėliau kiek garsiau, o dabar jau visai garsiai ir aiškiai jie kalba apie savo krašto laisvę, apie savarankiškumą ir pagaliau net apie nepriklausomybę. Jie kalba savo krašte savo kalba. Po 48 metų Lietuvoje lietuvių kalba yra paskelbta oficialia krašto kalba! Lietuvoje prasidėjo atgimimas ir jis tęsiasi.

Atgimimo ir laisvės norai Lietuvoje, be abejonės, prasidėjo 1940 m., tada, kai Lietuva tapo okupuota. Rezistencija ten visuomet buvo, bet negalėjo pasireikšti. O kai ji mėgino jėga pasireikšti, okupantas ją žiauriai nutildė, iššudydamas per 30,000 partizanų, ir vėl išgabendamas tūkstančius jiems prijaučiančių į šiaurės tremtį. Tauta vėl nutilo ir, atrodė, kad per sekančius dešimtmečius nedrįso savo žodžio tarti. Ir taip buvo kenčiama Stalino, Chruščiovo, Brežnevo ir jų pasekėjų metais. Grupė karjeristų, kolaborantų, naudodamiesi okupantų jiems suteiktomis privilegijomis ir geru asmeniniu gyvenimu, vadovavo kenčiančiam kraštui, vykdydami Maskvos įsakymus ir skriausdami savo pačių žmones.

Bet po ilgos stagnacijos sovietų ekonomija visiškai sušlubavo. Vergijos priespaudos metodai nualino kraštą, sustabdė iniciatyvą, pakirto bet kokį žmonių kūrybingumą ir darbo našumą.

Naujasis sovietų vadovas Gorbačiovas nutarė imtis rizikos, išjudinti individualią iniciatyvą ir pertvarkyti krašto ekonomiją. Bet nutildytieji nedrįso tuoj prabilti, nes jie netikėjo padrąsinimu ir nepasitikėjo patys savimi.

Ir taip po beveik trijų metų kalbų apie "perestroiką" ir "glasnost" Gorbačiovas nutarė pastumti dalykus į priekį Baltijos respublikose, kurios ir taip atrodė bene pranašiausios visoje Sov. Sąjungoje. Jo paragintas mokslo draugas estų kompartijos vadas pradėjo laisvės fronto judėjimą. Šis buvo tuoj pat pasektas Latvijoje ir Lietuvoje.

Reformų keliu

Lietuvoje tuoj pat sujudo eilė naujosios kartos jaunų intelektualų, kurie iš "perestroikos" sukūrė Sąjūdį.

Sąjūdis oficialiai įsisteigė 1988 m. spalio 21-23 d.d., nors jis neoficialiai veikė jau kelis mėnesius prieš tai. Naudodamiesi susidariusiomis palankesnėmis sąlygomis ir išnaudodami savo kontaktus su komunistine valdžia, Sąjūdžio vadai pradėjo dabartinės komunistinės Lietuvos reformas.

Šias reformas jie vykdė ir tebevykdo, naudodamiesi egzistuojančiais įstatymais, kurie jau anksčiau Respublikai tam tikras laisves garantavo, bet kurių galiojimu niekas nedrįso tikėti. Sąjūdžio vadai nutarė tuo patikėti ir taip jie visai legaliu būdu pradėjo reikalauti, kad įstatymų duodamos laisvės būtų leidžiamos ir kad tautos balsas būtų girdimas. Prasidėjo įvairūs mitingai, demonstracijos ir vieši pareiškimai. Vietinėje valdžioje įvyko pasikeitimai, kurių dėka vadovauti atėjo asmenys su didesniu jautrumu žmonių norams ir aiškesniu savo pačių patriotiškumu. Ir taip per vienerius metus Lietuvoje įvyko daug žymių pasikeitimų, kurie mūsų istorijos laikrodį pasuko 90° tikrąja kryptimi.

Sąjūdžio ir jį remiančių kitų grupių dėka buvo priimti svarbūs įstatymai, padaryti labai naudingi konstitucijos pakeitimai.

Sąjūdis dalyvavo 1989 m. balandžio mėnesį įvykusiuose deputatų rinkimuose, kuriuose jų pasiūlytas 31 kandidatas laimėjo rinkimus, gaunant aiškią daugumą iš 42. Šie deputatai jau dalyvavo Sov. Sąjungos aukščiausios tarybos posėdžiuose ir buvo girdimi, nors atstovavo tik nedidelei mažumai (42 iš 2250 deputatų).

Sąjūdžio įtakoje 1989 m. gegužės 18 d. Lietuvos aukščiausia taryba pakeitė 4 konstitucijos straipsnius, kurių kalba reiškia didelį žingsnį priekin. Ten buvo paskelbtas ekonominis Lietuvos suverenitetas, pagal kurį Lietuvai priklauso krašto žemė, jos turtai, teritorija, oro erdvės, pajūris ir jo gelmės. Lietuvos gyventojams buvo paskelbtos pilietybės teisės, kurias kraštas nustato ir tvarko savo nuožiūra. Taigi po 49 metų buvo vėl grąžinta Lietuvos pilietybė. Buvo įteisinta lietuvių kalba kaip oficiali krašto kalba.

Buvo paskelbtas reikalavimas panaikinti nelegalų Molotovo-Ribbentropo sandėrį ir jo pasekmes. Buvo svarstomi įstatymai privačios nuosavybės grąžinimo ir savo valiutos įvedimo, bet šių įstatymų projektai nebuvo tinkamai paruošti, ir jų svarstymas atidėtas sekančiai sesijai. **(Bus daugiau)**

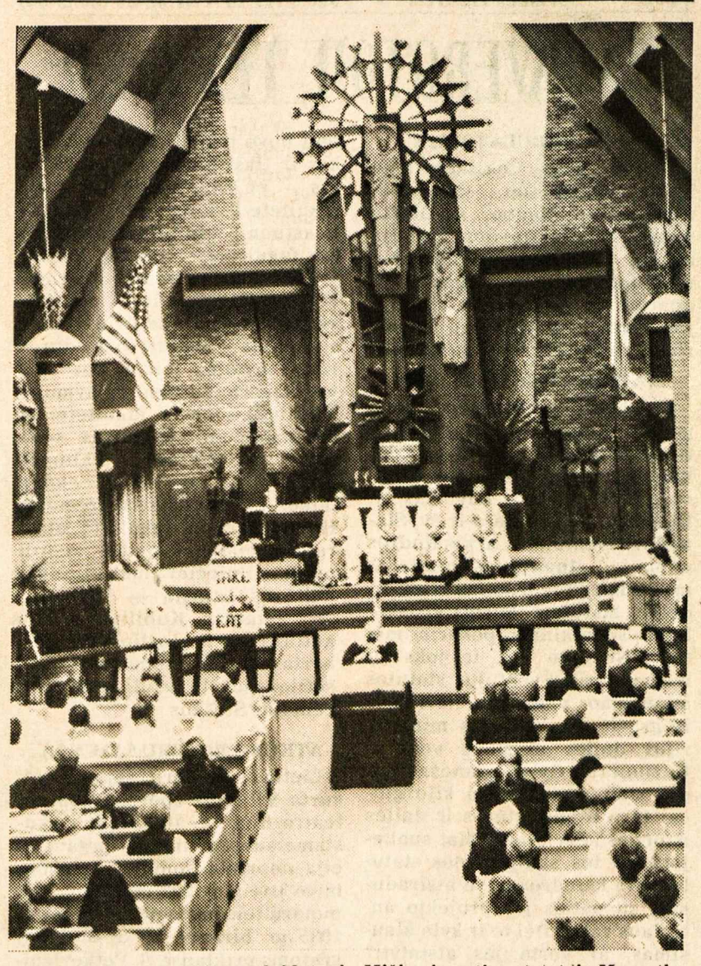

A. a. prelato Jono Balkūno laidotuvių Mišios jo paties statytoje Maspetho šventovėje Nuotr. Vyt. Maželio

Juk drąsiesiems lenkias jūros gilumą...

JUOZAS ŽYGAS

Tolimoje praeityje mūsų protėviai atėjo iki Baltijos ir sustojo. Mūsų protėviai buvo geri raiteliai, ir jūra buvo jiems svetima stichija. Jeigu pažiūrėsime į senąsias liaudies dainas, tai apdainuojamas žirgas, žirgužėlis. Tik labai retai tėra įpintas jūros elementas, ir tai, vėlyvesnėse dainose. "Į karą išjojo bernužėlis..." "Į karą išjojo brolelis dobilėlis..." Neišplaukė ir neišėjo, bet išjojo. Su arkliu jūros nei perjosi, nei perplauksi. Stepės visai kas kita! Jok, kiek akys užmato. Ir švaistėsi lietuviški žirgai po slavų stepes. Ne tik slavai, bet ir totoriai jų bijojo. Deja, turtų ten nesurado ir jų nesusikrovė. Tik pavargo raiteliai ir jų žirgai!

Kitos šiaurės Europos tautos tuo metu veržėsi į jūrą. Ėjo kova dėl upių žiočių ir jūrų sąsiaurių. Jūra žmones užgrūdina ir įpratina kovoti su pavojais. Jūra ir laivai su kitų kraštų gėrybėmis atplaukia. Prie jūrų augo miestai ir turtėjo. Deja, lietuviškos burės neraižė pasaulio vandenų ir nekovojo su jūra ir jos audromis.

Lietuviška visuomenė labai nustebo, kai spaudoje pasirodė "Atlantą skros drąsieji". Kažkaip buvo sunku patikėti. Kai kalbama apie bėgūnų lenktynes ant Sartų ežero, tai vis aiškesnis reikalas. O dabar ne tik jūra, bet net Atlantas. Net šiurpas pagaugais per užpenčius nueina. Atrodė, pakalbės, pakalbės ir tuo viskas pasibaigs. Bet ne! Pasirodo, dabar Lietuvoje jau nauja generacija žmonių, kurie įpratę su sunkumais kovoti. O tų sunkumų daug ir reikia juos nugalėti.

Mums net sunku įsivaizduoti. Esame įpratę prie pertekliaus, čekių ir plastikinių kortelių. O ten ir su pinigais ne viską gausi. Reikia kovoti ne tik su gamtos, bet ir su biurokratizmo stichija. Rankose vartau "Jūrą" — Klaipėdoje pradėtas leisti jūros mylėtojų ir buriuotojų leidinys. Įžanginiame žodyje jie tikrai gražiai ir drąsiai rašo. "Prieš 50 metų Kaune pradėtas leisti mėnraštis "Mūsų jūra" — kaip pažymėta paantraštėj, laivininkystės, žvejybos, buriavimo ir jūrinės literatūros iliustruotas žurnalas. Jis toliau tęsė sustojusio eiti žurnalo "Jūra" darbą — rūpinosi puoselėti ir propaguoti jūrinės tautos gyvenimo būdą bei mintį. Kaip visiems žinoma, 1939 m. pavasarį Hitlerio Vokietija įvykdė tarptautinio smurto aktą ir aneksavo Klaipėdos kraštą, sykiu didumą mūsų Baltijos pakrantės su vieninteliu Lietuvos jūrų uostu. (...). Deja, po metų visa Lietuva tapo Hitlerio ir Stalino imperijų suokalbio auka, ir mūsų keliai į jūrą užsidarė.

Toji prigimta mūsų tautos teisė iki šiol tebėra neatkurta. Lietuva nevaldo nei savo jūros uosto, nei laivyno. Lietuvos jūrų laivininkystė tėra pavadinimo fikcija." Tai taip rašo atgimstančios Lietuvos naujai išleistas žurnalas. Beje, šis numeris yra skirtas žygiui per Atlantą. Jame rašoma: "Kad išplauktume, reikia pasiruošti. O tai — juodas darbas. Kai nieko parduotuvėje negali nusipirkti, dėl visko reikia ubagauti. Gerai, kad prisideda kai kurios mūsų gamyklos: vienos pagamina varžtus, kitos fanerą, trečios — klijus. (...) Vienintelė kol kas problema — dar nesuremontuotas variklis. Jau du mėnesius jį Vilniaus auto remonto gamykla remontuoja. Kai variklis stovės, bus galima kalbėti apie reisą". Deja, atrodo, kad blogai suremontavo. Nes prieš grįžtant, vėl buvo remonto reikalingas. Čia buvo kalbama apie "Dailės" jachtą. Bendros informacijos dėlei noriu pasakyti, kad visos jachtos turi variklius. Minimas variklis yra dizelinis 35 a.j. Variklių pagalba perplaukė Kielio kanalą, jų pagalba manevruoja uostuose. O šiaip kelionėje kasdien praleidžia po dvi valandas, kad pakrautų baterijas. Be baterijų nebus jokių radijo ryšių, taip pat įgulos kajutėse reikalingas apšvietimas, gal net ventiliacija. Deja, šaldytuvų neturi, tad maisto atžvilgiu kelionė dar ne šio šimtmečio.

Iš to, kas jau buvo rašyta, matome, kad pasirengimas šiai kelionei nebuvo lengvas. Lietuvio kelias į jūrą dar niekuomet nebuvo lengvas. Šis jų pasiryžimas jau įrašytas į mūsų tautos didžiųjų žygių eilę. Trys jachtos su lietuviškom trispalvėm perskrodė Atlantą. Laisvai su lietuviškom vėliavom pirmą sykį įplaukė į Amerikos uostus. Nepriklausomos Lietuvos laivai, kurie plaukiojo po trispalve vėliava, nebuvo toliau Šiaurės jūros išplaukę. Spaudoje teko matyti šio žygio palyginimus su "Lituanika". Rašančiojo nuomone, toks palyginimas visai nėra perdėtas. Šios jachtos savo vardus įrašė šalia "Lituanikos". Palyginimo dėlei "Lituanika" ore išbuvo 37 val. 11 min., o jachtos jūroje – 36-37 dienas. Meteorologines sąlygas šiek tiek galima numatyti 40 val. perijodui. Kokias išdaigas iškrės Atlantas mėnesio būvyje, tai dar niekas negali numatyti. O Atlantas yra rūstus. Jis yra dievaitis, kuriam reikia ir aukas aukoti. Ir visos jūrinės tautos, kurios raižė jo bangas, yra aukas aukoję. Mūsų jūreiviai, kurie ryžosi skrosti jo bangas, tai gerai žinojo. Tačiau jie nepabūgo. Jie ryžosi ir nugalėjo!

Jie savo žygį skyrė Lietuvai. *MES PLAUKIAM VARDAN LIETUVOS.* "Mes plaukiame į Naująjį žemyną. Mūsų širdyse — Lietuvos vardas, mūsų lūpose — jos pasveikinimas istorijos vėtrų išbarstytiems vaikams. Mes imamės pakartoti kelią, kurį Jūs nuplaukėte varganais imigracijos biurų garlaiviais ar tremtinių likimo išginti. Jus lydėjo išsiskyrimo gėla, prieš mus — susitikimo džiaugsmas".

Tas džiaugsmas tikrai buvo didelis. Tai pergyveno Niujorko, Klivlando ir Čikagos lietuviai, kurie turėjo laimės su jais pabendrauti. Jie nugalėjo Atlantą, kuris mus skyrė. Ir vienoje, ir kitoje Atlanto pusėje plaka lietuviška širdis. Ir jų, ir mūsų mintyse Lietuva!

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

OHOSP

DAR LABIAU PAGERĖJO.

Dabar jūs turite dar daugiau priežasčių pradėti Ontario Home Ownership Savings Plan (OHOSP).

Jeigu jūs taupote pirmo namo pirkimui, pagalvokite apie šias OHOSP galimybes:

- Dabar jūs galite investuoti OHOSPs į Guaranteed Investment Certificates (GICs), kurie duoda aukštesnes palūkanas.
- Jūs taip pat galite gauti atgal pilną arba dalinę sumą nuo žemės perėmimo mokesčių, kurie mokami perkant namą.
- Kai kurie OHOSP nariai gali gauti metinį OHOSP valstybinių mokesčių atskaičiavimą...iki $500.00 per asmenį ir iki $1000.00 per šeimą.

Sužinokite daugiau! Ar jūs galite ilgiau laukti?

Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės į artimiausią finansinę įstaigą arba skambinkite nemokamai į Ministry of Revenue:

- **1-800-263-7965** (anglų kalba)
- **1-800-668-5821** (prancūzų kalba)
- **1-800-263-7776** (Telefono prietaisas kurtiems/ Telephone Device for the Deaf)

Ministry of Revenue
Ontario
Bernard Grandmaître, Minister
David Peterson, Premier.

Ontario Home Ownership Savings Plan
...for the 1st time buyer

GALIMA GAUTI ONTARIO FINANSINĖSE ĮSTAIGOSE.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJA AMBULATORIJA

Kauno rajono Čekiškėje apylinkės gyventojai, labiausiai nutolę nuo Kauno, susilaukė naujos ambulatorijos. Dviejų aukštų mūriniame pastate sumontuota moderni medicinos aparatūra, įrengti fizioterapijos, terapeuto, pediatro, akušerio kabinetai ir laboratorija.

STATULOS VIRŠ KATEDROS

Kultūros ministerija buvo įsipareigojusi restauruoti tikintiesiems grąžintos Vilniaus arkikatedros vidaus patalpas ir atstatyti ant viršaus buvusias šv. Elenos, šv. Kazimiero ir šv. Stanislovo statulas. Arkikatedros vidus jau atnaujintas, pradedamas ruošti pjedestalas trim didelėm statulom, kurios visiškai buvo sunaikintos pokario metais. Neišliko net ir joks jų fragmentas. Šventųjų statulos atkuriamos pagal jų nuotraukas ir graviūras. Kultūros ministerijos dailės skyriaus vedėjas Kazimieras Gylys praneša, kad dėl statulų atstatymo kilo ginčai tarp architektūros ir dailės istorijos specialistų. Mat suabejota, ar tos skulptūrinės statulos virš katedros buvo atsiradusios su paties jos projekto autoriaus valia. Dėl to ir kyla klausimas, ar verta jas atstatyti? Gal jos tik gadins klasicistinį katedros frontoną, visą šio nuostabaus pastato siluetą? K. Gylys pateikia kompromisinį sprendimą: "Nutarta iš putoplasto pagaminti natūralaus dydžio skulptūrų maketus ir užkelti juos į tas vietas, kur anksčiau stovėjo šventųjų statulos. Tiek specialistai, tiek plačioji visuomenė tokiu būdu galės akivaizdžiai įsitikinti, kaip viskas atrodo natūroje, ir tarti lemiamą žodį: būti ar nebūti statuloms virš Katedros".

VYTAUTO UNIVERSITETAS

Įstatymą, atkuriantį Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, liepos 4 d. paskelbė Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. V. Astrauskas ir sekr. L. Sabutis. Daugiau duomenų pateikia akademikas Jurgis Vilemas, VDU atkūrimo tarybos pirmininkas. Kol bus sutvarkyti visi reikalai, Vytauto Didžiojo universiteto finansinį pagrindą sudarys Lietuvos gamyklų, organizacijų, įstaigų ir privačių asmenų aukos. Universitete bus ruošiami specialistai, kurie ypač bus reikalingi Lietuvai XXI šimtmetyje, gyvenant ir dirbant visiško savarankiškumo sąlygomis. Pagrindinės VDU kryptys: 1. humanitariniai mokslai su kultūros istorija ir etnokultūros menotyros specialybe; 2. ekonomikos mokslai su administracijos ir tarptautinių ryšių specialybėmis; 3. tikslieji mokslai su informatikos, taikomosios matematikos, taikomosios fizikos ir mechanikos specialybėmis; 4. biologijos-ekologijos mokslai su fiziologijos, mikrobiologijos-biotechnologijos, mikrobiologijos, ekologijos specialybėmis.

PIRMIEJI STUDENTAI

Liepos pradžioje stojamuosius egzaminus laikė pirmieji studentai. Į humanitarinį fakultetą buvo priimti 65, į ekonomikos ir tiksliųjų mokslų fakultetus — po 54. Humanitariniame fakultete į vieną vietą susilaukta aštuonių kandidatų, ekonomikos fakultete — penkių. Paskaitoms ir užsiėmimams bus nuomojami Kauno miesto politinio švietimo namai. Keturias dienas studentai klausysis paskaitų, o likęs savaitės laikas bus skirtas savarankiškam mokymuisi. Tiksliųjų mokslų fakulteto koordinatoriumi paskirtas technikos dr. Vytautas Paliūnas, ekonomikos fakulteto — ekonomikos dr. Povilas Zakarevičius. Humanitarinio fakulteto atskiras specialybes sutiko koordinuoti vilniečiai mokslininkai: kultūros istoriją — filologijos dr. Vytautas Kubilius, etninę kultūrą — filologijos dr. Norbertas Vėlius, menotyrą — filosofijos mokslų kandidatas Krescencijus Stoškus.

ATKŪRĖ MOTERŲ SĄJUNGĄ

Lietuvos moterų sąjunga atkurta Vilniaus operos ir baleto teatre birželio 10-11 d.d. įvykusiame suvažiavime. Ši organizacija nepriklausomoje Lietuvoje buvo įsteigta 1922 m. liepos 8 d. moterų teisėms ginti ir veikė iki 1935 m. birželio 10 d. Steigėjų gretoms priklausė G. Petkevičaitė, F. Bortkevičienė, B. Grigaitytė, M. Marmienė. Pokarinėje Lietuvoje veikė po visą kraštą išmėtytos moterų tarybos, neturėjusios vieningos krypties, kontroliuojamos kompartijos biurokratų. Sąjungos centro valdybos pirmininke išrinkta rašytoja Vidmantė Jasukaitytė. Suvažiavime padaryta daug įdomių pranešimų. Sveikatos apsaugos ministeris Antanas Vinkus kalbėjo apie motinos ir vaiko sveikatą, mokytoja Romualda Hofertienė — problemų sprendimo laukiančią tautinę mokyklą. Nelengvą kaimo moters gyvenimą aptarė šėrėja dirbanti Vanda Grižilienė, sunkią vienišų moterų būklę — audėja Zita Kirsnauskaitė, daugiavaikių motinų rūpesčius — vilnietė Aušra Pivorienė, vaikų toli nuo Lietuvos atliekamą karinę prievolę — rašytoja Vytautė Žilinskaitė ir teisininkas Valerijonas Šadreika. Moters dvasinio atgimimo, jos dvasingumo ir meilės ugdymo problemas nagrinėjo Panevėžio arkivyskupijos kancleris kun. Juozas Antanavičius, Vilniaus inžinierinio statybos instituto filosofijos dėstytoja Irena Gaidamavičiūtė, Vilniaus universiteto docentė Viktorija Daujotytė, prof. Česlovas Kudaba, kaunietė gydytoja Laima Brazdienė. Suvažiavimo dalyves sveikino viešnia iš V. Vokietijos — Hamburgo lietuvių moterų klubo vicepirm. Dalia Malinauskienė, nusiskundusi, kad pranešimuose nebuvo paminėta meilė šeimoje, tėvų tarpusavio santykių įtaka vaikų auklėjimui. Dail. Erikas Varnas suvažiavimo dalyvėms padovanojo sukurtą medalį, kanklių meistras Antanas Bujokas jas pasveikino kanklėmis atlikta J. Naujalio "Lietuva brangi". Tautinių dainų ir religinių giesmių koncertą surengė iš Klaipėdos atvykęs choras "Atgaja". **V. Kst.**

AUDRA travel corporation

"PAV... ...Ė" gegužė ... (Finair) PARDUOTA

"SKAMBA, SKAM... KANKLIAI!" Geg... birželio 6 (Air France) PARDUOTA

"GEGU..." Gegu... birželio 12 (Air France) PARDUOTA

"ŠVEN..." Birželio ... liepos 16 (Finair) PARDUOTA

"JUBILIEJINĖ" Liepos 10-23 (Air France)

1989 m. kelionės į LIETUVĄ

"ŽOLINĖ" Rugpjūčio 11-20 (Finair)

"GINTARINĖ PALANGA" Rugpjūčio 11-27 (Finair)

"BOBŲ VASARA" Rugsėjo 6-19 (Air France)

"RUDENINĖ" Spalio 6-17 (Air France)

SPECIALIOS GRUPĖS

MEDIKŲ Gegužės 17-24 (Lufthansa)

KREPŠINIO MĖGĖJŲ Liepos 5-23 (Air France ir LH)

Kviečiame užsisakyti keliones iš anksto.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Sutvarko keliones į šiltus kraštus, išvykas pramoginiais laivais, organizuoja slidininkų grupes.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Ruošia keliones į geriausias pasaulio sanatorijas.
- Nuperkame automobilius bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279

Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7

Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

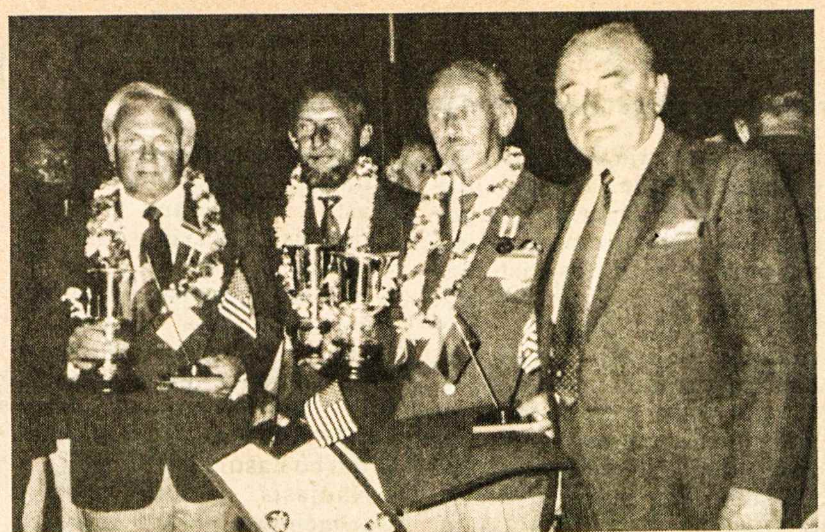

Susitikimas su jachtų, perplaukusių Atlantą, kapitonais Čikagoje. Iš kairės: J. Miniotas, Ž. Drėma, O. Kubiliūnas ir torontiškis S. Kuzmas, įteikęs jachtų remontui Kanadoje surinktas aukas

Hamilton, Ontario

JUODOJO KASPINO DIENOS MINĖJIMAS bus rugpjūčio 23 d. 7 v.v. prie Hamiltono miesto rotušės. Taip pat yra organizuojamas budėjimas su žvakėmis. Šis budėjimas prie miesto rotušės prasidės rugpjūčio 22 d. 9 v.v. Lietuviams skirtas laikas yra rugpjūčio 23 d. 1-4 v.p.p. Hamiltono LB apylinkės valdyba ragina ir kviečia visus lietuvius dalyvauti šiame minėjime, reikalaujant panaikinti Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes. Prisidėkime ir mes, rinkdami parašus savo ir kitataučių tarpe paruoštai peticijai šiam reikalui. Dėl informacijos prašome skambinti apylinkės valdybai tel. 549-5372.

VILNIAUS ŠAULIŲ RINKTINĖS šaulės rengia gegužinę, kuri įvyks rugpjūčio 27, sekmadienį, Hamiltono medžiotojų ir žūklautojų klubo "Giedraitis" sodyboje (netoli Caledonia, Ont.). Kviečiami visi atsilankyti ir praleisti vasaros popietę gryname ore. Kas nežino, kaip pasiekti gegužinės vietą, skambinkite tel. 544-0113.

Valdyba

PADĖKA

Mes jachtų kapitonai, Osvaldas Kubiliūnas — "Lietuva", Ignas Miniotas — "Audra" ir Žvaigždras Drėma — "Dailė", gavome Kanados lietuvių paskirtus pinigus jachtų įrengimų patobulinimui – šešis tūkstančius penkis šimtus aštuoniasdešimt šešis amerikietiškus dolerius (U.S. $6,586.00) per Kanados vajaus komiteto pirmininką Stasį Kuzmą.

Esame nepaprastai dėkingi sesėms ir broliams iš Montrealio, Hamiltono, Londono, Ont. ir Toronto.

Mes tiesiame ranką Jums, sesės ir broliai — ilgus metus mus skyręs Atlantas lai tampa vienybės tiltu.

Kapitonai **O. Kubiliūnas, I. Miniotas, Ž. Drėma**

St. Catharines, Ontario

VISI DALYVAUKIME DEMONSTRACIJOJE, įvyksiančioje rugpjūčio 23 d., 7 v.v., prie miesto rotušės. VLIKo atsišaukimas anglų kalba į laisvąjį pasaulį skelbia: "Nuplėškime nuo Lietuvos, Latvijos, Estijos Hitlerio-Stalino slaptosios sutarties spąstus!" Tai reiškia: dalyvaukime visi iki vieno rengiamose demonstracijose, reikalaudami laisvojo pasaulio panaikinimo žiaurios neteisos, padarytos Lietuvai, Latvijai ir Estijai Hitlerio-Stalino susibičiuliavimo sutartimi, pasirašyta slaptai 1939 m. rugpjūčio 23 d. Demonstraciją rengia Pavergtų tautų organizacijos Juodojo kaspino dienos komitetas. **Kor.**

Calgary, Alberta

PROF. DR. K. LEDERIS išvyko nuolatiniam gyvenimui į Britų Kolumbiją. Kalgario lietuviai linki profesoriaus šeimai gražaus poilsio naujoje vietoje.

Prof. K. Lederis visą laiką rėmė Kalgario lietuvių veiklą. Yra skaitęs eilę paskaitų nepriklausomybės minėjimo šventėse. Palaikė ryšius su Vilniaus universiteto profesūra. Išgyvenęs Kalgaryje nuo pat universiteto atidarymo, išėjo į pensiją. Prof. K. Lederis bus visada mielai laukiamas Kalgaryje.

VERA GRIGIENĖ grįžo iš ligoninės, išbuvusi visą mėnesį. Dėkoja visiems ją lankiusiems ir užjautusiems dėl netikėtos nelaimės. Namuose tikisi prisitaikyti prie naujų nepatogumų.

ŠIEMET KALGARYJE lankėsi svečiai iš Lietuvos pas dr. J. Dubį, Adelę Karpienę, Vandą I. Katz, L. D. Kazanavičius, J. Demaitaitį.

Kor.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South

Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

London, Ontario

REIKŠMINGA ŠVENTĖ LONDONE įvyks rugsėjo 10, sekmadienį, kai iškilmingai bus minima Šiluvos Marijos parapijos 25 metų sukaktis. 4 v.p.p. įvyks iškilmingos pamaldos Šiluvos Marijos šventovėje, 1414 Dundas St. E. Mišias atnašaus ir pamokslą pasakys vysk. Paulius Baltakis, OFM. Dalyvaus ir provincijolas kun. Placidas Barius, OFM, ir kunigai iš kitų parapijų. Pamaldose giedos solistas Vaclovas Verikaitis ir "Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Vilienės.

6 v.p.p. Marconi Club didžiojoje salėje, 120 Clarke Rd. (keliolika blokų į rytus nuo šventovės; važiuoti Dundas gatve), įvyks koncertas ir vaišės. Nedažnai pasitaikančio koncerto programą atliks žymieji solistai: Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, Vaclovas Verikaitis ir Regina Audet (solo smuikas), akompanuos muz. Jonas Govėdas.

Bilietus reikia įsigyti ne vėliau rugsėjo 3 d., sumokant grynais arba iš anksto pasiunčiant čekį klebonui kun. I. Mikalauskui, 1414 Dundas St. E., London, Ont., N5W 3B6 arba parapijos tarybos pirmininkui A. Petrašiūnui, 54 Hydro, London, Ont., N5Z 2H4. Prie įėjimo bilietų nebus, nes dėl vaišių kitaip neįmanoma. Bilietų kaina — $25 asmeniui (po dolerį už metus . . .).

Vėluojantiems ar abejojantiems, ar čekis laiku pasieks Londoną, patariama paskambinti klebonui tel. (519) 455-3129 arba A. Petrašiūnui tel. (519) 451-6493. Svarbiausia yra nevėluoti. **D. E.**

Nuoširdžiai kviečiu

į Šiluvos Marijos atlaidus Londone, Ont., rugsėjo 10, sekmadienį, 4 v.p.p.

Melsimės ir dėkosime Viešpačiui Dievui ir Švč. Šiluvos Marijai už dideles malones Lietuvos Bažnyčiai ir mūsų tėvynei Lietuvai.

Klebonas kun. I. B. Mikalauskas, OFM

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003

(Union Gas Building)

Hamilton, Ontario L8N 3C8

Telefonas (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m.	13.5%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m.	14%
90 dienų indėlius	9.75%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11.5%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	11%		
3 m. term.indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	11.5%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam

110-220 voltų

tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje

Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:

***Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi** ir t.t.*

Garantuojamos geriausios kainos

JAVID MIRZA

FAX: 664-5737

170 Highway 8, Stoney Creek, Ont. 664-5733

891 Upper James, Unit 4, Hamilton, Ont. 574-3310

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Tradicinė Joninių šventė su laužu ir paparčio žiedo ieškojimu buvo surengta dr. Č. Masaičio sodyboje Putname, Conn. Ant ežerėlio kranto jis sukvietė būrį putnamiečių ir taipgi svečių iš Hartfordo, Bostono, Worcesterio. Šventėn įsijungė ir Ž. Klimienė, iš Paryžiaus atvykusi aplankyti savo motinos. Kun. dr. V. Cukuras dalyvius supažindino su Joninių nakties tradicijomis Lietuvoje, jas lygindamas su latvių, vokiečių ir šveicarų tradicijomis. Programai vadovavo dr. A. Stankaitis, ją papildydamas humoru. Eilėraščių deklamavimu įsijungė V. Abromaitis ir P. Leimonaitė-Toroitienė. Buvo sprendžiamos nedažnai girdimos mįslės. Skambėjo dainos, užbaigtos sugiedota giesme "Marija, Marija".

Balzeko lietuvių kultūros muziejus Čikagoje birželio 17 d. minėjo 23-čiąsias veiklos metines. Šia proga prisiminta buvusi Lietuvos konsulė Juzė Rauktytė-Daužvardienė. Jos atminimui prie muziejaus pasodintas Stelmužės ąžuoliukas, išaugintas iš Stelmužės ąžuolo gilių, kurias iš Kauno botanikos sodo gavo dail. Vytautas Virkau. Pirmą kastuvą žemės ant lieknučio šešių pėdų aukščio ąžuoliuko šaknų užpylė konsulės sūnus P. Daužvardis. Ąžuoliuką pašventino kun. dr. J. Prunskis. Tada visi susirinko "Gintaro" salėje savitarnos būdu vykusioms vaišėms. Prie muziejaus yra iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos. Judrioje gatvėje jas mato daug praeivių. Balzeko lietuvių kultūros muziejus yra įtrauktas į Čikagos lankytinų vietų sąrašą. Kelią į jį didžiosiose gatvėse ir greitkeliuose rodo angliškos rodyklės: "Balzekas Museum of Lithuanian Culture".

Bruklyne veikiančio Kultūros židinio problemos buvo aptartos gegužės 26 d. administracinės vadovybės posėdyje. "Darbininke" paskelbtame vadovybės atsišaukime kalbama apie Kultūros židinio krizę: "Nors parengimų ir sambūrių skaičius Židiny dabar padidėjęs, bet finansinės įplaukos nepadengia priežiūros išlaidų. Užsidarius vienai bingo žaidimų sekcijai, pajamos žymiai sumažėjo ir Židinio iždė pinigų liko tiktai vienerių metų apyvartai . . ." Kultūros židinio vadovybė ragina visus lankytojus tapti jo nariais ir mokėti metinį $25 mokestį. Organizacijos, kurios naudojasi Kultūros židinio patalpomis, taip pat turėtų prisidėti metiniu $50 mokesčiu. Renginiams naudojamų patalpų nuoma turės būti gerokai padidinta. Be to, iš sėkmingų renginių bus laukiama savanoriškos didesnės aukos. Nario mokesčiai ir aukos atleidžiami nuo JAV pajamų mokesčio. Čekius prašoma rašyti ir siųsti: Lithuanian Cultural Center, Inc., 355 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Vadovybė primena, kad salė susilaukė gražių naujų grindų, bet už jas dar nėra atsiskaityta. Žemutinėse patalpose skverbiasi vanduo ir gadina sienas. Pataisymas pareikalaus daug lėšų. Židinio vadovybė šaukiasi rėmėjų paramos, ragindama juos surasti daugiau narių, mokančių metinį mokestį.

Argentina

Argentinos lietuvių centras Buenos Airese išrinko naują valdybą 1989-90 m. kadencijai. Ją dabar sudaro: pirm. Julius Mičiūdas, vicepirm. Viktoras Daratėnas, I sekr. Silvija Ruplėnaitė, II sekr. Sofija Bagdonavičiūtė, I ižd. Osvaldas Jonušys, II ižd. Ona Marija Pulikienė, nariai — Antanas Grigonis, Albertas Vieraitis, Eduardas Kliogas, Hektoras Survila, Viktoras Misiūnas ir Jėzus Pereira. Revizijos komisijon įsijungė: pirm. Jonas Gaidimauskas, sekr. Elzė Kairytė-Casaburi, nariai Nestoras Lukšas ir Viktorija Machunienė.

Mindaugo draugija Berisso mieste gegužės 27 d. atšventė savo veiklos penkiasdešimt aštuonerių metų sukaktį. "Nemuno" draugijos vardu sveikino Alfonsas Markus, Australijos lietuvių jaunimo sąjungos — Ariana Rastauskaitė, Argentinos lietuvių centro ir Senelių židinio — Julius Mičiūdas, Susivienijimo lietuvių Argentinoje — Raulas Stalioraitis. Daug sveikinimų gauta raštu. Programą atliko porą dainų padainavęs Mindaugo draugijos choras ir tautinių šokių ansamblis, pašokęs "Ūsauninką", "Jievaro tiltą", "Vakaruška" ir "Malūną", vadovaujamas J. Persico-Bukausko. Kalbėjo Mindaugo draugijos valdybos pirm. Valentina Bukauskaitė-Persico. Baigminį žodį tarė Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirm. Antanas Mikučionis.

Australija

Sol. Genovaitė Vasiliauskienė, dvidešimt metų vadovavusi Adelaidės lietuvių "Lituania" chorui, pasitraukė iš šių pareigų dėl nuovargio ir susidėjusių aplinkybių. Choras su savo vadove atsisveikino išleistuvių pobūvyje. Sol. G. Vasiliauskienė palieka gilius savo pėdsakus Adelaidės lietuvių muzikinėje veikloje kaip solistė, atstovavusi lietuviams australų renginiuose, vadovavusi 1964 m. įsikūrusiam vyrų oktetui "Klajūnai". Choro "Lituania" vadovybę ji perėmė iš muziko Vaclovo Šimkaus 1969 m. Taigi choras antrą kartą lieka be vadovo. Gyvenama viltimi, kad pavargusią G. Vasiliauskienę pakeis jaunesnės kartos atstovas ar atstovė. Atsisveikindama ji pabrėžė, kad tai dar nėra "Requiem", tik pasikeitimas.

Šioje skiltyje jau esame rašę, kad senatorius J. R. Shortas, Australijos parlamento užsienio reikalų komisijos pirmininkas, ruošiasi kelionei į Lietuvą ir ten nori susipažinti su jos tautiniu atgimimu. Lietuvoje ketino lankytis ir inž. Kęstutis Lynikas, buvęs ilgametis ALB Melburno apylinkės valdybos pirmininkas, dabartinis vicepirmininkas, žadėjęs būti vertėju senatoriui J. R. Shortui. Iš Vilniaus spaudos panešimų paaiškėjo, kad australas J. R. Shortas ten lankėsi liepos 3 d. Svečią priėmė Lietuvos kompartijos centro komiteto I sekr. Algirdas Brazauskas, kalbėjęs apie persitvarkymo veiksmus, politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą. Pokalbyje dalyvavo kompartijos centro komiteto ideologinio skyriaus vedėjas Justas Paleckis ir turbūt vertėju pakviestas Lietuvos aukščiausiosios tarybos užsienio reikalų komisijos pirm. Albertas Laurinčiukas, dėl persitvarkymų pasitraukęs iš "Tiesos" vyr. redaktoriaus pareigų. Senatorius taipgi susitiko su Lietuvos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirm. Vytautu Astrausku ir užsienio reikalų ministeriu Vladu Mikučiausku. Senatorių J. R. Shortą priėmė ir Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio seimo tarybos nariai. Pokalbin įsijungė du Australijos lietuviai — inž. K. Lynikas ir Gabrielius Žemkalnis. Lietuvos rašytojų sąjungoje senatorius J. R. Shortas susipažino su kūrybinės inteligentijos vaidmeniu Lietuvos gyvenime. Pokalbiui vadovavo valdybos pirm. Vytautas Martinkus.

Lenkija

Prie Dariaus ir Girėno paminklo Pščelnike, kuris jų žuvimo metu buvo vadinamas Soldinu, liepos 16, sekmadienį, susirinko būrys lietuvių, atvažiavusių iš Vroclavo, Punsko, Ščecino, Prienų, Kauno ir Vilniaus. Septyni lakūnai ir du staliai iš Kauno čia atvyko liepos 5 d. Jie buvo atsivežę medžiagą klėtelei-muziejui, kurią surentė per savaitę. Klėtelės stiliaus muziejaus idėja kilo pernai vasarą, kai paminklą aplankė lakūnai ir aviacijos sporto mėgėjai iš Lietuvos. Klėtelei pastatyti 10.000 rublių paskyrė Jonavos "Azotas", medieną parūpino vilkaviškiečiai, o ją paruošė staliai, pasinaudodami senos klėtelės pavyzdžiu Lietuvos liaudies buities muziejuje Rumšiškėse. Klėtelę-muziejų liepos 16 d. pašventino kun. Alfredas Rukšta, daug prisidėjęs prie Dariaus ir Girėno paminklo gelbėjimo pokario metais. Jis perskaitė šiam įvykiui specialiai parašytą maldą: ". . . Duok, Viešpatie, išminties ir stiprybės tiems, kurie dirba mūsų Tėvynės ir tautos labui. Padėk savo tėviška meile ir globa pasilikusiems Tėvynėje mūsų broliams ir seserims. Stiprink kenčiančius dėl Tavo vardo ir tautos laisvės. Guosk liūdinčius ir skriaudžiamuosius, amžiną tiesą suteik, Viešpatie, tiems, kurie jau mirė kovos lauke. Palaimink mūsų didvyrius Steponą Darių ir Stasį Girėną, priimk juos į savo amžinąją būstinę . . ." Atlikus šventinimo apeigas, klėtelėn-muziejun buvo įneštas pirmasis rodinys — "Lituanicos" modelis, pagamintas Skirmanto Liutkaus Prienų sportinės aviacijos konstravimo biure. Muziejumi tapusioje klėtelėje bus telkiama su Dariaus ir Girėno skrydžiu bei jų atminimu susijusi įvairi medžiaga.

Toronto "Gintaras" žygiuoja Kauno Laisvės alėja — Nuotr. O. Burzdžiaus

Toronto "Gintaro" viešnagė Lietuvoje

Kelionė į Dzūkiją, šiaurės Lietuvą ir Palangą

RŪTA GIRDAUSKAITĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Dzūkijos sostinėje

Įvažiuojant į Alytų, sustojame pagerbti Antaną Juozapavičių, pirmą karininką žuvusį kovose už Lietuvos nepriklausomybę. Prie jo paminklo padedam gėlių, sugiedam tautos himną.

Truputį paklaidžioję, randam kelią į Alytaus medvilnės kombinato kultūros rūmus. Šį kart iš tolo dairomės, giminių. Jie mūsų neapvilia – sutinka nuoširdžiai, šiltai. Laukdami koncerto pradžios, užkulisių kampe pastebim didelį maždaug žmogaus aukščio, Lenino biustą. Jo buvimas primena, kad nelabai tolimoje praeityje, kai jis stovėjo daug garbingesnėje vietoje, apie mūsų šią viešnagę nebuvo įmanoma nė svajoti. Tokios minties vedami, ryžtamės progą pilnai išnaudoti, publikai perteikti viską, kas mums brangu. Pasiseka. Koncertu patenkinti ir mes, ir žiūrovai.

Daugeliui koncertų dalyvių susitikimas su mumis buvo pirmas kontaktas su išeivijos lietuviais. Tad nenuostabu, kad taip nenoromis su mumis atsisveikina. Jie trokšta žinių apie mūsų gyvenimą, apie plačiame pasaulyje išblaškytus lietuvius. Todėl prisirenkam nemažai jų adresų, norinčių susirašinėti. Jie švelnūs ir neikyrūs. Tik į delną įspaudžia popierėlį su savo vardu ir adresu, vildamiesi, kad vieną dieną sulauks laiško iš Kanados. Atrodo, vien ta galimybė jiems daug reiškia.

Į šiaurės Lietuvą

Kelionei iš Vilniaus į Šiaulius mums vieno autobuso neužtenka. Mat daugelis iš mūsų tik už savaitės grįš į Vilnių, ir be sunkių, gramozdiškų lagaminų neapsieisim. Daug prakaito išliejam, bekraudami juos į autobusą. Pagaliau įsitikiname, kad reikės antro autobuso. O antrą ant greitųjų gauti nelabai lengva. Tačiau už valandėlės atsiranda ne tik autobusas, bet ir vairuotojas. Nors autobusas senokas, apgriuvęs, mūsų bagažui jo pilnai pakanka.

Važiuojat į Šiaulius per radiją girdime kalbant rusiškai. Kas čia pasidarė? Gal kas nori, kad mes pramoktumėm rusų kalbos? Aiškiai ne. Visa Lietuva klausos tų pačių laidų. Gatvėse, kavinėse, privačiuose automobiliuose prispaudę radijo aparatus prie ausų, žmonės uoliai seka Maskvoje vykstantį deputatų suvažiavimą. Juk ten ir Lietuvos deputatai reiškia savo nuomones. Pietų metu pasigedę, VU ansambliečių, randame juos restorane prie televizijos. Kalba Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio tarybos pirmininkas V. Landsbergis. Mūsų palydovams jo pranešimas daug svarbesnis už maistą.

Pakeliui į Kryžių kalną diskutuojame suvažiavimo įvykius. Tiksliau, mums pateikiama tų įvykių santrauka.

Atspindi lietuvio dvasią

Kryžių kalną visi yra matę nuotraukose, visi žino jo istoriją. Iš tolo jį išvydę, nusiviliam . Visai ne toks didingas, kokį įsivaizdavom. Tačiau juo arčiau, juo įspūdingiau. Iš lygumos išdygęs kalnas apsodytas tūkstančiais kryžių. Ant tų kryžių, kabo tūkstančiai kryželių, rožinių. Vieni – nuostabūs meno kūriniai, kiti – paprasčiausiai sudėti iš dviejų pagaliukų kryželiai. Bet visi čia atvežti su nuoširdžiom intencijom. Užrašai skelbia prašymus, padėkas, įvairias maldas. Ir mes pastatom kryžių – ąžuolinį stulpą su variniu kryžiumi viršūnėje. Užraše Toronto "Gintaro" vardu linkima Lietuvai laisvės. Mums bepuošiant kryžių, atvyksta vietinės parapijos klebonas kunigas Vizgirda. Jis papasakoja apie kalną, prižada artimiausiu laiku mūsų kryžių pašventinti, kviečia kartu pasimelsti. Paliekam kalną suprasdami, kaip jis atspindi lietuvio dvasią – iš tolo mažas, neišdidus, iš arti – ištvermingas ir neapsakomai didelis.

Patenkame į mitingą

Autobuse mūsų palydovas lyg nedrąsiai kreipiasi į mus. Klausia, ar nenorėtumėm trumpam sustoti Šiauliuose vykstančioj demonstracijoj prieš karinį orauostį. Mielai dalyvaujame. Tūkstančiai žmonių klausosi įvairių kalbų. Plakatai skelbia mitingo tikslą: "Nežudykite Lietuvos padangės", "Kariniams lėktuvams čia ne vieta!", "Aerodromas — miestui pavojingas kaimynas". Šalia tribūnos dega aukuras, rūksta juodi dūmai. Tik vėliau sužinom, kad čia deginamas iš upės vanduo, rodantis pavojingą taršą. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vardu pirmininkas Alvydas Saplys susirinkusiems taria trumpą žodį ir, nesulaukę mitingo pabaigos, turime išvažiuoti. Nors mūsų tik saujelė, bet visas mitingas atkreipia į mus dėmesį. Nuo tribūnos kažkas pasiūlo atsisveikinti su kanadiečiais, ir visa minia mums mojuoja.

Ir VU ansambliečiai mums dėkoja ir pasakoja apie Šiaulių miesto baisias ekologines problemas, atrodo, stebisi, kad mus tai domina.

Kitokia nuotaika

Koncertuojame lauke, Požėlos parko vasaros estradoje. Tad koncerto nuotaika savaime skiriasi nuo ankstyvesnių pasirodymų. Vienam kampe jaunimas mosikuoja trispalvę, ir, kai tik pasitaiko proga, šaukia – "Lietuva! Lietuva!" Aplamai, jaučiama, kad publika nerimsta, kiekvienas žiūrovas norėtų įsijungti į mūsų šokius. Maždaug taip ir baigiasi vakaras. "Jovaro" ansamblis estradoje užveda ratelius, kas nori, tas jungiasi. Jovariečiai, nuo mažiukų pipiriukų iki studentinio amžiaus jaunimo, labai sužavi mus savo pasirodymu ir nuoširdumu.

Šį vakarą dar viena naujovė. Nors iš Šiaulių išvažiuojam įprastu laiku (po vidurnakčio), važiuojam ne į Vilnių, bet į Palangą, į Lietuvos poilsio sostinę.

Palangoje

Penktadienis. Laimė, kad atvažiavome į poilsiui skirtą vietovę. Juk bet kas į mus pasižiūrėjęs, tuoj pat suprastų, kiek tas poilsis šiuo momentu reikalingas. Dėl techninių kliūčių (bagažą vežantis autobusas kas keliolika kilometrų perkaisdavo) kelionė iš Šiaulių į Palangą užtruko visą naktį. Tad universiteto viloje atsiradom tik 7 v.r.. Gatvėse užrašai skelbia, kad miestas miega nuo 11 v.v. iki 7 v.r., bet mes rizikuojam tos tvarkos nesilaikyti. Skubiai susirandame lovas ir krentame nors porai valandų.

Už langų knibždantis Palangos gyvenimas greitai iš miegų prikelia. Šį savaitgalį kurorto atidarymo šventė. Miestas pilnas poilsiautojų ir šiaip nekantriai sulaukusių vasaros sezono pradžios. Pagrindinėje gatvėje vyksta mugė, primenanti "Skamba, skamba kankliai" festivalį Vilniuje. Liaudies menininkai pardavinėja įvairius savo rankų darbus – molinukus, šiaudinukus, gintaro papuošalus. Ir kooperatininkai čia nesnaudžia – prekiauja vaikiškais žaislais, suvenyrais. Vienur praeivius linksmina orkestras, o truputį toliau, nemažas būrys susirinkęs prie dviratininkų lenktynių finalo.

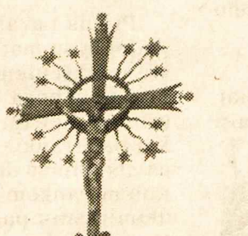

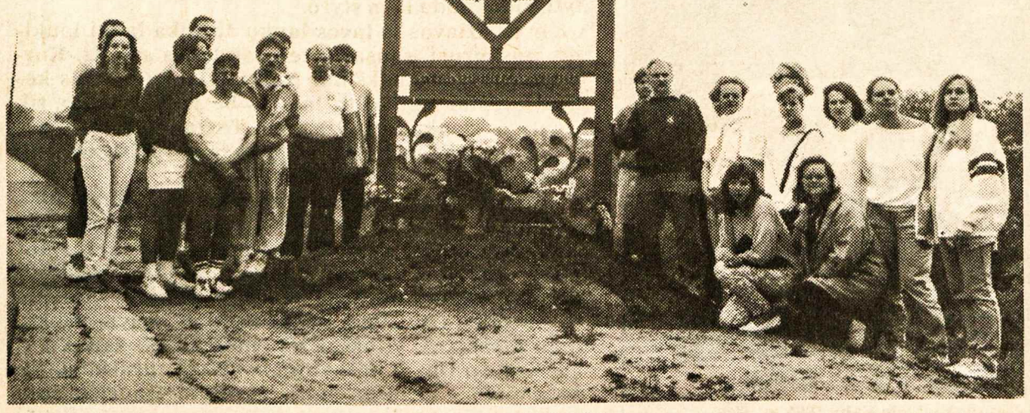

Gintariečiai prie karininko Antano Juozapavičiaus paminklo Alytuje — Nuotr. O. Burzdžiaus

Palanga – pasakiškai gražus, švarus miestas. Tiek senoviški mediniai namai, tiek naujesni pastatai priderinti prie aplinkos, labai tinka pajūrio gamtovaizdyje. Parkai kruopščiai prižiūrimi, išpuošti puikiomis skulptūromis bei fontanais. Čia ir Eglė, žalčių karalienė, ir Jūratė su Kastyčiu primena turistui lietuvių spalvingą tautosaką. Birutės kalnas ir grafo Tiškevičiaus prabangiuos rūmuos įrengtas gintaro muziejus nukelia lankytoją į Lietuvos praeitį. Automobilių beveik nesimato. Atrodo, miestas skirtas pėstiesiems, tad įvažiuoti su automobiliu reikia specialaus, sunkiai gaunamo leidimo. Galybės įdomių restoranų, jaukiai atrodančių kavinių. Ir tik porą šimtų metrų nuo miesto centro – nuostabus balto smėlio paplūdimys ir banguojanti Baltijos jūra.

Palanga tikrai atrodo kurortinis šedevras, kuriame kiekvienas iš mūsų su malonumu kas vasarą atostogautų. Tačiau pirmą kartą mums tenka čia išbandyti lietuvišką kantrybę. Ligi šiol globoti ir vaišinti kaip ypatingi svečiai, išsaugoti nuo bet kokių nepatogumų, laisvalaikio metu ryžtamės savarankiškai pagyventi. Išeiname tai kavos puoduką išgerti, tai alaus nusipirkti. Alaus klausimas išsisprendžia greitai. Šį savaitgalį jo Palangoje nėra. Tik neaišku, ar čia tikras "deficitas" ar laikinas, susijęs su noru blaiviai atidaryti kurorto sezoną. O kavos netrūksta. Prie vienos kavinės eilutėje stovi maždaug dešimt žmonių prie antros – penkiolika. Užsukam verčiau į gražų restoraną, kur eilės nėra. Apsidžiaugiam pamatę, kad restoranas apytuštis. Deja, tą džiaugsmą greitai išvaiko durininkė, griežtai, tiesiog nemandagiai paaiškinusi, kad su tokia apranga (trumpom kelnėm) vidudienį Palangos kurorte apie restoranus negalima nė svajoti. Nepalūžę toliau ieškome kavinės be eilutės. Valandą praieškoję, stojam į trumpiausią eilę. Dar dvidešimt minučių prastovim, pasiklausom ką žmonės aplinkui ramiai kalba – "Gera Palangoj, kol ne sezono įkarštis, kol eilės neilgos. "Per penkias minutes išgeriam kavą, užleidžiam vietas kantriai laukiantiems. Ne veltui pralakstėm ir prastovėjom porą valandų. Dabar geriau suprantam, kaip ugdoma lietuvių kantrybė, kokie sudėtingi čia gali būti paprasčiausi reikalai.

Į Baltiją žmonės brenda be eilės. Vanduo šaltas (12 C), tad mūsų dauguma pasitenkina simboliniu pasitaškymu. Tačiau atsiranda ir tokių sentimentalių drąsuolių, kurie iš Palangos neišvažiuos nepasinėrę. Malonu valandėlę su V U ansambliečiais pasėdėti ant balto smėlio, pasikaitinti, paišdykauti, pamėtyti "skraidančią lėkštę". Ir aplinka, ir nuotaika labai primena savaitgalį su draugais Wasagoje . . .

Vakarop važiuojame į Klaipėdą vakarieniauti. Naujoj šviesoj vertiname iš anksto užsakytas vietas bei maistą. Po vakarienės – koncertas Klaipėdos konservatorijos fakultete. Ši vakarą koncertuojame ne mes, o konservatorijos šokių mokytojų paruošiamųjų kursų studentai. Šalia lietuviškų liaudies šokių parodo mums įvairius pramoginius šokius. Ir mums neilgai leidžia tinginiauti – moko naujų žingsnių, įtraukia į bendrus šokius. Seka dar vienas nuostabiai šiltas, lietuviškas priėmimas, trumpas pabendravimas ir skubus atsisveikinimas.

(Bus daugiau)

Kanados Lietuvių Bendruomenės žinios

Peticija, kuriai Lietuvoje parašus renka Sąjūdis ir Lietuvos Nepriklausomybės Sąjunga, yra platinama ir Kanadoje per visas KLB apylinkes ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungą. KLB paprašytas, į parašų rinkimo talką yra atėjęs Kanados Juodojo kaspino dienos komitetas, kuris yra išsiuntęs peticiją visiems savo vietiniams komitetams. Peticijos reikalas bus iškeltas per vietines rugpjūčio 23 dienos demonstracijas. Tuomet taip pat bus renkami parašai kitataučių tarpe.

Prašome visų Kanados lietuvių ne tiktai pasirašyti peticiją, bet ir parinkti parašų savo kaimynų ir bendradarbių tarpe. Išeivijoje surinkti parašai bus pasiųsti Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui. Užpildytus peticijų lapus prašome grąžinti į KLB raštinę, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Prisikėlimo parapijos patalpose rugpjūčio 3 d. įvyko Baltiečių federacijos Kanadoje posėdis. Buvo svarstoma tolimesnė veikla ryšium su federacijos memorandumu, kuris buvo įteiktas Kanados vyriausybei š. m. gegužės mėnesį. Vienas iš skubiausiai įgyvendintinų memorandumo reikalavimų yra įsteigimas Kanados parlamento ad-hoc komiteto sekimui ir tyrimui įvykių Baltijos valstybėse. Buvo pranešta, kad Kanados min. pirm. B. Mulroney vyks į Sov. Sąjungą šį rudenį. Ta proga Baltiečių federacijos Kanadoje atstovai prašys su juo susitikti prieš jam išvykstant, kad galėtų pateikti jam pilnesnę informaciją apie dabartinius įvykius Baltijos kraštuose.

KLB raštinėje rugpjūčio 8 d. lankėsi iškilioji lietuvaitė Liucija Gruzdytė iš Vilniaus, lydima O. Macevičienės ir R. Karasiejienės. KLB reikalų vedėja D. Deksnytė viešnias painformavo apie KLB ir Kanados lietuvių veiklą. Be suvenyrų iš įvairių Kanadoje įvykusių lietuviškų renginių joms buvo įteiktas komplektas iškarpų iš Kanados spaudos apie įvykius Lietuvoje.

REIKALINGA SKUBI PAGALBA LIETUVAI!

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba ragina visus išeivijos lietuvius jungtis prie Lietuvos žmonių pastangų reikalaujant panaikinti Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes. Lietuvoje tikimasi surinkti 2 milijonus parašų! **Prisidėkime ir mes rinkdami parašus savo ir kanadiečių tarpe.** Išeivijoje surinkti parašai bus įteikti Jungtinėms Tautoms.

Lietuvoje paruošta peticija bus įteikta Sovietų Sąjungos, Vakarų ir Rytų Vokietijų vyriausybėms ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui:

TSRS, VFR, VDR VYRIAUSYBĖMS,
SNO GENERALINIAM
SEKRETORIUI

1939 m. rugpjūčio 23, rugsėjo 28 ir 1941 m. sausio 10 d. slaptaisiais protokolais prie vadinamo Molotovo-Ribbentropo pakto, Lietuva tapo derybų tarp Vokietijos reicho ir Tarybų Sąjungos objektu. 1940 m. birželio 15 d. Lietuva buvo Raudonosios armijos okupuota, o rugpjūčio 3 d. aneksuota — prieš Lietuvos gyventojų valią įjungta į TSRS sudėtį.

Vokietijos Reicho ir Tarybų Sąjungos vyriausybių politiniai ir kariniai veiksmai Tautų Sąjungos narių Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu yra grubus tarptautinės teisės pažeidimas.

Reikalaujame, kad TSRS, VFR, VDR vyriausybės paskelbtų Molotovo-Ribbentropo pakto slaptuosius protokolus neturinčiais juridinės galios nuo pat jų pasirašymo momento.

Reikalaujame, kad TSRS likviduotų Molotovo-Ribbentropo pakto pasekmes, išvestų iš Pabaltijo valstybių savo okupacinę kariuomenę ir leistų šių valstybių tautoms pačioms nustatyti politinę-socialinę santvarką Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

Prašome SNO generalinį sekretorių atsiųsti atstovus stebėti, kaip bus vykdomi laisvi rinkimai Pabaltijo valstybėse.

Prašome visų Kanados lietuvių ne tiktai pasirašyti peticiją, bet ir parinkti parašų savo kaimynų ir bendradarbių tarpe. Užpildytus peticijų lapus prašom grąžinti į KLB raštinę, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Vytautas Bireta,
KLB krašto valdybos pirmininkas

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Paremkite KLB krašto valdybos visuomeninę-politinę veiklą.

Aukas siųsti ir čekius rašyti:

KLB krašto valdyba, 1011 College Street, Toronto, Ont. M6H 1A8

Aukojusiems $20 ar daugiau per metus, bus išduodami pakvitavimai.

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos veiklai paremti siunčiu $_____

Vardas, pavardė_____

Adresas_____

_____

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.
- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, *B.A.,*
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

SONA HI FI
VISOS PASAULIO SISTEMOS • PAL • SECAM • NTSC

SONA HI FI TURI VISKĄ

NAUJOS PARDUOTUVĖS ATIDARYMAS
1520 Steeles Ave. W.
(prie Dufferin)
(416) 738-9955

NAUJOS PARDUOTUVĖS ATIDARYMAS
1520 Steeles Ave. W.
(prie Dufferin)
(416) 738-9955

SHARP WQ-T221Z
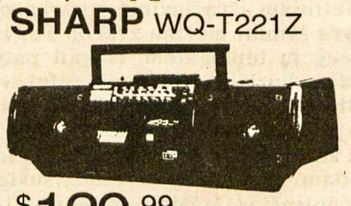
$129.99

110-220 VOLTS
50-60 Hz

Užsukite pas mus įsigyti dovanų savo mylimiesiems arba savo asmeniškai pramogai Kanadoje.

SONY CFS-W350S

$149.99

TOSHIBA V-83CZ
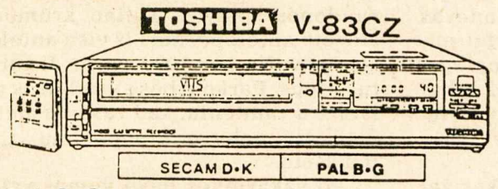
SECAM D•K | PAL B•G
$499.99

YAMAHA DX100
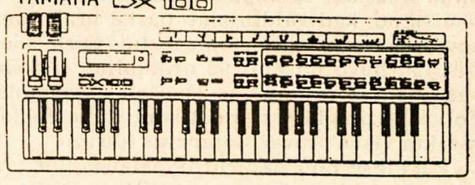

HITACHI VM-600E
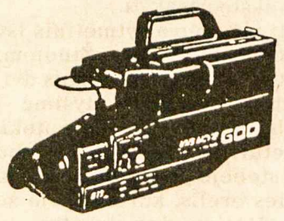
$1699.99

HITACHI VT-517E VCR $529.99

NATIONAL PANASONIC
NV-M7EN

$1699.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS , YAMAHA & CASIO

MES TAIPGI SKAITLINIU BŪDU PERFILMUOJAM VIETINĖN SISTEMON UŽSIENIETIŠKAS VAIZDAJUOSTES IR IŠNUOMOJAM DAUGIASISTEMIUS TELEVIZORIUS BEI VCR

SONA HI FI

332 YONGE ST. (North of Eaton Centre) Toronto (416) 591-6616

1520 STEELES Ave. W. (At Dufferin) (416) 738-9955

232 RIDEAU ST. OTTAWA (613) 238-7090

VISA MasterCard

Tarėsi lietuvių jaunimas

Pokalbis su Arvydu Juozaičiu, Sąjūdžio seimo tarybos nariu

Prof. Arvydas Juozaitis dirba Lietuvos mokslų akademijoje filosofijos, sociologijos bei teisės institute, Lietuvos filosofijos – istorijos, skyriuje kartu su profesoriais Kazimieru Pudzmicku ir Mečiu Laurinkum, kurie taip pat įeina į Sąjūdžio seimo tarybą. Jis dalyvavo Pasaulio lietuvių suvažiavime liepos 7-10 d.d. V. Vokietijoje ir mielai atsakė į keletą klausimų.

— Šis suvažiavimas buvo pirmasis, kuris suvedė Lietuvos ir išeivijos jaunimą. Ar Jūs manote, kad jis ką nors pasiekė ir bus iš to naudos?

— Čia klausimas be abejo yra toksai, kuris atsitraukia atgal ir neužbėga į priekį įvykio. Žinoma, viskas aišku, kad nauda yra. Bet mano manymu nereiktų itin džiaugtis dėl to, kad įvyko pirmas susitikimas ir priimtos pirmos, gana drąsios rezoliucijos. Mano manymu, didžiausia nauda būtų, jeigu šis Pasaulio lietuvių jaunimo sąskrydis padarytų įtaką rimtai politikai tiek visos išeivijos tarpe, tiek išeivijos santykiuose su konkrečių valstybių vyriausybėmis, kur išeivijos lietuvių gyvena. Jei taip įvyktų, tai mano manymu, nauda būtų.

— Ar šioji konferencija pakeitė Jūsų nuomonę apie išeivijos lietuvių jaunimą bei veiklos sąlygas?

— Greičiausiai antroji šio klausimo dalis yra man aktualesnė, nes nuomonės apie lietuviškosios išeivijos jaunimą nepakito, ji maždaug tokia ir buvo. Įsivaizdavau, kad jis praktiškai daro tą, ką čia išgirdau ir pamačiau. Tuo tarpu apie veiklos sąlygas, tai yra antra klausimo dalis. Patyriau, kad iš tikrųjų jos yra dar netgi sunkesnės, negu kad galima įsivaizduoti Lietuvoje. Daugeliu požiūrių sunkesnės. Pirma, išeivijos jaunimas yra priverstas visiškai kitaip gyventi, negu gyveno jų tėvai, saugodami lietuvybę. Čia visiškai nauja karta atėjo, organiškai įssijungusi į savo valstybių žmonių gyvenimą. Todėl prisirišti prie lietuviškų reikalų nėra taip paprasta. Antra, nutautėjimo procesai yra objektyvūs istoriniai procesai. Neišvengiamai – mes jeigu pagalvotumėm, kad Lietuvoje taip pat norima integruoti Lietuvių kultūrą į tautines mažumas, tai suprastume, kad toks integravimasis kitur gyvenančių lietuvių į tų šalių kultūras yra irgi natūralus dalykas. Bet šitas procesas yra labai stiprus ir gal netgi sunku jį įsivaizduoti, būnant Lietuvoje. Tai šiais požiūriais mano žvilgsnis šiek tiek prasiplėtė.

— Kokį ryšį, manote, dabar Sąjūdis turės su išeivijos jaunimu?

— Dokumentai čia buvo priimti, buvo daug svarstoma ir visa tai turėtų atspindėti bendrą nuomonę, nors čia negalima sakyti, kad atvykę keturi Sąjūdžio seimo tarybos nariai galėtų atstovauti Sąjūdžiui. Bet iš tikro, tendencija yra aiški, kad ryšys turėtų būti visų pirmą fizinis. Paprasčiausias bendravimas, nuolatinis susiėjimas, informacijos pasikeitimas, periodiškas atvykimas į Lietuvos sąjūdžio seimo tarybos posėdžius, išeivijos jaunimo atstovų ir mūsų vykimas į išeivijos sambūrius. Mes žiūrime į ateitį ir šiuo atveju labai stipriai reikia orientuotis į tai, kas išeivijoje artimiausiame dešimtmetyje jau bus aktyvūs. Tai bus dabartinis jaunimas.

— Ar manote, kad ateityje galėtų atsirasti kokių nors kliūčių dėl ryšių su išeivijos jaunimu, pvz. dėl politinių pasikeitimų Lietuvoje?

— Šis klausimas, aišku, yra hipotetinis, nes šiuo metu kliūtys yra minimalios, tiktai finansinės. Finansinių kliūčių jau dabar yra, bet jos yra geranoriškai sprendžiamos, nes finansiškai Lietuva nėra pajėgi bendrauti ir apmokėti tą bendravimą. Bet dėkui Dievui, viskas yra labai solidaru šitoj vietoj. Ateityje, žinoma, kliūtys gali būti pačios paprasčiausios, kad mes galime nebegauti vizų taip laisvai, kaip kad dabar gauname. Gali pablogėti netgi santykiai su senosios išeivijos grupėmis, kurios turi finansinių išteklių ir gali nepadėti Sąjūdžiui, kuris eina realios politikos keliu, tam tikru kompromisų keliu, kuris galėtų atrodyti nepriimtinas kai kuriems išeivijos sluoksniams, ir tai gali atsiliepti į glaudesnius santykius. Bet manau, kad šito reikia išvengti visomis galiomis, nes mes užsiimame vis dėlto šventais, tačiau realiai pasiekiamais dalykais ir daliniai nesutarimai turėtų pasitraukti į antrąjį planą.

— Ar Jūs turite kokių nors pageidavimų iš išeivijos bei jos jaunimo?

— Praktiškai vieno, kad išeivijos jaunimas kuo glaudžiau bendrautų su mūsų akademiniu jaunimu, nes čia yra toks paprastas dalykas. Jaunimas studijuojantis aukštuosius mokslus yra daug imlesnis visiems progreso reiškiniams ir jis gali tiesiog perimti daugelį vakarų kultūros ir technikos pasiekimų ir perduoti Lietuvai. Tuo tarpu, jeigu draugaus išeivijos jaunimas su tais žmonėmis, kurie nesusieti su intelektu ir proto darbu, tas bendravimas gali būti menkesnės naudos visai Lietuvai. Todėl aš pageidaučiau, kad išeivijos jaunimas neapsiribotų giminių ratu, o siųstų savo atstovus į universitetus, aukštesniąsias mokyklas. Tas bendravimas būtų labai naudingas, nes akademinis jaunimas greitai pasidalina žiniomis.

— Kokia nuomonė apie šį suvažiavimą, gal reikėjo ką nors pakeisti?

— Ne, nieko. Koks turėjo būti, toks ir buvo.

Kalbėjosi **Marytė Balaišytė.**

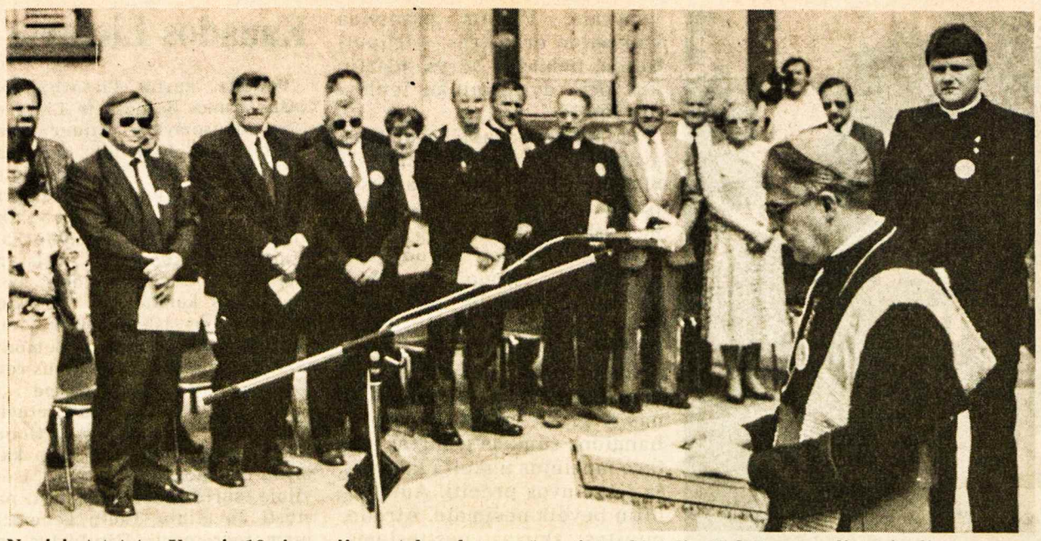

Naujai atstatytos Vasario 16 gimnazijos patalpos buvo pašventintos birželio 23 d. Europos lietuvių dienų proga. Šventinimo apeigas atlieka vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM. Už jo stovi kun. EDIS PUTRIMAS Nuotr. M. Šmitienės

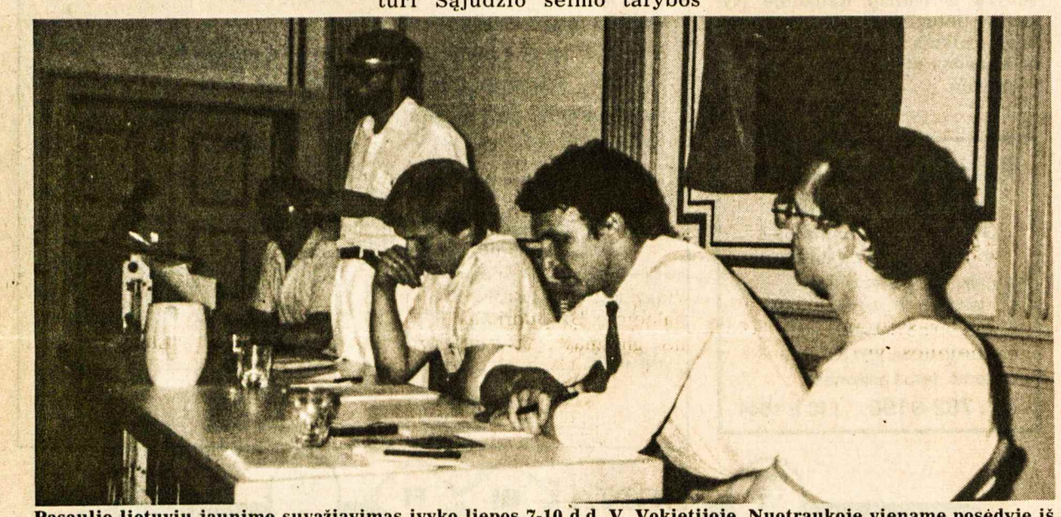

Pasaulio lietuvių jaunimo suvažiavimas įvyko liepos 7-10 d.d. V. Vokietijoje. Nuotraukoje viename posėdyje iš kairės: GINTARAS GRUŠAS, buvęs PLJS pirmininkas; STASYS URNIEŽIUS, gediminaičių atstovas; ZIGMAS VAIŠVILA, žaliųjų atstovas; ARVYDAS JUOZAITIS, Sąjūdžio atstovas, VYTAUTAS NARBUTAS, studentas
Nuotr. M. Balaišytės

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS
REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Jaunimo sąskrydžio nutarimai

Pasaulio lietuvių jaunimo sąskrydis bei suvažiavimas įvyko liepos 7-10 d.d. Vokietijoje. Tai buvo istorinis suvažiavimas, nes pirmą kartą dalyvavo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir Lietuvos įvairių jaunimo organizacijų atstovai. Tris dienas Vasario 16-sios gimnazijoje buvo paskaitos, pranešimai bei diskusijos. Dėmesys buvo nukreiptas į tai, kuo Lietuva ir išeivija gali būti viena kitai naudingos politinėje bei kultūrinėje plotmėje. Iš visų diskusijų buvo paruoštas pareiškimas, kuriame susumuotos suvažiavimo mintys.

Lietuvos ir išeivijos jaunimo sąskrydžio pareiškimas

Mes, susirinkę 1989 m. liepos 7-9 d.d. Vasario 16-sios gimnazijoje Vakarų Vokietijoje į Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos surengtą sąskrydį, apibendrindami vykusias diskusijas, pareiškiame:

— Mus vienija bendras tikslas – nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas.

— Išeivijos jaunimas yra sudėtinė ir aktyvi lietuvių tautos dalis.

— Pasitikdami naujus Lietuvos ir pasaulio visuomeninius bei politinius procesus suprantame, kad vykstančios permainos reikalauja naujai įvertinti Lietuvos valstybės atkūrimo aplinkybes ir taktiką.

— Nuomonių įvairovę ir tarpusavio toleranciją laikome natūraliu ir būtinu dalyku, kuris turi užtikrinti demokratinės visuomenės Lietuvoje sukūrimą.

Sąskrydžio darbo rezultatus išreiškiame teiginiais.
Politikos srityje:

1. Tarptautinė Lietuvos prievartinio įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politika yra Lietuvos ir išeivijos politinių jėgų, veiklos kertinis akmuo. Tokius politinius žingsnius, kaip tarptautinis diplomatinis atstovavimas ir pilietybė, turi apspręsti šis principas.

2. Lietuvos valstybingumo klausimas yra tarptautinis, o ne TSRS vidaus reikalas.

3. Politiniai-demokratiniai Lietuvos laimėjimai dar neapsaugo jos nuo okupanto smurto. Todėl būtina užtikrinti politinės veiklos tęstinumą bet kuriomis sąlygomis.

4. Lietuvos visuomenės ir išeivijos bendros politinės veiklos koordinavimas yra būtina dabartinės veiklos dalis.

5. Lietuvos valstybės atkūrimo klausimu išeivija turi stiprinti tiesioginius ir nuolatinius ryšius su pasaulio valstybių vyriausybėmis bei parlamentais.

6. Išeivija turėtų skirti ypatingą dėmesį tarptautinių politinių įvykių vertinimui ir užtikrinti greitą jų perdavimą į Lietuvą.

7. Reikia siekti didesnio išeivijos jaunimo politinio sąmoningumo.

8. Lietuvos komjaunimas neatitinka šiolaikinių demokratijos reikalavimų, todėl negali būti Lietuvos valstybingumo atkūrimo jėga. Bendradarbiavimas su šia organizacija yra neįmanomas.

Kultūros srityje:

9. Būtina sudaryti sąlygas išeivijos ir Lietuvos jaunimui nuolat bendrauti kultūros, švietimo, mokslo, verslo ir kitose srityse.

10. Reikia siekti, kad tarptautinėse pasikeitimo jaunimu programose Lietuvai būtų atstovaujama savarankiškai.

11. Ypatingas dėmesys kreiptinas į knygą, kaip informacijos ir kultūros teikėją. Todėl reikia į lietuvių kalbą versti kuo daugiau knygų, plečiančių politinį, visuomeninį, mokslinį ir humanitarinį akiratį.

12. Išeivijos jaunimas kviečiamas kuo daugiau rūpintis įvairių knygų perdavimu Lietuvai, o Lietuvos jaunimas prašomas neužmiršti, kad knygos nemažiau reikalingos ir išeivijai.

13. Reikia kuo plačiau supažindinti Lietuvos jaunimą su išeivijos rašytojais ir menininkais bei jų kūryba.

14. Reikia organizuoti lietuvių kalbos mokymo priemonių siuntimą ir į tuos kraštus, kuriuose yra nepalankios sąlygos lietuvybei išlaikyti.

15. Ruošiant didesnio mąsto Lietuvos ir išeivijos renginius, reikia atsižvelgti į susidarusias išeivijoje sąlygas (infrastruktūras).

16. Išeivijos jaunimas raginamas savo gyvenamose šalyse kreiptis į įvairias institucijas, pajėgias kviestis ir finansuoti Lietuvos kultūros, švietimo, mokslo, sporto bei visuomeninių organizacijų atstovus.

1989 m. liepos 9 d.
Vasario 16 gimnazija
Huettenfeld, Vakarų Vokietija.
Pasirašė 77 atstovai.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Juodąjį žemyną aplankius

Kelionė per Afrikos safari parkus Kenijoje, Zimbabvėje, Botswanoje

STASYS DALIUS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Į kalnus

Praleidę porą dienų šiam viešbutyje, pakilom kelionei į kitus Kenijos žvėrių parkus. Važiuojam autobusiuku, bet jau su kitu vadovu. Prisidėjo du nauji keleiviai prie mūsų grupės, nes prancūzas ir anglė pasiliko Mombasos pajūryje. Išvažiuojam 8 v.r., nes turėsim padaryti 200 km kelio.

Vos išvažiavę iš Mombasos randame ant kelio policijos užtvaras. Policininkai stabdė visus autovežimius ir kratė, ieškodami dramblio ilčių. Vadovas paaiškino, kad valdiniame parke brakonieriai nušovė keletą dramblių. Šiais metais parkuose nelegaliai jau buvo nušauti 92 drambliai, ir todėl labai sustiprintas ieškojimas išvežamų dramblio ilčių. Toliau važiuodami dar sutikom kelias tokias užtvaras, kur visus pravažiuojančius tikrino.

Pakelėse nuo pajūrio išvažiavus dar viskas žaliavo, buvo daug krūmų ir medžių, o toliau važiuojant jau sausa, ir tik reti krūmokšniai švysteldavo. Vietomis buvo auginami dideli plotai "sisal", iš kurio pluošto gaminamos virvės. Sutinkame karvių ir ožkų kaimenes, kurios nuo smėlėtų krūmų skabinėja retą žolę. Artėjant prie Taita kalnų ir reti krūmokšniai pranyko, vien sausos akmenuotos kalvos prasidėjo.

Sustojame gazolino stotyje pasipildyti kuro. Iš smalsumo užsirašiau kainas: paprastas gazolinas – 8,68 šilingo, geresnis (premium) 9,36 šilingo vienas litras. Taigi mūsų pinigais litras kainuoja daugiau kaip pusę dolerio – brangesnis, negu pas mus.

Kalnų viešbutyje

Po sustojimo išsukam į prastą akmenuotą kelią, kuris pamažu kyla kalnų link. Autobusiukas šokinėja per akmenis, sukeldamas dulkių debesis. Pasiekiam aukštai kalvoje 1015 metrų aukštyje pastatytą "Taita Hills Lodge", apsuptą žaliuojančių medžių ir žydinčių krūmų bei gėlių. Aplinkui žalia veja, ir pastato sienos iki pastogės papuoštos kaskadomis lipančiomis žydinčiomis gėlėmis. Nesinori tikėti, kad tokiame akmenų kalne, kur aplinkui jokios gyvybės nesimato, čia viskas taip žaliuoja, klesti, auga. Mat viskas yra laistoma, ir vandens čiurkšlės gaivina žolę.

Platūs laiptai veda į kambarius, nes nėra keltuvų, bet iš kambarių matoma visa apylinkė su miškais ir tolumoje dunksančiais kalnais. Yra maudymosi baseinas ir keletas kupranugarių pasijodinėjimui.

Čia mažiau žvėrių

Pačiame Taita Hills parke yra užregistruota 384 rūšys įvairių paukščių ir 46 rūšys žvėrių. Tačiau popietiniam išvažiavime į parką pastebėjom, kad čia yra žymiai mažiau žvėrių. Per tas dvi valandas nedaug jų tepamatėm. Negali palyginti su Masai Mara parku, kur visi kampai pilni žvėrių.

Šis parkas suskirstytas postais su numeriais, tarp kurių išvedžioti keliukai. Autobusiukai laikosi tų keliukų jau nebeišklysdami į laukus. Čia bevažinėdami matėme tris liūtes, susiglaudusias, krūvoje gulinčias. Mažiau antelopių, buivolų ir strausų. Matėm ir kaimenes zebrų, kurie buvo skirtingos raudonos spalvos. Toliau krūmuose netoli zebrų stovėjo antelopė, kuri iš visų antelopių yra didžiausia ir sveria per 1000 svarų. Ji turi didelius susuktus ragus. Parko ribose yra Buros upė su pylimu užtvenktu vandeniu, kad vasaros metu neišdžiūtų. Tačiau čia nebuvo hipopotamų, tik daug vandens paukščių.

Po vakarienės buvo vienos valandos programa, kur su būgnais ir dainomis afrikiečiai parodė savo šokius. Visi šokėjai buvo basi su įvairiais genčių papuošalais. Programą stebėjo didelis būrys turistų, nes kaip visuose viešbučiuose, taip ir čia buvo pilna turistų. Per ištisus metus nėra laisvų vietų – reikia iš anksto užsakyti.

Sekantį rytą buvo rytmetinis išvažiavimas. Išvykom jau be didelio noro. Žinojom, kad reiks trankytis parko duobėtais keliukais dvi valandas ir naujų ar ypatingų žvėrių nematysime.

Per šį išvažiavimą matėme atokiau nuo kelio stovinčius keturis strausus, keletą buivolų bulių, kurie iš arti stebėjo pravažiuojančius. Buvo parodytas retos rūšies erelis, kuris tupėjo žemai ant medžio pakelėje. Vėliau dar du strausus pastebėjome vaikščiojančius prie kelio ir Masai žirafą, skabinėjančią krūmų lapus. Masai žirafos yra kiek mažesnės.

Į kitą parką

Grįžę iš parko rytmetinio pasivažinėjimo, pasikrovėm savo mantą ir 9 v.r. išjudėjom toliau. Pakeliui įvažiavom į Tsavo National parką, kuris užima per 20.000 kv. km. plotą. Parkas suskirstytas į dvi sekcijas – rytų ir vakarų. Jį kerta Nairobio-Mombasos kelias. Šis parkas pasižymi didelėmis dramblių kaimenėmis. Mes aplankėme tik vakarinę Tsavo parko dalį.

Į jo keliukus įsukę pamatėm būrį dramblių, kurie irgi buvo rausvos spalvos. Toliau bevažiuodami matėme ne tik dramblius, bet ir laukinius šernus, o keletas strausų šoko vestuvinį šokį. Per kalvotas ir akmenuotas vietoves, apaugusias krūmais su aštriais spygliais, pasiekėme savanos lygumą, apaugusią aukšta dramblių žole. Čia būriai dramblių, kurių tik nugaros kyšojo žolės jūroje, rovė pluoštais tą žolę, purtė iš šaknų žemę ir kimšo jas į gerkles.

Pietums sustojame "Kilaguni" viešbutyje prie Mzima šaltinių, kurie požemiais atplaukia nuo Kilimandžaro kalnų. Apskaičiuota, kad 50 milijonų galionų vandens atplukdo per dieną šie šaltiniai. Iš šių šaltinių nuvesti vamzdžiai į Mombasą (300 km), kurie tiekia vandenį miestui. Vanduo eina vamzdžiais natūraliu tekėjimu be jokių spaudimo siurblių.

Upės gyventojai

Šioje tyro vandens upėje gyvena hipopotamai, kurių nugaros kitam krante kyšojo iš vandens. Taip pat yra krokodilų, kurių keletą mažesnių matėme pakrantėje. Upėje yra padarytas povandeninis tankas su langais, tad nusileidęs žemyn gali stebėti įvairiaspalves žuvis ir krokodilus, jei arčiau jie priplaukia. Tačiau hipopotamai, kur yra žmonių, artyn visai neplaukia, tad tik iš tolo galėjom pasižiūrėti į jų nugaras ir kartais išsižiojusius plačius nasrus.

Paminklas Livingstonui, Victoria Falls 1988 m.

Upės pakrante vaikščiojant, visą laiką lydėjo mažos beždžionėlės, kurios rankas atkišusios prašė maisto. Bėgiojo ir dideli babūnai, kurie laikėsi atokiau nuo žmonių. Tos beždžionėlės, dideliais būriais bėgiodamos, atlydėjo iki pat restorano durų ir užšokusios ant stogo toliau žvalgėsi.

Kilimandžaro link

Pietus pavalgę dar pasižvalgom į vejoje padėtą padėklą su maisto likučiais, kurį būriai margaspalvių paukščiukų apspitę kapsnoja. Retkarčiais prie maisto atbėga maži žvėreliai, žiurkės dydžio, pagriebia didesnį gabaliuką ir dumia šalin. Paukščiukai pasitraukia į šalį, kol žvėreliai pasisotina. Staiga atšuoliavo du dideli babūnai. Godžiai griebdami abiem rankom kimšo maistą į gerkles. Per keletą akimirksnių padėklas liko tuščias. Babūnai nušuoliavo tolyn.

Išvažiavę po pietų nepasukom į asfaltuotą kelią, bet krypavom tuo paprastuoju. Autobusiukas šokinėja, nežmoniškai kratydamas. Keletą mylių važiuojame per juodos lavos laukus, kur keliukas vingiuoja tarp didelių lavos luitų ir mažesnių, jau sutrupėjusių gabalų. Swahili kalboje šią vietovę vadina "Shetani" arba velnio plaukimas, nes lavos plaukimas atrodo kaip bangų keteros. Per šiuos laukus važiuojant jokio medelio nei gyvybės nematyti, vien juoda lava styro.

Ir išvažiavus iš lavos laukų aplinka labai laukinė, nuskurusi, sausa – vien raudonas smėlis. Kurne-kur reti krūmokšniai pakelės laukuose. Šis kelias išvestas dar britų laikais be jokio asfalto, tik provėžos ženklina važiavimą. Tačiau ant kelių susikirtimų yra rodyklės su užrašais, rodančiais atstumą iki sekančios vietovės.

Protarpiais pakelėje matome besiganančius antelopių būrelius, zebrų bandas. Dviem atvejais tolumoje matėsi dramblių kaimenės. Vietomis ant visai neaukštų medžių kabojo kolonijos paukščių lizdų. Viename medyje būna sukrauta iki dvidešimties atskirų lizdų. Tie lizdai nukabę žemyn, lyg kokie krepšiai. Apylinkėje žolė nudžiūvusi, sausa. Pagal vadovo David pasakojimą, viskas sužaliuoja tik balandžio – gegužės mėn., o vėliau išaugusi žolė sudžiūsta ir stovi sausa.

Scena iš vaidinimo "The Changeling" Stratforde, Ont. Nuotr. M. Cooperio

Stratfordo festivalyje

Pastabos apie "The Changeling" spektaklį

ALFONSAS NAKAS

Turbūt nesuklysiu, "changeling" lietuviškai pavadindamas "iškeistinuku". Kai kuriuose žodynuose jis aptariamas kaip "daiktas ar vaikas, paliktas vietoj pagrobto", o kitur, romantiškiau, kaip "fėjų apkeistas vaikas".

Septyniolikto šimtmečio pradžioj Thomas Middleton ir William Rowley tuo vardu pavadino savo scenos veikalą. Jame randame keletą labai žiaurių ir keletą juokingų veikėjų, bet kokio "iškeistinuko" žodynine prasme veltui ieškotume. Nebent filosofiškai iškeistinukais laikytume veikėjus, kurie, vaizduodami garbingus žmones, sau laimės siekia apgaulėm, prievartavimais ir žudynėm. Nors šis veikalas priskaitomas prie jakobiniško laikotarpio klasiškųjų, bet jo populiarumas per šimtmečius ir dešimtmečius tai kyla, tai krinta. Šiame šimtmety vaidinamas retai.

Ir vis dėlto Ontario Stratfordo festivalis tarp dvylikos veikalų šią vasarą savo repertuare turi ir "The Changeling". Jo spektakliai Third Stage teatre prasidėjo birželio 15, o užsibaigs rugsėjo 3. Režisuoja Kelly Handerek, šio festivalio lankytojams dar mažai pažįstamas žmogus. Bet Third Stage teatre beveik visi ir nauji, ir jauni, nes tai scenos karjerą pradedančiųjų karalystė.

Veikalo turinys maždaug toks. Alicant'o gubernatoriaus duktė Beatričė Joanna (vaidina Jacqueline Dandeneau), sužadėta su Alonzo di Piraquo (Andrew Akman), pamilsta kitą jaunuolį – Alsemero (J. Craig Sandy). Norėdama sužadėtinio atsikratyti, pasamdo žiauruolį, savo tėvo tarną De Flores, (David Keeley), kad jį nužudytų. Kruviną darbą (scenoj, prieš žiūrovus) atlikęs, užmokesčiu De Flores pareikalauja pačios Beatričės ir ją išprievartauja. Su Alsemero susituokusi, Beatričė į jo lovą nakčiai pasiunčia savo palydovę Diaphantą (Joanne Miller), bijodama būti atpažinta nusikaltusi su kitu. Vėliau, masinio šokio metu, Diaphanta pasmaugiama. Pora bepročiais apsimetusių niekšelių dar kėsinasi į daktaro Alibius žmoną, kurią saugo deformuotas neužauga tarnas Lollio (Jeffrey Hirschfield). Bet tai jau antroji, komiškoji veikalo plotmė, veiksmui ištęsti ir paįvairinti. Visas niekšybes išaiškinus, veikalas baigiasi gubernatoriaus kvietimu į taiką ir dorą gyvenimą.

Veikale dalyvauja 16 aktorių ir keletas statistų. Bet svarbiausi, ryškiausi tie, kuriuos skliausteliuose įrašiau, nors visas ansamblis vaidino gerai. Už visus geriausiai vaidmenį atlikusiu laikau David Keeley, kuris De Flores vaidmeny sugebėjo būti ir aistra degančiu paleistuviu, ir žiauriausiu žudiku. Ryškumo dėlei buvo juodai aprengtas, tinkamai nugrimuotas. Ne ką už jį menkiau vaidino ir Jeffrey Hirschfield. Jo sukurtas dvilinkas šlubis Lollio, su ilgu bizūnu besišvaistąs, atrodė panašus į žvėrių dresiruotoją, dargi tokį, kurio grimasos ir balsas tramdomiesiems daug reiškia. Pakankamai raiški buvo Jacqueline Dandeneau didžiausioj bei sunkiausioj Beatričės rolėj. Gerai vaidino Joanne Miller klastingą ir gašlią Diaphantą, tik jos vaidmuo, gaila, buvo per trumpas.

Kai scenovaizdį tesudarė tik du į priešingas puses kylantys savotiški volai, lyg tiltai, bei keletas įnešamų-išnešamų kėdžių ar suolelių, tai kostiumai buvo spalvingi, įvairūs, vaizduoją turbūt viduramžių ispanų didikų aprangą. Jų sukūrėja – Jacinthe Demers.

Nepaisant didelių pastangų, įskaitant žavingą vestuvių sceną, masinius šokius ir nemažai komiškų situacijų, spektaklis paliko slegiantį įspūdį. Gal ne tiek spektaklis, kiek pats veikalas, jo turinys. Jau žinau, kad kas ir kur jį bevaidintų, vargu ar besusigundyčiau dar kartą matyti.

Beje, šį spektaklį mačiau 1989 m. liepos 8, dieninį. Prastoka išvykos į Stratfordą pradžia. Tą patį vakarą buvo kitas spektaklis kitame teatre. Jis festivalio prestižą su kaupu iškėlė. Bet apie jį – kitą kartą.

Atsiųsta paminėti

"VARPAS" nr. 24, 1989. Šimto metų sukaktuvinis leidinys. Redaktorius: Antanas Kužys. Leidžia Varpininkų filisterių draugija. Šiame numeryje rašo: Vytautas Bagdanavičius, dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, Vytautas Bilduišas, Jonas Daugėla, Algirdas Gustaitis, dr. Petras Jonikas, dr. Kazys Karvelis, Juozas Kojelis, Antanas Kučys, Vacys Prūsas, dr. Algirdas Statkevičius, dr. K. Šidlauskas, dr. Saulius Šimoliūnas, Vytautas Šliūpas, Stepas Varanka ir dr. Vincas Vyčinas.

Anatolijaus Kairio "Epigonai"

EDITA NAZARAITĖ

Šįmet (1989) išleista naujausia rašytojo Anatolijaus Kairio knyga "Epigonai". Viršelį sukūrė dail. M. Stankūnienė, spausdino "Draugo" spaustuvė Čikagoje 1000 egzempliorių tiražu.

Romano "Epigonai" herojus, kovotojas už laisvę, disidentas Paulius Noakas nesuprantamu ir paslaptingu būdu atsiduria laisvuose Vakaruose su savo idėja "fix" — susirasti laisvės šauklį senatorių Adrasto ir išdėstyti jam paprastą kovos planą — vienybę. Tačiau Noakas patenka į užburtus ratus, negali įgyvendinti savo planų, o negailestinga tikrovė šypsosi jam bjauriausiomis grimasomis.

Reiklus skaitytojas naujame rašytojo A. Kairio romane "Epigonai" pasiges meninės išmonės — romanas nuobodokas. Negelbsti ir prierašas "politinis romanas", juo labiau, kad romanas ne tiek politinis, kiek gerokai alegorinis. Pradinės autoriaus užmačios gal ir neblogos, ir sąsajos su graikiškąja mitologija gana vykusios, teikiančios prėskam siužetui šiokio tokio skonio. Tačiau romanui to negana. Skaitytojui, kuris nepažįsta išeivijos gyvenimo, kai kurios romano "Epigonai" vietos bus visiškai nesuprantamos, o tai dar labiau mažina skaitančiųjų ratą.

Kairio romane "Epigonai" yra ir dinamiškų scenų, pvz. psichodelinių orgijų aprašymai, į kurias patenka naivusis kovotojas už laisvę: "Rytų vartai — narsiai juos daužo Zbignievas. Jis pralaimi ir šaukia Atėnę. Deivė užmeta ant jo akių juodą šifoną, šis muša orą rankomis, susipainioja ilguose deivės marškiniuose ir krinta, jo galva nusirita prie kitos sienos, smegenys ištykšta, bet Heros galia didvyrio galva grįžta atgal, ir Zbignievas atgyja" (p. 16).

Gerokai nuobodžios tos romano "Epigonai" vietos, kur prasideda politikierių rūšiavimas ir klasifikavimas: "Konservatorius neša trys sparnai: kairysis, dešinysis ir besparnis. (Kaip sakiau, stebuklų krašte gali būti sparnas ir besparnis!). Nebūtų blogai, jei trys ir liktų trys. Deja, šie trys sparnai turi mažus sparniukus ir posparnius, po kuriais perisi neaiškūs ir dažnai sugedę kiaušiniai, mitinių paukščių padėti šviesai neprieinamose vietose" (p. 98). Tolimesni grupavimai galutinai susisuka į nebeišnarpliojamą kryžiažodį ir, net labai atidžiai skaitant, nebeįmanoma tos gausos susisteminti — visa pavirsta į migdantį mokslinį traktatą apie politinę įvairovę ir jos intrigėles. Labai gaila, žinoma, nes rašytojas šmaikščiai komentuoja, ir toks stilius labai tiktų žurnalistikoje. Deja, romane tokie išvedžiojimai trukdo, blaško dėmesį.

Romane "Epigonai" rašytojas pajuokia išeivijos politikierių fariziejiškumą, bukaprotystę, egoizmą. Čaižo dilginančiu botagėliu ir laisvės citadeles, miesto Dinamo veidmainius ir prekijus. Nepagaili karčios ironijos ir tai didesnei išeivijos daliai, kuri visai nevertina savo kultūros: "Garsūs tapytojų vardai, visas gyvenimas prie dažų ir palečių, šimtai premijų laimėta, šimtai parodų surengta žymiausiose galerijose — ir viskas po centą, po du, po dešimt. Bet ir tokia kaina susirinkusiai inteligentijai, Epigonų elitui, atrodė per didelė" (p. 59). Tačiau ir garbieji kūrėjai nelieka sausi, į balą puolę: "Vis tik, matydamas piktus tėvynės mylėtojų veidus, įsitikino, kad menininkai Tebams žuvę — nori laisvės, bet nenori už ją mirti. Laisvės mitą realizuoja drobėje, medyje, molyje, bet kokioje medžiagoje, tik ne gyvenime" (p. 136).

Naujame rašytojo A. Kairio romane "Epigonai", tarp pavykusių ir mažiau išraiškingų paralelių su antikos herojais, yra apstu įdomių idėjų, protingų minčių, geliančios tiesos. Gal romanas ir nėra vienas stipriausių gausiame rašytojo knygų derliuje, bet jį įdomu perskaityti kad ir pažintine prasme. Labai produktyviems rašytojams — o toks, be abejonės, yra A. Kairys — atsitinka parašyti įvairių knygų: stipresnių ir silpnesnių. Apie tai spręs skaitytojai ir laikas.

VYTAUTAS KASTYTIS

Ūkanoti laisvės keliai

Per vargo ūkanas
Į laisvės krantą plūkamės,
Per savo ir per artimųjų ašaras
Dangaus malonės prašome.

O kaip nuvargus mūsų žinginė
Ir ta viltis, kur skausmą grindėme,
Kuria daugiau nei motina tikėjome
Likimo primestoj mums odisėjoje.

Didieji prievarta kelius supainiojo,
Palikom tėviškę baisioj nelaimėje,
Kai nemunais mūs žemėn priešai ritosi,
Vidurkely ties smūtkeliu parkritusią.

Oi tai vaitojo tąsyk liepos ūžiančios,
Ir kirsdinti įniktose giružėse
Graudžiai dejavo gegutėlės raibosios,
Žmogus sutikti žmogų baidėsi.

Namuos, vidurvasary ištuštėjusiuos,
Patvinusiais upeliais raudos liejosi:
Mūs seserys, mūs mylimos ir mūsų motinos
Ten liko švento žemės troškulio pasotinti . . .

1945 m. lapkričio 21 d.
Cedelghem, Belgija

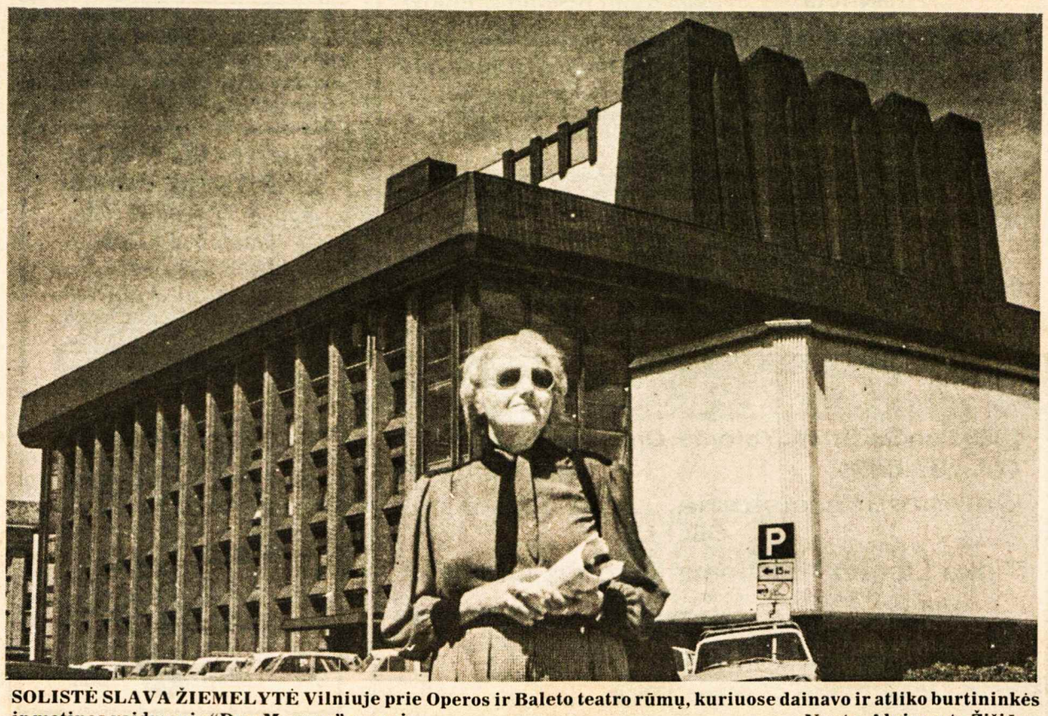

SOLISTĖ SLAVA ŽIEMELYTĖ Vilniuje prie Operos ir Baleto teatro rūmų, kuriuose dainavo ir atliko burtininkės ir motinos vaidmenis "Dux Magnus" operoje Nuotr. Algimanto Žižiūno

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Vytautas Virkau laimėjo $1.500 "Burlington Northern Foundation" premiją, kuria įvertinami JAV kolegijų dėstytojų ypatingi profesiniai laimėjimai. Jam ši premija paskirta už pasaulinio pripažinimo susilaukusius knygženklius. Dail. Vytautas Virkau dirba dėstytoju G. Williams kolegijoje Downers Grove, Ilinojaus valstijoje.

Septynių jaunųjų dailininkų darbų paroda birželio 16 — liepos 5 d.d. buvo surengta Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Parodon įsijungė dailės studentai ir studijas jau baigę jaunieji kūrėjai. Keliose ankstesnėse parodose teko dalyvauti Juriui Čiurlioniui, Daivai Karužaitei ir Jonei Karužaitei-Arsenault. Keturiems tai buvo pirmoji paroda. Debiutantų grupei priklausė jauniausia dalyvė Susana Juknaitė, Čikagon atvykusi iš P. Amerikos, Andrius Stankus, Rasa Sutkutė ir Gabija Žymantaitė. Pastaroji dailės nėra studijavusi, kuria daugiausia keramikos darbus, remdamasi įgimta intuicija. J. Karužaitė-Arsenault parodon įsijungė iš medžio, drobės ir kitos medžiagos pagamintomis lėlėmis. Kiti parodos dalyviai įvairias problemas sprendė paveiksluose.

Pavasariui skirtą koncertą gegužės 13 d. Los Angeles mieste, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, surengė JAV lietuvių fondo vietinis skyrius. Rengėjų vardu dalyvius pasveikino pirm. Violeta Gedgaudienė. Koncertui buvo pakviesti trys muzikos atstovai: sol. Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, sopranas iš Vašingtono, jaunoji smuikininkė Linda Veleckytė ir pianistas Alvydas Vasaitis iš Čikagos. Sol. N. Linkevičiūtės atliktoje koncerto dalyje vyravo lietuvių kompozitorių harmonizuotos ir jų pačių sukurtos dainos. J. Gruodžiui atstovavo "Saulelė raudona", "Aš anyta", "Aguonėlės", G. Gudauskienei — "Sode", V. Klovai — "Rūta žalioji", K. V. Banaičiui — "Oi nėra niekur", F. Bajorui — "Užaugo berželis", "Tu vyšnela", V. Paltanavičiui — "Brolužėlis žirgelį balnojo", B. Budriūnui — "Dainos gimimas", V. Budrevičiui — "Kol tu vaikštai", B. Gorbulskiui — virš programos išprašyta "Mama". Smuikininkė L. Veleckytė savo pasirodymui buvo pasirinkusi K. V. Banaičio sonatą, J. Pakalnio "Raudą". Lietuvių kūrinius papildė kitataučių kompozicijos. Abiem solistėm akompanavo A. Vasaitis. Trumpą baigminį žodį tarė iš Čikagos atskridusi JAV lietuvių fondo valdybos pirm. Marija Remienė.

Dešimtąją baltietiškų studijų konferenciją Stockholmo universitete birželio 7-10 d.d. surengė Baltistikos institutas. Įvadiniame žodyje Švedijos premjeras Ingvaras Karlsonas džiaugėsi laisvėjimo prošvaistėmis Baltijos respublikose ir kalbėjo apie jų platesnį bendradarbiavimą su Švedija įvairiose srityse. Konferencijos dalyvius sveikino Baltistikos instituto direktorius L. Frikas. Dešimtojon konferencijon atvyko daugiau kaip 100 baltiečių, kurių didžiąją dalį sudarė Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai. Pasiskirsčius į 40 sekcijų, išklausyta 120 pranešimų istorijos, kultūros, kalbotyros, religijos, ekonomikos temomis. Kiekviena Baltijos šalis pagrindinėn temon buvo įjungusi savo rašytojus ir poetus. Estijai atstovavo kalbininkas, tautosakos rinkėjas ir leidėjas Jakobas Hurtas (1839-1907), Latvijai — poetas ir dramaturgas Janis Rainis (Pliekšanas), gimęs 1865 m., miręs 1929 m., ir jo žmona Aspazija (Eliza Pliekšanė-Rozenberga), taip pat poetė ir dramaturgė, gimusi 1865 m., mirusi 1943 m., Lietuvai — jos atgimimo dainius Maironis (1862-1932). Pranešimus apie jį ir kitomis temomis skaitė devyniolika konferencijoje dalyvavusių lietuvių — R. Rimantienė, R. Rajeckas, S. Gaižiūnas, G. Miniotaitė, L. Jekentaitė, R. Ozolas, A. Šliogeris, A. Degutis, A. Čekuolis, K. Masiulis, D. Stančienė, V. Kubilius, I. Slavinskaitė-Galinienė, I. Laumenskaitė, I. Kostkevičiūtė, B. Kuzmickas, K. Ambrasas-Sasnava, L. Žilionytė (JAV) ir R. Šilbajoris (JAV). Bendriniame konferencijos posėdyje apie savo tėvo kūrybą ir ryšius su Švedija kalbėjo Igno Šeiniaus sūnus Irvis. Lietuvių eilėse kilo mintis į Baltistikos instituto baltietiškų studijų konferencijas platesniu mastu įjungti Igną Šeinių, Vydūną (Vilhelmą Storostą) ir Vincą Mykolaitį-Putiną jo sparčiai artėjančio šimtojo gimtadienio proga.

Liaudies meistro Vytauto Majoro sukurta skulptūra "Palangos Juzė", pastatyta prie plento Kretinga–Salantai, pravažiuojančiuosius kviečia užsukti į Nasrėnus – didžiojo Lietuvos blaivybės puoselėtojo vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinę. Ten yra išlikusi tų senų laikų klėtelė, primenanti didįjį žemaitį. Klėtelėje yra įsikūręs kuklus vysk. M. Valančiaus muziejėlis, kuriame sutelkti jo daiktai ir parašytos knygelės.

Dail Stasio Krasausko (1929-1977) 60 metų gimimo sukaktis paminėta birželio 2 d. Menininkų rūmuose Vilniuje. Velionis buvo vienas žymiausių grafikų. Mirties anksti nutrauktą talentą liudija daug jo iliustruotų knygų, estampai "Jaunystė", "Giesmių giesmė", ciklai "Vasara", "Langas", "Skrydis", "Moters gimimas", "Amžinai gyvi". Yra laimėjęs tarptautinių diplomų, Lietuvos ir Sovietų Sąjungos premijas. Bene labiausiai velionį išgarsino poetinis ciklas "Moters gimimas" ir žuvusio kario aukos prasmei skirtas ciklas "Amžinai gyvi". Šešiasdešimtojo gimtadienio proga buvo surengta S. Krasausko kūrinių paroda, atsiminimais dalijosi dailininkai ir rašytojai.

Dail. Vaclovas Miknevičius, pasižymėjęs keramikos darbais, mirė liepos 12 d. Velionis gimė 1910 m. liepos 26 d. Zanėnuose, dabartiniame Molėtų rajone. 1936 m. baigė Kauno meno mokyklos dailiosios keramikos studiją. Tarptautinėje dailės parodoje Paryžiuje 1937 m. laimėjo aukso medalį už servizą vynui. Dalyvavo ir kitose tarptautinėse parodose: Berlyne — 1938 m., Niujorke — 1939 m. Suorganizavo "Dailės" kooperatyvo keramikos dirbtuvę Kaune, daug prisidėjo prie serijinės keramikos išvystymo. Jo darbuose savitai buvo interpretuojamas liaudies menas, gamta, lietuvių tautosaka ir istorija. Išleido knygą "Dailioji keramika", paskelbė straipsnių apie keramiką. Jos gamybon įdiegė geležingą molį, švino neturinčias glazūras.

Konferenciją "Lietuvių literatūra XX š. kryžkelėse" Vilniuje surengė Lietuvos mokslų akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutas su Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedra. Pranešime pabrėžiama, kad konferencijon įsijungė ir žymiausieji lietuvių literatūros tyrinėtojai iš JAV ir Kanados. Jos tikslą įvadiniame žodyje atskleidė akademikas J. Lankutis, primindamas, kad atėjo laikas rašyti naują lietuvių literatūros istoriją. Ruošiantis tokiam dideliam darbui, reikia įvertinti anksčiau padarytas klaidas, iškelti naujus uždavinius ir numatyti jų vykdymo kelius. Dr. A. Zalatorius pažėrė šūsnį klausimų, į kuriuos anksčiau ar vėliau turės atsakyti lituanistai. Pasak jo, tyrinėtojai neturėtų užmiršti, kad XX š. pradžios literatūroje yra disproporcija tarp rašytojų norų ir galimybių. Prof. dr. B. Vaškelis skaitė pranešimą "Žvilgsnis į lietuvių literatūrą iš atokesnės perspektyvos", pabrėždamas nevienodą rašytojų bei jų kūrinių vertinimą oficialioje literatūros istorijoje: vieni pernelyg išaukštinti, kitiems pagailėta laiko, o kai kurie ir visai nutylėti. Prof. dr. V. Kelertienė pažėrė pastabų apie dabartinę lietuvių literatūrą, kurioje kritikai tylomis praeina pro kai kuriuos rašytojus, ieškančius naujų proveržių. Naujumu, aktualumu ir analizės gilumu išsiskyrė V. Daujotytės, dr. R. Šilbajorio, dr. V. Kubiliaus, A. Bučio pranešimai.

Gedulo ir Vilties dienai skirtų gedulingos muzikos koncertų ciklą Vilniaus universiteto Didžiajame kieme birželio 26 d. užbaigė naujas viduriniosios kartos kompozitoriaus Vidmanto Bartulio kūrinys "Requiem už laisvę žuvusiems". Didelės apimties V. Bartulio kūrinį, užsakytą kultūros ministerijos, pirmam atlikimui paruošė: Kauno choras, berniukų ir jaunuolių choras "Ąžuoliukas", Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras, pučiamųjų instrumentų grupė, solistai R. Maciūtė, A. Janutas, V. Prudnikovas ir dirigentas Petras Bingelis, Kauno choro vadovas. Šiuo V. Bartulio kūriniu prisiminti Sibiro tremtiniai ir žuvusieji už Lietuvos laisvę. Pernai Vėlinėms po ilgos pusšimčio metų pertraukos buvo atgaivintas panašus Česlovo Sasnausko "Requiem" kūrinys, pasirodęs XX šimtmečio pradžioje, kai jo kūrėjas dar dirbo vargonininku Petrapilio Šv. Kotrynos bažnyčioje.

V. Kst.

36-tas Santaros-Šviesos federacijos
suvažiavimas
įvyks rugsėjo 7-10 d.d.,
Tabor Farm, Sodus, Michigan

Suvažiavimo programa

Rugsėjo 7, ketvirtadienį

2 v.p.p. Pokalbis su Arvydu Juozaičiu.
Vytautas Kavolis, "Psichologinio žmogaus istorinė vaikystė".
8 v.v. Vaclovas Milius, "Veiksniai, formavę lietuvių liaudies kultūrą". Pokalbis su Valentinu Masalskiu.

Rugsėjo 8, penktadienį

9 v.r. Julius Šmulkštys, "Teisinga visuomenės santvarka Markso ir Engelso teorijose ir dabartinė padėtis Lietuvoje".
Guntis Šmidchens, "Trijų Pabaltijo emigrantų šeimų sagos". Pokalbis su Zita Čepaite.
2 v.p.p. "Jaunimo požiūrių" simpoziumas. Moderuoja Judita Sedaitytė; dalyvauja: Rita Dapkutė, Gintė Damušytė, Jurga Ivanauskaitė, Eugenijus Krukovskis, Guntis Šmidchens, Edvardas Tuskenis.
Ilona Gražytė-Maziliauskienė, "Kentėjimo sindromas". Pokalbis su Alvydu Medalinsku.
8 v.v. Valentino Masalskio rečitalis.

Rugsėjo 9, šeštadienį

9 v.r. Jurga Ivanauskaitė, "Jaunosios kartos kultūrinė problematika Lietuvoje".
Violeta Kelertienė, "Jaunieji romantikai Lietuvoje".
2 v.p.p. Alfred E. Senn, "Du lietuvių atgimimai".
Arvydas Juozaitis, "Teisingos visuomenės samprata".
Multidisciplinarinių studijų instituto, Algimanto Mackaus knygų leidimo fondo, AM & M fundacijos, "Metmenų" ir Santaros-Šviesos federacijos posėdžiai.
8 v.v. Literatūros vakaras: Raymond Filip, Jurga Ivanauskaitė, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema.
Naujų knygų sutiktuvės.
10.30 v.v. — Lietuviškas naktinis klubas.

Rugsėjo 10, sekmadienį

9.30 v.r. Bronius Vaškelis, "Jurgis Savickis".
Suvažiavimo metu vyks Gemos Duobaitės-Phillips tapybos paroda.

Norintieji suvažiavime dalyvauti, prašomi iki š. m. **rugsėjo 5 d. užsiregistruoti pas Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516, USA.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9½%
180-185 d. term. ind. 9¾%
1 metų term. indėlius ..... 10 %
2 metų term. indėlius 9¾%
3 metų term. indėlius 9¾%
1 metų GIC-met. palūk. .. 11 %
2 metų GIC-met. palūk. .. 10¾%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%
1 metų GIC-mėn. palūk. . 9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP 8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.11 %
RRSP ir RIF-2 m. term. ind. 10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk . 9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ... 5¾%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas nuo ..... 13 %
Sutarties paskolas nuo ..... 13 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13¼%
2 metų ..... 13 %
3 metų ..... 13 %
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas – Tom Thompson

Kokia jūsų namo vertė?
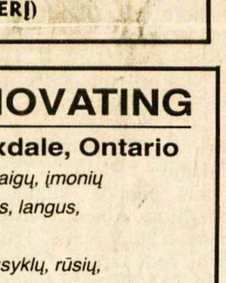
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857
Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

T.V.

Reikia turėti savo tikslą . . .

Pasakojimas apie Sov. Sąjungos čempionę ir Lietuvos plaukimo rekordininkę Aidą Tučiūtę. Specialiai "Tėviškės žiburių" sporto skyriui iš Vilniaus

MARYTĖ MARCINKEVIČIŪTĖ

Labiausiai sporto meistrė plaukikė Aida Tučiūtė nenori prisiminti 1988-ųjų. Tada jos, Sov. Sąjungos rinktinės kandidatės, rengėsi Seulo olimpinėms žaidynėms. Rengėsi ne taip, kaip visi normalūs žmonės. Vėl buvo sukviestos į visiems taip atsibodusią olimpiečių sporto bazę prie Kruglojes ežero, 40 km nuo Maskvos. Ką geriausieji šalies plaukikai ten matė? Nieko. Baseiną, viešbutį ir valgyklą. Poilsio valandėlėmis nors šuns balsu kauk. Tikra katorga. Ir tai truko ne savaitę ir ne dvi, o ištisus metus. Aida, kaip ir kitos plaukikės, pasiilgo namų, tėvų, draugų, nukentėjo mokslas Vilniaus valstybiniame Pedagoginiame institute. Teko stabtelėti tam pačiam antrame kurse. Nepasisekė ir su Seulu. Nenuvažiavo. Tačiau nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Tarsi iš dangaus nupuolė Adelaidė, III Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Aida ten buvo tikra plaukimo karalienė, pelnė keturis aukso medalius. Grįžo namo žymiai geresnės nuotaikos, negu iš Maskvos, kuri visada daug nervų atima. Sugrįžo, išsipasakojo tolimos kelionės į kengūrų žemę įspūdžius ir iškart darbų griebėsi. Pirmiausiai reikėjo pasivyti mokslo draugus, po to laukė dar vienas nelengvas išbandymas: praktika Vilniaus 48-joje vidurinėje mokykloje. Kamavo mintis: ar neapsiriko, pasirinkdama pedagogės specialybę. Pasirodo, ne. Darbas su vaikais patinka.

Aidai Tučiūtei – 21-eri metai. Tarp Sov. Sąjungos rinktinės kandidačių ji jau viena vyriausių. Tačiau veteranė su plaukimo takeliu nežada atsisveikinti. Praėjusiais metais taip spustelėjo, kad medaliai kaip tie žirniai ėmė birti: Sov. Sąjungos čempionė ir prizininkė, šalies taurės varžybų keturių aukso medalių laimėtoja, Lietuvos čempionė ir rekordininkė. Mėgiamiausi plaukimo stiliai: laisvasis ir delfinas. Atstovaudama Sov. Sąjungos rinktinei, aplankė Braziliją, Jugoslaviją, Peru, Lenkiją. Sunkiau į užsienius išvažiuoti Lietuvos plaukimo rinktinei, tad keliones mėgstančiai Aidai tenka tik pavydėti, kaip iš vienos šalies į kitą keliauja krepšininkai, rankininkai, futbolininkai. Žinoma, jei plaukikų gretose būtų kelios pirmos ryškumo žvaigždės, tų kelionių pagausėtų, pasaulis iš arti norėtų pamatyti olimpinius čempionus ar prizininkus, tačiau Lietuvos plaukimas dabar pergyvena nemažą krizę.

Prisistatėm plaukimo baseinų, Vilniuje įsikūrėm olimpinio rengimo centrą, gyvenam ir treniruojamės vos ne šiltnamių sąlygomis, o rezultatai smunka. Tik vienintelis Raimundas Mažuolis į Seulą nuvažiavo. Dabar, tiesa, suskubome visomis išgalėmis pašlijusius reikalus taisyti, tačiau ar ne vėlai tų darbų griebėmės? Apie ateitį reikėjo galvoti jau tada, kai šalyje pralaimėjimų nežinojo Lina Kačiušytė ir Robertas Žulpa, tapę Maskvos olimpiniais čempionais, – sako Aida.

Treniruodamasi puikiuose Vilniaus vandens sporto rūmuose, Aida dažnai užmeta akį į kituose vandens telkiniuose plaukiantį jaunimą. Oi, duotų Aida pylos toms būsimoms "Žvaigždėms", jeigu tik būtų jos valia. Su botagu reikia berniukus ir mergaites varyti, kad jie nesimuliuotų, įveiktų taip reikalingus kilometrus. Aida puikiai atsimena, kaip ją sesutė Ilona, irgi Sov. Sąjungos plaukimo sporto meistrė, daugkartinė Lietuvos čempionė, pirmą kartą atvedė į baseiną pas trenerius Gražiną ir Algimantą Štarus (olimpinio čempiono R. Žulpo trenerį). Tada jai labai ilga atrodė 50 metrų distancija ("Negi kada nors ją nuplauksiu", – tada galvojo būsimoji čempionė). Ir nuplaukė. Dar toliau nuplaukė, kadangi Aidai buvo šventas kiekvienas trenerių žodis. Ką treneris pasakydavo, Aida iš kailio nerdavosi, bet padarydavo. Užtat dabar ir tokias meistriškumo aukštumas pasiekė, tapo Lietuvos moterų plaukimo lyderė, per kiekvienas varžybas stengiasi atakuoti tarptautinei klasei sporto meistrės normą, iki kurios nedaug trūksta.

Žmogus visada turi turėti savo tikslą, tada jokie sunkumai nebaisūs. Atlikdama praktiką mačiau, kaip vaikai į fizinio lavinimo pratybas veržiasi. Vadinasi, sportuoti jie nori, nori išaugti čempionais. Reikia tik mažuosius sudominti mėgiama sporto šaka, perteikti jiems gerus pirmuosius įgūdžius, nukreipti į grupes. Tada čempionų ir olimpiečių tikrai daugiau turėsime, – tvirtai įsitikinusi Aida.

Taip jau atsitiko, kad Aida Tučiūtė visą savo gyvenimą su plaukimu susiejo. Todėl sporto mėgėjai tikisi, kad baseinuose šią Sov. Sąjungos čempionę jie dar ilgai matys. Jei ne rungtyniaujančią, tai pamainą auginančią.

AIDA TUČIŪTĖ, žymioji Lietuvos ir Sov. Sąjungos plaukikė
Nuotr. Valdo Malinausko

VIEŠA PADĖKA

39-sios ŠALFASS žaidynės jau yra tapusios istorija. Jų rengėjai reiškiame padėką Lietuvos diplomatinei tarnybai, Toronto parapijų klebonams, Bendruomenės, organizacijų bei lietuvių institucijų vadovaujantiems asmenims, kurie buvo įsijungę į žaidynių **Garbės komitetą**. Jūsų moralinė parama mums visiems teikė naudos. Sėkmingą šventės pravedimą užtikrino iš anksto suplanuota ir gerai išpildyta programa, už ką dėkingi esame pagrindiniams darbuotojams: Audriui Šileikai, Kazimierui Šapočkinui, Algirdui Bielskui, Eduardui Stravinskui, Rimui Kuliavai, Rick Drešeriui, Andy Klimui, Mindaugui Leknickui, Audrai Danaitytei, Vidui Lukošiui, Rimui Miečiui, Sigitui Kražauskui, Alfonsui Balniui, Arvydui Blauzdžiūnui. Be to, jų pagalbininkams: J. Krikščiūnui, V. Biskiui, V. ir L. Nakrošiams, P. Skrupskui ir svečiui iš Lietuvos Rimantui Geniui.

Pastoviai sportininkus remiantis Leonardas Kirkilis yra nusipelnęs ypatingos padėkos, nes jis, kartu su Lino Ažubalio talkininkais, numatytą žaidynių finansinį nuostolį pavertė pelnu. Sportininkų vardu ačiū ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie žaidynių sėkmingo pravedimo. Malonu, kad klubų vadovų ir talkininkų bendrame posėdyje vieningai nutarta pelno dalį, po $700, skirti "Aušros", "Vyčio" ir "Jungties" sporto klubų jaunųjų sportininkų veiklai remti, o likutį skirti "Vėjo" kelionės reikalams į Lietuvą. Nuoširdus ačiū lietuvių fondui, "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvams už finansinę paramą. Ypatingas ačiū Prisikėlimo parapijos ir Lietuvių namų vadovybėms už nepaprastai didelę ir pastovią paramą sportininkams.

Rimas Sonda, Žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas.

ŠALFASS centro valdybos žinios 1989 metų suvažiavimas įvyks spalio 28 d. Klivlande. Daugiau informacijų sekantį kartą.

ŠALFASS golfo metinės žaidynės įvyks rugsėjo 2-3 d.d. Čikagoje. Dėl informacijos kreiptis į Toronto golfo klubo pirmininką A. Stauską tel. (416) 251-3467.

Lengvosios atletikos pirmenybės, lietuvių ir kitų baltiečių, įvyks 1989 rugsėjo 9-10 d.d. latvių stadijone Sidabrene vietovėje, Ont., pusiaukelyje tarp Toronto ir Hamiltono miestų. Smulkesnė informacija bus vėliau.

Skautų veikla

• "Romuvoje" skautų-čių stovykla prasidėjo rugpjūčio 13 d. ir tęsis iki rugpjūčio 26 d. Stovyklauja Toronto, Hamiltono, Ročesterio, Klivlando, Detroito ir Otavos skautai-tės. Stovyklos telefonas 1-705-789-5032.

• Rugpjūčio 23 d. visi stovyklautojai minės Lietuvos okupacijos gedulo dieną.

• LSS seserijos v.s. St. Gedgaudienė dalyvavo okupuotoje Lietuvoje atsikūrusių skaučių pirmoje vadovių stovykloje Dzūkijoje. Iš Toronto Lietuvoje stovyklavo R. Garbaliauskas, M. Bijūnas ir V. Bijūnaitė.

• Spalio 6-8 d.d. LSS tuntininkų, vietininkų ir kitų vadovų-vių suvažiavimas Beaumont vietovėje, Ohio. Suvažiavimas pavestas organizuoti vyriausių skautininkų pavaduotojai bei pavaduotojui s. M. Mickienei ir s. G. Taorui.

• Su jachtomis "Audra", "Dailė" ir "Lietuva" iš Niujorko į Klaipėdą išplaukė ir 7 JAV buriuotojai, iš jų du jauni budžiai L. Paulius ir A. Palubinskas. M.

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

GEO. H. CREBER
MONUMENTS INC.
208 Kingston Rd., Toronto, Ont. M4L 1S7
Raštinės tel. 691-5712, 694-1013 Namų tel. 762-3502 Roman Demkiw
Išstatyta 120 paminklų pavyzdžių – didžiausias pasirinkimas Toronte paminklų, sukurtų tautiniais motyvais

Mes parūpinam savo klientams braižinius bei proporcingus pagal mastelį planus patvirtinimui. Projektai ir skulptūros atliekami geriausių mūsų meistrų.
Naudojamas geriausias Š. Amerikos ir importuotas granitas. Užsakymai priimami bronzos ir granito plokštėms, keramikos ir porceliano paveikslams, įrašams kapinėse, bronzos statuloms ir lemputėms.
Varžytinių kainos – visų projektų meistriškumas garantuotas.

ENCHANTÉ Inc.
2938 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1Y8
Tel. 769-0631 Fax 769-0586
Daugiarūšė sistema 110-220 voltų 50–60 Hz
Tinka Lietuvai ir kitiems Europos kraštams
*Video *Namų apyvokos reikmenys (šaldytuvai ir kt.)
*Televizijos *Stereo
Įpakavimo patarnavimas į visus pasaulio kraštus

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
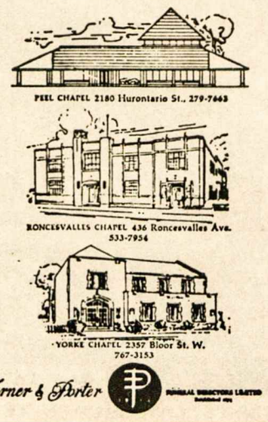
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
9½% už 90 dienų term.indėlius
9¾% už 6 mėn.term.indėlius
10 % už 1 m. term. indėlius
9¾% už 2 m. term. indėlius
9¾% už 3 m. term. indėlius
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
10¾% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)
8 % už taupymo sąskaitą
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo...13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 13¼%
2 metų ..... 13 %
3 metų ..... 13 %
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų...11½% (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 72 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų
BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – savininkai
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL
REAL ESTATE LTD., REALTOR
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
JANE-ANNETTE
Testamentinis pardavimas. Mūrinis, atskiras 8 kambarių namas, gerame stovyje. Dvi modernios virtuvės, dvi prausyklos, įrengtas rūsys, garažas. Geras pirkinys.
St. JOKUBAITIS
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west islington, ontario M9A 1B2 res: 239-9892
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

MARIUS E. RUSINAS, turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:
• RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
• RRIF pensijų fondas
• metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
• įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
• atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
• klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus
Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

A†A

ONAI JACKEVIČIENEI

mirus,

jos sesutę SOFIJĄ GEČIENĘ, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Pensininkų klubo valdyba

A†A

JONUI C. DAMBRAUSKUI

mirus,

žmonai SALOMĖJAI, seseriai AIDAI, broliams — VYTAUTUI ir EDVARDUI bei jų šeimoms, artimiesiems gilią užuojautą reiškiame —

A. T. Aleliūnas
B. V. Cvirkos
V. A. Čiuprinskai
J. Jurėnas
Marija Mickevičienė
A. Skodienė
Juozas, A. Vieraičiai
V. S. Zadurskiai

MISS LIETUVA – LIUCIJA GRUZDYTĖ buvo priimta Toronto burmistro. Nuotraukoje iš kairės: Ona Macevičienė, Valdas Valančauskas, Jolanta Girčytė, burmistras Art Eggleton, Liucija Gruzdytė, Tony O'Donohue, miesto tarybos narys, Vladas Paliulis

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

duotoju liko R. Niksonas, norėjęs gauti lengvesnį postą. Beveik visi pagrindiniai ministeriai buvo nepaliesti. Premjeras D. Petersonas trisdešimt narių turėjusį kabinetą sumažino iki dvidešimt septynių. Teisėjo L. Houldeno vadovaujamas komitetas rugsėjo 18 d. pradės Patricijos Starr veiklos tyrimus, liečiančius jos ryšius su kai kuriais vyriausybės nariais.

Kanados jau nenustebina slaptai jos krantus pasiekiantys įvairūs ateiviai, meluojantys ir save vadinantys politiniais atbėgėliais. Savotiška staigmena tapo liepos 7 d. ant anglikonų katedros laiptų Niufaundlandijos sostinėje St. John's rasta paauglė, fizinė invalidė, negalinti vaikščioti ir kalbėti. Rankose ji turėjo vaikišką lėlę, Šv. Raštą, religinių eilėraščių knygą "Garden of Hope" ("Vilties sodas"). Susidarė įspūdis, kad šią invalidę kažkas atvežė ir paliko ant katedros laiptų. Ženklais ji pasisakė esanti penkiolikametė Kristina, gimusi Britanijoje, Kanadon atgabenta jachta, kurioje buvo jos motina, auklė ir trys jūrininkai. Taip pat ženklais teigė, kad jos motina yra jugoslavė, o tėvas vengras, tačiau jų vardų ir pavardės neatskleidė. Gydytojams didžiausią rūpestį sudarė fizinis Kristinos iškrypimas. Atrodė, kad ji serga kažkokia gyvybei pavojinga raumenų liga, nors jokių vaistų su savimi neturėjo.

Teko pradėti sveikatos tyrimus ir ją pametusių tėvų paieškas. Žvilgsniai nukrypo Britanijon, bet ten niekas nebuvo užregistravęs penkiolikametės Kristinos dingimo. Pirmą abejonę visa jos istorija atskleidė dantų gydytojas, nustatęs, kad jai ištraukti proto dantys. Tad Kristinos amžius turėjo būti bent aštuoniolika metų, o ne penkiolika. Mįslė išspręsta, neaiškios atklydėlės nuotraukas paskleidus JAV. Iš ten buvo gautas patarimas kreiptis į Portlando policiją Oregono valstijoje. Tada paaiškėjo, kad tariamoji Kristina yra devyniolikametė Rochelle Scholl, psichiatrinė ligonė, pavasarį išleista iš ligoninės. Atsiliepė ir jos ieškantis tėvas Rodney Scholl Selmoje, Oregone. Esą ji gavo socialinės gerovės pašalpą ir gyveno Portlande, palaikydama ryšius su psichiatrine ligonine, bet staiga dingo liepos pradžioje. Jau anksčiau ji porą kartų buvo sulaikyta orauosčiuose kaip invalidė mergaitė. Jos tapatybę patvirtino iš Oregono atskridusi psichologė Susan Beattle.

Tada paaiškėjo, kad atbėgėlė Rochelle Scholl yra baigusi gimnaziją, gali vaikščioti ir kalbėti, tik kartais psichiatrinio sutrikimo dėka atsiskiria nuo realaus pasaulio ir tampa invalide mergaite. Tada ji tiki, kad iš tikrųjų yra tokia invalidė, ir netgi užmiršta savo praeitį. Po anksčiau turėtų dviejų tokių atvejų, susietų su polinkiu keliauti, ji vėl buvo atsigavusi – galėjo normaliai kalbėti ir vaikščioti. Niufaundlandijos policija vis dar nėra išaiškinusi, kaip Rochelle Scholl iš Portlando atvyko į šios salos provincijos sostinę St. John's. Ji ten dabar perkelta į psichiatrinę Waterfordo ligoninę. Netikėtos ateivės reikalus tvarko provincinės teisingumo ministerijos paskirtas advokatas.

Netekome žymaus istoriko

Dr. Juozas Jakštas, 89 m. amžiaus, mirė liepos 31 d. Klivlande, palaidotas rugpjūčio 3 d. Buvo viduramžių istorijos specialistas nepriklausomoje Lietuvoje. Išeivijoje yra parašęs daugybę studijų ir straipsnių istorinėmis temomis. Buvo ilgametis ir nuoširdus "Tėviškės žiburių" bendradarbis. Šiame savaitraštyje daug rašė istoriniais klausimais.

SKAITYTOJAI PASISAKO

JIS MIRĖ ŠANGALOJE

Apie Vilniaus krašto veikėjo Pr. Žižmaro likimą Vilniaus "Sporte" birželio 6 d. papildomai rašo J. Šimulionis:

"1945 m. lapkričio mėn. mus, kalinius, apie 300 žmonių, be teismo išlaipino "Sev-Dvin-Lage" tarp Velsko ir Kotlaso, 25-me lagpunkte. Praėjus žiemai, atsidūrėme ligoninėje. Visi išsekę, vadinami "pilagrikais". Per tą laiką mūsų liko mažiau kaip pusė. 5-oje ligoninėje, pagal vietovę vadinamoje "Šangala", mus visus pradėjo "remontuoti", o po to – į teismą.

Ligoninėje buvo keli korpusai, turėję savo paskirtį. Pirmas – mirtininkų. Iš šio korpuso (įkalę į kulną vinį) išveždavo tik į kapus. Antrame korpuse pusė išlikdavo gyvi. Į šį korpusą patekau ir aš. Paskui perkėlė į trečiąjį, galop – į ketvirtąjį korpusą.

Jau buvo birželio mėnuo, prasidėjo vasara, lauke šilta. Mes apsirengę tik baltiniais ir apsigaubę apklotais šildomės prieš saulę arba ilsimės barake. Taip besėdint, atėjo apie 50-60 metų moteris skalbyklos vedėja. Ji jau buvo atlikusi savo bausmę, bet jos vis tiek dar neišleido. Pasižiūrėjusi į mane, beveik vienintelį barake, prašneko: "Ar žinote, kad šioje vietoje mirė Pr. Žižmaras?" Aš susidomėjau, nes jį prisiminiau iš Tautinės stovyklos laikų 1938 m. Ant Nemuno kranto, A. Panemunės miške, vakarais skanduodavome "Žiž-maras! Žiž-ma-ras! Žiž-ma-ras"...

Ji pasakojo, kad jis, apimtas depresijos, išėjo iš korpuso, įsirausė į sniegą ir persišaldė. Po to greitai mirė.

Kuriais metais tai buvo, aš jos neklausiau. Manau, 1943-1944 m. žiemą, nes mes 1945 m. ten atvežti nei jo, nei lenkų jau neradome. Prieš tai lenkai buvo įkurdinti tarp Vologdos ir Kotlaso. Tiesino geležinkelį.

Grįžęs į Vilnių 1958 m. pažįstamų šeimoje prisėdau prie jo motinos – Žižmarienės. Žvali, energinga senutė man priminė sūnų. Aš jai pasakiau, kad gulėjau toje vietoje, kur ir jos sūnus..."Taip – Šangala. Žinau", – atsakė ji. Daugiau apie tai nekalbėjome. Nenorėjau skaudinti atviros žaizdos.

Aš manau, kad šiomis kalbomis reikia tikėti. O surasti Jo kapą – praktiškai neįmanoma, nes toje vietoje stovėjo tik lazda su įrašytu kalinio bylos numeriu. Šiandien tų ženklų nebėra, o žmonių ten palaidota galybė..."

Ispanų priežodis

– Kas nuolat juokiasi – kvailys, kas niekad nesijuokia – sukčius.

Aukštų polėkių meilė

– Kiti vyrai savo žmonas į padanges iškelia. Tik tu vienas toks storžievis ir nejautrus.

– Mielai iškelčiau, jeigu būčiau tikras, kad tu ten ir pasiliksi.

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas

Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti

Justinas Raškauskas

allan BROWN

624-6336 namų 897-0068

ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 H_2

elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje
Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300
namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios "Gintaro" kelionės į Lietuvą pranešame, kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.

Sudarom sąlygas *privačiai apsilankyti Lietuvoje.*
Nuperkam automobilius *ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.*
Sutvarkom dokumentus *iškvietimui giminių iš Lietuvos.*
Kreipkitės į **Stefą** arba **Algį Medelius**, vakarais tel. **(416) 434-1847**

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.

Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

TRANSPAK praneša, kad dabar galima pasiųsti tikrai reikalingo ir naudingo maisto siuntinį

Produktų šviežumas garantuotas. Siuntinys bus pristatytas jūsų giminėms ir draugams į namus Lietuvoje.

18 svarų mėsos gaminių: šalto rūkymo sprandinė (palendvica), karšto rūkymo sprandinė, karšto rūkymo jautienos filė, aukščiausios kokybės rūkyta dešra.

11 svarų maltos pupelių kavos, kavos be nuosėdų (instant), kakavos, chalvos (trinti riešutai su sirupu, aplieti šokoladu).

6 svarai šokoladinių saldainių ir kitų saldumynų.

Reikia pabrėžti, kad visi minėti gaminiai yra **deficitiniai** (dažnai vartojamas žodis Lietuvoje), reiškia – jų parduotuvėse **NĖRA.**

Šokoladiniai gaminiai naudojami ne vien tik sau, bet taip pat, kaip ir labai vertingos dovanos.

Siuntinį sudaro 35 svarai delikatesinių maisto gaminių. Pilna kaina su pristatymu $185. Galima užsakyti pusę viso to siuntinio už $120. Visos kainos yra amerikietiškais doleriais.

Ilgainiui galėsim ką nors pakeisti. Tai priklausys nuo vartotojų pageidavimo ir galimybių.

SIUNTINIAI. Siunčiam į Lietuvą video, stereo magnetofonus, siuvimo, mezgimo mašinas ir pn. Minėtas prekes persiunčiam UPS ir į kitus JAV miestus.

Video aparatūra, siunčiant iš JAV, yra žymiai pigiau negu iš Kanados. Pvz., Toshiba 83 cz su persiuntimu $415. Hitachi 600 E video kamera tik $1210.– pilna kaina su persiuntimu.

VAISTAI. Siunčiame Lietuvių katalikų labdarių sąjungos sudarytą rinkinį reikalingiausių vaistų Lietuvoje: Bayer aspiriną, multi-vitaminus ir pn. Siunčiame ir receptinius vaistus arba medicinines priemones.

"DOLERINĖS". Turime tiesioginį susitarimą su "dolerinėmis" parduotuvėmis. Jūsų pinigai saugiai pervedami per banką arba asmeniškai jūsų giminėms Lietuvoje. Šis būdas tinka įsigyti įvairioms prekėms, automobiliams, palikimams sutvarkyti ir išvengti muitinės išlaidų.

DAIKTŲ PERVEŽIMAS. Susidarius jūsų svečiui per daug daiktų, viešnagės pabaigoje galime daiktus persiųsti į Maskvą arba į Vilnių ir iš kitų JAV miestų.

Rašydami **būtinai** praneškite ir savo telefono numerį – greičiau gausit atsakymą į savo klausimus – arba skambinkite:

Romas Pukštys

TRANSPAK
2655 W. 69th St.
Chicago, Il 60629
1-312-436-7772

Įstaiga veikia kasdien 10-6 v.v.
Šeštad. 10-2 v.p.p.
arba susitarus
Namų tel. 1-312-430-4145

ŠĮ SKELBIMĄ IŠSIKIRPKITE IR PASILAIKYKITE!

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*

2 Jane St., Suite 500
Bloor ir Jane gatvių kampas
Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:
įstaigos (416)**762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.

15 John St., Suite 2
Weston, Ontario M9N 1J2

Tel. 240-0594
Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*

perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:
įstaigos (416) **763-3362**
namų **621-2136**

RE/MAX west realty inc., realtor an independent member broker

Juozas (Joseph) **Norkus**

namų pirkimo ir pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

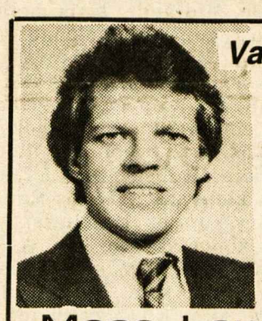

Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*

Telefonas (416) 864-2734

- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžinigai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

Century 21®

DRESHER Ltd.
Member Broker
Tel. 233-3334
FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.

Kreipkitės į Birutę Spudienę, B.A., namų 445-9469 arba į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

Ar jūs domitės pirkimo ir pardavimo (Real Estate) karjera?

Jeigu taip, skambinkite į mūsų raštinę. Mes paruošime jus, duodami pamokas kas antrą antradienį.

Century 21 geriausiai paruošia pardavėjus pirkimo ir pardavimo versle. Dėl informacijų skambinkite **Valteriui** ar **Rick tel. 233-3334.**

Century 21. **Dresher Ltd.**

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1KB
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Rugpjūčio 14 d. iš mūsų parapijos palaidotas a.a. Jonas Zaleckis, 69 m. amžiaus.

— Ateinantį sekmadienį mūsų parapijoje pamokslus sakys svečias iš Lietuvos kun. Valdas Braukyla, Salamiesčio klebonas.

— Aukojo Šv. Jono lietuvių kapinėms: $45 — J. P. Ivanauskai; parapijai: $1,000 — iš a.a. Pargaliauskienės palikimo; $200 — J. R. Žiūraičiai; $100 — V. A. Ramanauskai.

— Argentinos lietuvių senelių namams "Židinys" aukojo: $200 — dr. J. M. Uleckai; $100 — KLKM draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius; $20 — P. Kirstukas. Iš viso surinkta ir jau išsiųsta $1,631.

— Rugpjūčio 20, sekmadienį, Mišios 9.30 v.r. už a.a. Juozą Kaknevičių, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Petrą Babecką, 11 v.r. už a.a. Kazimierą Endriukaitį.

Išganytojo parapijos žinios

— Rugpjūčio 20 ir 27 d.d. pamaldos įprastu laiku, 11.15 v.r.

— Rugsėjo mėnesio biuletenis bus dalijamas šventovėje prieš ir po pamaldų rugpjūčio 27 d. Prašome iki rugpjūčio 20 d. kun. P. Diliui pranešti žinias, kurios turėtų būti spausdinamos biuletenyje.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $100 — E. Ulickas. Iš viso statybos fonde yra $131,954.27. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kooperatyve sąsk. nr. 155332.17, ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Lietuvių namų poilsio stovykla atidaryta rugpjūčio 12, šeštadienį, 12 v. Stovyklą administruoja: V. Drešeris, Z. Revas, A. Sukauskas ir V. Kazlauskas. Virtuvės šeimininkė — P. Greičiūnienė. Stovykla uždaroma rugpjūčio 20, sekmadienį, 10 v.r.

— Valdybos posėdis — rugpjūčio 24, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Aras Nausėdas, naujas LN narys, sumokėjęs nario įnašą $100.

— Sekmadienio popietėje svečių knygoje pasirašė: D. Chorūnienė, I. Linkienė, A. Pajarskienė iš Šiaulių; A. A. Brazauskai, O. Grunskienė, R. Gudaitis, A. Kuokštienė, G. Misevičienė, E. Povilaitis, A. Rudys, A. Seniūnas, S. V. Vaitekūnai iš Vilniaus; P. Siliūnas iš Kelmės; A. Bacevičienė iš Klaipėdos; A. Veikšrienė iš Zarasų; R. Steponaitis iš Tauragės; G. Zaleckis iš Panevėžio; A. Bielevičienė, E. Žebrauskas, I. Žebrauskaitė iš Kauno; V. Seniūnas iš Šakių.

A. Radzevičienei yra registruotas laiškas "Tėviškės žiburių" administracijoje. Prašome atsiimti.

Mažosios Lietuvos fondas

Fondo valdyba labai džiaugiasi ir yra dėkinga mieliems tautiečiams už teigiamą atsiliepimą į pirm. A. Lymanto prašymą paremti paskutiniųjų mažlietuvių pastangas palikti mūsų tautotyros specialistams vertingą etnografinę dokumentaciją, liečiančią Mažąją Lietuvą. Išsamus A. Lymanto pokalbis apie fondo užsimojimus ir darbus buvo išspausdintas "Tėviškės žiburių" 27 ir 28 nr. Po to fondas padidėjo iki $1335.

Naujais nariais į fondą įstojo prel. Pr. Gaida, įnešdamas $100, Palmyra Kučinskaitė iš Bramptono, paaukodama $500 ir J. Dragašius — $200.

Dėkojame A. Kebliui už $25 auką ir už papildomus įnašus "Paramos" kredito kooperatyvui — $200 (iš viso $600); K. Cepučiui — $120 (iš viso $240); G. M. Šernui — $100 (iš viso $350); "Lito" kredito kooperatyvui — $50 (iš viso $250); G. Buntinienei — $40 (iš viso $210).

Atgimstant Didžiajai Lietuvai, prisikelia ir Mažoji. Apgailestaujame, kad susiduriame su dideliais sunkumais, leidžiant specifinius veikalus, tačiau dedame visas pastangas pasitaikančias kliūtis nugalėti.

Fondo valdyba

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį mūsų šventovėje pamokslus sakė svečias iš Lietuvos, Salamiesčio ir Pavelėnelės klebonas, kun. Valdas Braukyla.

— Ateinantį sekmadienį bus antroji rinkliava Scarborough misijų organizacijai, kuri šelpia misionierius, dirbančius misijų kraštuose. Vokeliai šiai rinkliavai yra padėti šventovės prieangyje.

— Mišios pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" paskutinį kartą bus laikomos rugpjūčio 20 d.

— Pakrikštytas Alexander-Douglas, Vidos (Remeikaitės) ir Douglas E. Mucke sūnus.

— Palaidotas a.a. Vincas Pūga, 63 m. Paliko brolį ir gimines Lietuvoje.

— Kelionė į Amerikos sostinę Vašingtoną, organizuojama parapijos, įvyks spalio 6-9 d.d. Registruotis parapijos raštinėje bet kada, paliekant $100 užstatą ir $20 kelionės pinigų apdraudai. Registracija vyksta iki rugpjūčio mėnesio galo. Visą kelionės mokestį reikia sumokėti iki rugsėjo 15 d. Kelionės kaina, į kurią įeina keturių dienų transportacija autobusu, trys nakvynės Sheriton viešbutyje, Silver Springs, MD, 2-ji pusryčiai, 2-ji pietūs, visi patarnavimai ir rankpinigiai — $429.

— Kun. Edis Putrimas keturias savaites praleido mūsų stovyklavietėje, eidamas kapeliono pareigas. Jam už tai nuoširdi padėka.

— Parapijai aukojo: $1,000 — M. Pargaliauskienė (testamentu); $300 — Č. B. Joniai; $225 — J. H. Nešukaičiai; $100 — I. Čiurlienė, I. V. Biskiai, P. Remeika, S. Rukša, S. V. Liuimos ir S. Vaitekūnienė; $60 — V. P. Melnykai; $50 — O. P. Karaliūnai, S. Kupčiūnas, E. Jaškienė, R. R. Dobilai, I. A. Pakarnos, V. Rutkauskas, A. Petkevičienė; Motinos Teresės labdarai: $100 — A. Rakauskas; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $200 — J. Dragašius; $100 — V. L. Balaišiai; pran. klierikų fondui: $100 — E. Kuzmickienė ir S. Vaitekūnienė.

— Mišios rugpjūčio 20, sekmadienį, 8.30 v.r. už a.a. Joną ir Nataliją Baltakius, 9.20 v.r. už a.a. Oną ir Stasį Leskauskus, 10.15 v.r. už a.a. Juozą Kaknevičių, 11.30 už parapiją, 8.30 v.v. už a.a. Juozą Kaulių.

Tradicinės lietuviškos pamaldos Kanados kankinių šventovėje, Midlande, šiais metais buvo rugpjūčio 6, sekmadienį, 3 v.p.p. Mišias už Lietuvą laikė su maldininkais suvažiavę lietuviai kunigai. Pagrindinis celebrantas ir pamokslininkas buvo svečias iš Lietuvos kun. Izidorius Butkus, Kelmės klebonas ir buvęs Kauno arkivyskupijos kancleris. Mišias koncelebravo: kun. A. Simanavičius, OFM, kun. J. Liauba, OFM, kun. E. Jurgutis, OFM, kun. K. Kaknevičius ir kun. J. Staškus. Mišių metu giedojo iš Anapilio atvykęs Lietuvos kankinių šventovės choras, vadovaujamas muz. J. Govėdo. KLKM centro valdyba, Prisikėlimo ir Lietuvos kankinių parapijos skyrius dalyvavo su savo vėliavomis. Lietuvos eucharistinių metų proga po Mišių buvo Švč. Sakramento garbinimo pamaldos, kurių metu buvo pakartotas 1934 metais Kaune darytasis ir 1947 m. Vokietijoje bei Austrijoje pakartotasis Lietuvos paaukojimas Švč. Jėzaus Širdžiai. Pamaldos buvo užbaigtos eisena iki lietuviškojo kryžiaus, pastatyto Lietuvos kankinių garbei prie Midlando šventovės. Čia kun. I. Butkus tarė pritaikytą žodį. **B.**

Punsko kultūros namų statybos vajui aukojo: $200 — B. Savickas; $100 — Vilniaus krašto lietuvių sąjunga Kanadoje, prel. P. Gaida, A. Dragašienė; $70 — V. Žemeckas; $50 — S. M. Jokubaičiai; $25 — O. Derliūnienė, J. Gurklienė; $20 — M. Petronis. Nuoširdi padėka aukotojams. Primenama, kad tik aukotojui pageidaujant bus išduodami pakvitavimai nuo mokesčių atleidimo. Tuo reikalu kreiptis pas Vyt. Pečiulį tel. 247-2221.

Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia apie Mažąją Lietuvą informaciją, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį ir ateitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dabar Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas-lietuviškas kraštas.

Tam pritardama(s), siunčiu auką $ .....

Foundation of Lithuanian Minor, c/o Ieva Adomavičienė, 18 Gracemount Cr., Scarborough, Ont. M1G 1K3.

Vardas, pavardė_____

Adresas_____

_____

TAIKA LAISVĖJE!

Juodojo kaspino dienos DEMONSTRACIJA TORONTE

ketvirtą kartą

įvyks 1989 m. rugpjūčio 23, trečiadienį, 7 v.v.

Nathan Phillips aikštėje

Gausiai dalyvaukime, atlikime savo lietuvišką pareigą

KLB Toronto apylinkės valdyba

Šiluvos Marijos parapijos Londone, Ontario dvidešimtpenkmečio MINĖJIMAS

1989 metų rugsėjo 10, sekmadienį

4 v.p.p. IŠKILMINGOS PAMALDOS savoje šventovėje, 1414 Dundas St. E.

Mišias atnašaus ir pamokslą sakys ***vyskupas Paulius Baltakis, OFM.***

*Giedos solistas **Vaclovas Verikaitis** ir "Pašvaistės" choras, vadovaujamas **Ritos Vilienės***

6 v.v. KONCERTAS ir VAIŠĖS Marconi Club didžiojoje salėje,

120 Clarke Road, London, Ontario

***Neeilinio koncerto programą** atliks žymieji solistai: Marytė Bizinkauskaitė-Bildienė, Vaclovas Verikaitis ir Regina Audet (solo smuikas), akompanuos muz. Jonas Govėdas. Padainuos ir "Pašvaistė", vadovaujama muz. Ritos Vilienės.*

Bilietus ($25 asmeniui) įsigyti ne vėliau rugsėjo 3 d. Prie įėjimo bilietų nebus. Daugiau informacijos "TŽ" Londono, Ont., skyriuje.

Rengėjai

Juodojo kaspino demonstracija

Tūkstančiai torontiečių rugpjūčio 23 d., 7 v.v., kaip ir kitur, minės prieš 50 metų pasirašytą Molotovo-Ribbentropo sutartį, dėl kurios pasekmių daugelio kraštų žmonės prarado laisves ir gyvybes. Rytų Europa pateko komunistų vergijon.

Prieš trejus metus prasidėjo Juodojo kaspino dienos minėjimas, primenantis pasauliui, kad daug tautų tebėra komunistų vergijoje.

Šiais metais demonstracija Toronte prasidės miesto rotušės aikštėje, kur Juodojo kaspino komiteto pirm. John Gunning tars atidaromąjį žodį. Tautinės grupės praneš savo žuvusių tautiečių skaičių, prie žuvusiems paminklo padės gėlių, išreikšdami savo pavergtiems kraštams laisvės ir demokratijos troškimą. Po to su uždegtom žvakėm vyks eitynės Bay, Dundas, Yonge ir Queen gatvėmis.

Sugrįžus vėl į miesto rotušės aikštę, bus trumpa programa.

Pirmoje Juodojo kaspino demonstracijoje dalyvavo 3500 torontiečių, 1987 m. 6,800, pernai, nežiūrint smarkaus lietaus, — 4000. Tikimasi, kad šiais metais daug lietuvių su trispalvėmis dalyvaus demonstracijoje, reikalaudami Lietuvai laisvės bei nepriklausomybės.

Išvyką į Stratfordą rugsėjo 8, penktadienį, ruošia Toronto lietuvių pensininkų klubas. Matysime vaidinimą "Venecijos pirklys". Autobusai išvyksta nuo "Vilniaus" rūmų 10 v.r. ir grįžta 6 v.v. Dėl informacijos skambinti S. Dervinienei tel. 767-5518, J. Gustainiui tel. 769-1599.

Gerojo Ganytojo misijos patalpose Wasagoje, rugpjūčio 13, sekmadienį, moterų būrelio iniciatyva buvo suruošta rankdarbių mugė. Čia po pamaldų tautiečiai galėjo įsigyti gražių dalykų ir kartu papietauti. Rengėjos džiaugiasi mugės pasisekimu.

Kalbininko Petro Butėno, prieš keletą metų palaidoto lietuvių kapinėse Anapilyje, paminklas bus šventinamas rugpjūčio 26, šeštadienį. Ta proga Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r. bus laikomos Mišios ir po jų paminklo šventinimas. Tautiečiai, o ypač buvę jo mokiniai, prašomi Mišiose ir paminklo šventinime dalyvauti. Yra atvykęs iš Lietuvos velionies sūnus Donatas Butėnas su žmona Danguole ir sūnumi Linu. Jų pastangomis ir buvo pastatytas žinomam mūsų kalbininkui bei pedagogui paminklas.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS

kviečia tėvus registruoti ikimokyklinio amžiaus vaikus pilnai ar pusei dienos. **Skambinti telefonu 534-5773 arba atvykti į darželį, 57 Sylvan Ave., susipažinti.**

Vasario 16 gimnazija V. Vokietijoje ieško kvalifikuoto anglų kalbos mokytojo

1989-90 mokslo metams. Taip pat ieško ir **berniukų bendrabučio vedėjo.**

Dėl informacijų kreiptis pas direktorių *Andrių Šmitą, Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim-Huettenfeld, Romuva, West Germany.* **Tel. 6-256-322 arba 6-256-1380**

Miss Lietuva — Liucija Gruzdytė su palydovėmis Jolanta Girčyte, Ona Macevičiene, palydovu Vladu Valančausku nuo liepos 30 iki rugpjūčio 11 d. privačiai viešėjo Toronte. Aplankė lietuvių šventoves, Lietuvių namus, Anapilį, "Tėviškės žiburius", KLB būstinę. Miss Lietuvą priėmė Toronto miesto burmistras A. Eggleton.

Irena Lukoševičienė, KLB valdybos vicepirmininkė, su vyru dr. Petru Lukoševičiumi dalyvavo Europos lietuvių studijų savaitėje Švedijoje. Ten ji skaitė ir paskaitą. Dabar, kaip rašo savo laiške, lanko Skandinavijos kraštus ir savo įspūdžiais vėliau pasidalins su "Tėviškės žiburių" skaitytojais.

A. a. Valei Knizikevičiūtei Lietuvoje mirus, jos atminimui Aida ir Leonas Prialgauskai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

Rašomosios mašinėlės pastaruoju metu pasidarė daug kam neaktualios, nes vis daugiau vartojami kompiuteriai. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui rašomosios mašinėlės su lietuvišku šriftu yra labai reikalingos. Jeigu kas turėtų tokią mašinėlę, kurią galėtų paaukoti Sąjūdžiui, prašome susisiekti su SąjūdžioInfo, 7159 S. Whipple, Chicago, Illinois 60629, USA. Tel. (312) 476-8469.

Gintautas Bleizgys ir Vita Bleizgytė-Maknienė iš Lietuvos, lydimi Rūtos Žilinskienės, lankėsi "Tėviškės žiburiuose" ir paliko auką $50.

Dara ir Albertas Jankūnai rugpjūčio 4 d. šventė savo 50-tą vedybinę sukaktį. Juos pagerbdami, Bruno ir Ema Milašiai paaukojo Tautos fondui $50, linkėdami jiems geriausios sveikatos ir Dievo palaimos.

Vaclovas Pavilonis yra išleidęs kasetę su dešimčia jo paties sukurtų dainų. Dainos daugiausia romantinio pobūdžio. Norintys įsigyti, skambinkite tel. 762-7345.

Kanados lietuvių fondo stipendijų skirstymo komisija, susidedanti iš pirm. dr. A. Dailydės ir narių L. Balsienės, A. Karkienės, J. Krištolaičio ir G. Paulionienės, savo posėdyje š. m. rugpjūčio 8 d. stipendijas 1989-90 mokslo metams prašantiems studentams paskirstė sekančiai: Iš A. ir T. Kojelaičių fondo M. Balaišytei — $1,000, L. Stanulytei — $900, P. Babeckui — $900, L. Balaišiui — $700, A. Gramašauskui — $650, J. Lukšai — $650, V. Bijūnaitei — $500, L. Mockutei — $500 ir V. Dirmantaitei — $500; A. ir F. Kantautų fondo: R. Lačeriui — $900, P. Bekeriui — $900; L. ir V. Balsių fondo: Z. Prakapaitei — $700, O. Stanevičiūtei — $700 ir D. Tunaitytei — $700. **KLF informacija**

Century 21 MLS G. KELLEHER REAL ESTATE LTD. REALTOR

Susan Jurėnienė

Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė mielai jums patarnaus Toronto, Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.

Verslo — (24 v.) tel. 279-6338 **Namų — 542-1708**

MONTREALQUE

Skautų-čių stovykla vyko liepos 30 — rugpjūčio 6 d.d. "Baltijoje". Stovyklavo 35 jauni skautukai. Jų vadovais buvo: Paulius Murauskas (komendantas), Jonas Valiulis, Jonas Brikis, Gintaras Nagys, Silvija Leckman, Rūta Žurkevičiūtė, Kristina Čičinskaitė ir Vilija Lukoševičiūtė. Gailestingoji seselė ir vyr. šeimininkė — Genovaitė Kudžmienė. Kapelionas, abu sekmadienius laikęs Mišias ir pasakęs pritaikytus pamokslus, kun. Juozas Aranauskas. Oras pasitaikė labai geras.

Primename, kad "Litas" organizuoja jaunųjų savo narių ir Montrealio lituanistinės mokyklos mokinių ekskursiją į Granby zoologijos sodą rugpjūčio 25, penktadienį. Reikia registruotis "Lite".

Juodojo kaspino dienos minėjimas įvyks prie sovietų konsulato 3685 Ave. du Musee (nuo Sherbrooke į kalną). Kadangi šiemet sueina 50 metų nuo Molotovo-Ribbentropo pakto pasirašymo, tikimasi gausaus dalyvių skaičiaus.

Ta proga KLB Montrealio apylinkės valdybos buvo renkami kiek pavėluotai ir nelabai tinkamu vasaros metu parašai po peticija, kad Sovietų Sąjunga ir abi Vokietijos paskelbtų, jog tas paktas yra negaliojantis.

A. a. Stasys Barauskas, 83 m. amžiaus, mirė liepos 18 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės liepos 20 d. palaidotas St. Francis kapinėse šalia prieš pusmetį mirusios žmonos. Liūdi sūnus ir brolis rašytojas Kazimieras Barėnas Anglijoje.

A. a. Juozas Vaškelis, 72 m. amžiaus, mirė liepos 21 d. Iš AV šventovės liepos 24 d. palaikai sudeginti Alfred Dallaire krematoriume Laval, Que. Liūdi žmona, duktė bei du sūnūs su šeimomis ir kiti giminės.

A. a. Joana Kęsgailienė (Steponavičiūtė), 77 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 1 d. Po pamaldų AV šventovėje rugpjūčio 4 d. palaikai sudeginti Notre Dame des Neiges krematoriume. Vėliau pelenai bus palaidoti šalia vyro Stepono Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississauga, Ont. Liūdi giminės ir artimieji.

A. a. Antanas Mockus, 67 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 3 d. Iš AV šventovės rugpjūčio 4 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, duktė bei du sūnūs su šeimomis ir daug giminių. **B.S.**

MARYTĖ R. ADAMONYTĖ ir RIMAS V. REKAŠIUS vestuvių dieną – liepos 1 d. – Montrealyje

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256:5355

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11¼%	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	———
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

GALIU PRIŽIŪRĖTI vaikus arba senesnio amžiaus žmones. Skambinti tel. 233-8316.

PARDUODAMAS UŽ ŽEMĄ KAINĄ 1975 m. Buick Century automobilis geram stovyje, tik 59,000 mylių įvažiuota. Skambinti po 9 v.v. tel. 766-6700 Toronte.

DAŽOM NAMUS, vidų ir išorę, valom kilimus, dedam aliuminijų, taisom ir dengiam naujus stogus, iškertam medžius – viskas už prieinamą kainą. Skambinti Pijui tel. 248-5064.

DĖMESIO! Pilna kaina su persiuntimu į Lietuvą: video kamera HITACHI 600 E — $1,210 (amerik.), PANASONIC M-7 su lagaminėliu — $1,295. Video magnetofonas TOSHIBA 83CZ — $415. Palyginkite kainas. SIUNČIAME IR VAISTUS. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2655 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 10-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-2 v.p.p. Tel. 312-436-7772; namų tel. 312-430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

PARDUODAMAS 3-jų miegamųjų butas žemiau rinkos kainos. Arti High Parko, prie parduotuvių ir požeminio traukinio. Tel. 767-7159.

PARDUODAMI nauji 14-16 dydžio moteriški tautiniai drabužiai, atvežti iš Lietuvos. Skambinti tel. 242-3648 Toronte.

PARDUODAMOS koncertinės ir folklorinės kanklės, tautiniai drabužiai, 11-to dydžio. Skambinti tel. (403) 478-4838.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.